INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sökande	1
1	**Domslut**	5
1.1	Tillstånd till bevattningsuttag	5
1.2	Villkor för tillstånden	18
1.3	Övriga villkor	19
1.4	Kontroll	20
1.5	Tillstånd till byggande i vatten	20
1.6	Lagligförklaring	21
1.7	Besiktning	21
1.8	Bevattningssamfällighet	22
1.9	Fastställande av avtal m.m.	22
1.10	Arbetstid	22
1.11	Oförutsedd skada	22
1.12	Omprövning av villkor	22
1.13	Domstolskostnader	23
2	**Allmänna anmärkningar**	24
3	**Bakgrund**	24
4	**Yrkanden**	26
5	**Sökandenas redogörelse för gemensamma förhållanden**	27
6	**Sökandenas redogörelse för ansökans gemensamma delar**	31
7	**Sökandenas redogörelser för de enskilda ansökningarna beträffande jordbruksbevattning m.m.**	36
8	**Sökandenas redogörelser av anläggningar för bevattning av golfbanor och träindustrier**	48
9	**Uttagsbegränsning**	54
10	**Sökandenas följdbeskrivningar**	58
11	**Bevattningssamfällighet m.m.**	60
12	**Kostnader och nytta**	61
13	**Emåprojektet**	63
14	**Villkor och kontroll**	63
15	**Motstående intressen**	64
16	**Domskäl**	68
16.1	Rådighet	68
16.2	Tillståndsprövning av bevattningsuttag	68
16.3	Kompensationstappning	74
16.4	Villkor för tillstånden	75
16.5	Övriga villkor och kontroll	76
16.6	Lagligförklaring	76
16.7	Tillstånd för byggande	77
16.8	Prövotid	77
16.9	Besiktning	78
16.10	Bevattningssamfällighet	78
16.11	Fri fördelning av beviljade uttag	79
16.12	Arbetstid	80
16.13	Oförutsedd skada och omprövning av villkor	80
16.14	Rättegångskostnader	81
	Hur man överklagar	81

SÖKANDE

1. Johan Axelsson, Stora Vägen 37, 579 90 BERGA (mål nr M 155/99)
2. Sven-Olof Petersson och Niclas Petersson, Elsabo gård, 579 90 BERGA (M 156/99)
3. -
4. –
5. Per-Arne Ytterbring, Bo, 383 91 MÖNSTERÅS (M 158/99)
6. AB CA Cedergren, 556061-0452, Yttre Åby 1552, 380 53 FLISERYD (M159/99)
   Ställföreträdare: VD Claes Cedergren, samma adress
7. Mönsterås Kommun, Tekniska kontoret, 383 22 MÖNSTERÅS (M 160/99)
8. Lars Läggeberger, Läggevi gård, 380 53 FLISERYD (M 161/99)
9. Håkan Jeppsson, Fliseryds gård, 570 76 RUDA (M 162/99)
10. Stefan Hermansson, Åkeryd, 570 76 RUDA (M 163/99)
11. Anders Lindh och Allan Lindh, Hammarby, 579 32 HÖGSBY (M 164/99)
12. Bertil, Birger och Ingemar Svanström, Ruda gård, 570 76 RUDA (M 165/99)
13. Tord Ek, Alebo, 570 76 RUDA (M166/99)
14. Lars Ingvarsson, Åsvägen 3, 579 32 HÖGSBY (M167/99)
15. Mikael Eliasson och Charlotte Berggren-Eliasson, Miklagårdsvägen 8, 168 55 BROMMA (M 168/99)
16. Christina Dannesäter, Gillberga 3038, 579 92 HÖGSBY (M169/99)
17. Stephan Ek och Magnus Ek, Staby, 579 92 HÖGSBY (M170/99)
18. Nils-Erik Nilsson, Ekeby 3044, 579 92 HÖGSBY (M171/99)
19. Magnus Carlsson, Husebyvägen 38, 579 31 HÖGSBY (M 172/99)
20. Högsby Kyrkliga samfällighet, Odensvivägen 2, 579 33 HÖGSBY (M173/99)
21. Milton Lindh, Michael Lindh och Joakim Lindh med firma Bröderna Lindhs söner, Högsby gård, 579 31 HÖGSBY (M 174/99)
22. Högsby Idrottsklubb, 822800-0560, Ravinvägen 1, 579 31 HÖGSBY (M 175/99)
23. Mats Schollin-Borg, Virstads gård 4314, 579 92 HÖGSBY (M 176/99)
24. Bertil Sehammar, Melby gård, 579 92 HÖGSBY (M 177/99)
25. Patrik Evertsson, Virstad 4311, 579 92 HÖGSBY (M178/99)
26. Bertil Arvidsson, Valåkra 4098, 579 92 HÖGSBY (M 179/99)
27. Håkan Karlsson, Valåkra 4106, 579 92 HÖGSBY (M 180/99)
28. Thomas Ivarsson, Valåkra, 579 92 HÖGSBY (M 181/99)
29. Stefan, Arne och Annica Carlsson, Drageryd, 579 92 HÖGSBY (M 182/99)
30. Anders Johansson, Högmosshults gård, 579 92 HÖGSBY (M 183/99)
31. Eva Engdahl, Storgatan 21, 579 30 HÖGSBY (M 184/99)
32. Gunilla Mörstam och Sven Mörstam, Lixhult 4284, 579 92 HÖGSBY (M 185/99)
33. Per-Erik Danielsson, Avlingetorp 1299, 570 84 MÖRLUNDA (M 186/99)
34. Magnus Johansson, Tulunda, 570 84 MÖRLUNDA (M 187/99)
35. Ann-Sofie Falk, Älströmsgatan 9, 598 30 VIMMERBY (M 188/99)

Postadress Box 81, 351 03 VÄXJÖ
Besöksadress Kungsgatan 8
Telefon och fax 0470 - 868 00 vx, 0470 - 868 40 fax
e-post adress miljodomstolen@tvx.dom.se
Expeditionstid Måndag - fredag 09.00 - 12.00 och 13.00 - 15.00

36. Anders Svenssons dödsbo, Stora Sinnerstad, 570 84 MÖRLUNDA (M 189/99)
37. Nils-Göran Duvteg, Stora Sinnerstad, 570 84 MÖRLUNDA (M 190/99)
38. Kurt Lagergrens dödsbo, Stora Sinnerstad, 570 84 MÖRLUNDA (M 191/99)
Ställföreträdare: Birgit Lagergren, samma adress
39. Patrik Axelsson, Stora Aby, 570 82 MÅLILLA (M 192/99)
40. Björn Glindell, Villagatan 1, 598 36 VIMMERBY (M 193/99)
41. Thomas Johansson, Stora Aby, 570 82 MÅLILLA (M 194/99)
42. Hultsfreds kommun, Box 500, 577 26 HULTSFRED (M 195/99)
43:1 Wigerth Johansson, Sockenvägen 36, 570 84 MÖRLUNDA (M 196/99)
43:2 Gunnar Johansson, Tulunda Stens, 570 84 MÖRLUNDA (M 196/99)
44. Per-Inge Pettersson, Åkerö, 570 84 MÖRLUNDA (M 197/99)
45. Linköpings stift, egendomsförvaltningen, Ågatan 65, 582 22 LINKÖPING (M 198/99)
Ställföreträdare: stiftsdirektör Christer Petré, samma adress
46. Elisabeth Johansson Danielsson, Torp, 570 84 MÖRLUNDA (M 199/99)
47. Mörlunda-Tveta pastorat, Box 18, 570 84 MÖRLUNDA, (M 200/99)
48. Britt-Marie och Dennis Grybäck, Stora Sinnerstad, 570 84 MÖRLUNDA (M 201/99)
49. Kurt Lagergrens Trävaru Aktiebolag, 556140-0457, Box 20, 570 84 MÖRLUNDA (M 202/99)
Ställföreträdare: VD Sven Lagergren, samma adress
50. Astrid Svensson och Catharina Oscarsson, Lilla Sinnerstad, 570 84 MÖRLUNDA (M 203/99)
51. Gunnar Pleijert, Tveta gård, 570 84 MÖRLUNDA (M 204/99)
52. –
53. Lars Rikerth, Lilla Aby gård, 570 82 MÅLILLA (M 205/99)
54. –
55. –
56. Jöran Ekselius, Kråkeryds gård, 570 82 MÅLILLA (M 206/99)
57. Nils och Ingrid Bragd, Kristineberg, 570 82 MÅLILLA (M 207/99)
58. Gunnar Olsson, Bäckeby, 570 82 MÅLILLA (M 208/99)
59. Gårdveda Norrgård Lantbruk AB, Gårdveda Södergård, 570 82 MÅLILLA (M 209/99)
Ställföreträdare: VD Börje Carlsson, samma adress
60. Margareta Ottosson, Gårdveda Södergård 2, 570 82 MÅLILLA (M 210/99)
61. -
62. Bo Jonasson, Kråketorp, 570 80 VIRSERUM (M 211/99)
63. Hans och Johan Riberth, Kråketorp, 570 80 VIRSERUM (M 212/99)
64. –
65. –
66. samtliga med målnr (M 213/99)
66.1. Bäckseda Idrottsförening, c/o Jan-Olof Lönn, Kråkegårdsvägen 8, 574 39 VETLANDA
66.2. Ekenässjöns Idrottsförening, c/o Berny Wilén, Box 2032, 574 02 EKENÄSSJÖN
66.3. Farstorps IF, c/o Göran Gunnarsson, Torshaga, 574 96 VETLANDA
66.4. Kvillsfors IF, c/o Ann-Britt Fridh, Box 17, 570 16 KVILLSFORS
66.6. Näshults IF, c/o Jan Karlsson, Näshult, 360 70 ÅSEDA

66.7. Skede IF, c/o Kjell Ljungberg, Lilla Götskögle, Pl 3140, 574 93 VETLANDA
66.8. Vetlanda FF, c/o Torbjörn Karlsson, Hornsgatan 5, 574 32 VETLANDA
66.9. Hvetlanda GIF, c/o Boo Sjöberg, Lövhagsvägen 30, 574 36 VETLANDA
66.10. Ädelfors IF, c/o Åke Karlsson, Repperda, 570 15 HOLSBYBRUNN
66.11. Bäckseda bevattningsförening, c/o Mats Johansson, Jannehillsvägen 4, 574 41 VETLANDA
66.12. Bäckseda-Mossgårdsområdets bevattningsförening, c/o Lars-Bertil Karlsson, Mossgårdsvägen 32, 574 41 VETLANDA
66.13. Bäckseda-Mossgårdsvägens bevattningsförening, c/o Tomas Göransson, Mossgårdsvägen 4, 574 41 VETLANDA
66.14. Ekenässjön, Syrén- och Bellisvägens bevattningsförening, c/o Lars Heinemann, Bellisvägen 10, 574 50 EKENÄSSJÖN
66.15. A. Ekenässjön, Värmunderyds norra bevattningsförening, c/o Gustav Hjorthage, Granstigen 8, 574 50 EKENÄSSJÖN
66.15. B. Ekenässjön, Värmunderyds södra bevattningsförening, c/o Gösta Andersson, Ekstigen 36, 574 50 EKENÄSSJÖN
66.16. Holsby bevattningsförening, c/o Kjell Johansson, Rudingatan 17, 570 15 HOLSBYBRUNN
66.17. Karlstorps bevattningsförening, c/o Ebbe Svahn, Karlstorp, 570 30 MARIANNELUND
66.18. Kvillsfors bevattningsförening, c/o Rune Ståhlgren, Nygatan 2, 570 16 KVILLSFORS
66.19. Pauliströms bevattningsförening, c/o Gert-Ove Andersson, Kalendervägen 12, 570 19 PAULISTRÖM
66.20. Sjunnens bevattningsförening, c/o Kurt Paulsson, Karlbergsvägen 12, 570 15 HOLSBYBRUNN
66.21. Skede bevattningsförening, c/o Anders Holm, Mellangård 3031, Skede, 570 19 PAULISTRÖM
66.22. Pauliströms IF, c/o Ingvar Carlsson, Råsavägen 11, 574 93 VETLANDA
66.24 Vetlanda kommun, tekniska kontoret, 574 80 VETLANDA
Underombud för alla sökande under nr 66: Tekniske chefen Leif Lorenzon, Vetlanda kommun, tekniska kontoret, 574 80 VETLANDA
67. Börje Karlsson, Kråketorp, 570 80 VIRSERUM (M 214/99)
68. Göran Rosander, Ekeflod, 570 80 VIRSERUM (M 215/99)
69. Eber Gunnarsson, Väringsnäs, 574 98 NYE (M 216/99)
70. Skogsstyrelsen, Trollebo skogsvårdsgård, Trollebo, 574 96 VETLANDA (M 217/99)
Ställföreträdare: Platschefen Rolf Svensson, samma adress
71. Kjell och Per Sandahl, Vasan, 574 98 NYE (M 218/99)
72. MP Bolagen i Vetlanda AB, 556067-9895, Box 3, 574 21 VETLANDA (M 219/99)
Ställföreträdare: VD Håkan Josephsson, samma adress
73. Jan Olefors, Box 89, 570 82 MÅLILLA (M 220/99)
74. Anders Johansson, Hagelrums gård, 570 82 MÅLILLA (M 221/99)
75. Ingatorp-Bellö pastorat, Box 102, 570 31 INGATORP (M 222/99)
76. Christer Karlsson, Vetlandavägen 51, 570 82 MÅLILLA (M 223/99)
77. Anna Karin Larsson, Järnvägsgatan 4, 561 31 HUSKVARNA (M 224/99)
78. Arne Nelson, Västra Årena, 570 81 JÄRNFORSEN (M 225/99)

79. Rune Arvidsson, Brogärdet, 570 81 JÄRNFORSEN (M 226/99)
80. Lars Nelson, Klövdala, 570 81 JÄRNFORSEN (M 227/99)
81. Göte Karlborg, Lilla Kråkshult, 570 30 MARIANNELUND (M 228/99)
82. Jonas Ekström, Peter Ekström och Maria C Karlsson, Fröreda, 570 81 JÄRNFORSEN (M 229/99)
83. -
84. Clas-Anders Carlsson, Fröreda, 570 81 JÄRNFORSEN (M 231/99)
85. Stig Kylberg, Bäckagård, Alseda, 570 15 HOLSBYBRUNN (M 232/99)
86. Conny Karlsson, Stens väg 3 A, 574 40 VETLANDA (M 233/99)
87. Rikard Dahl, Lammåsa Kåragård, 574 93 VETLANDA (M 234/99)
88. Lennart Jönsson, Markestad, 575 95 EKSJÖ (M 235/99)
89. Stefan Rydén, Torsberg, 575 95 EKSJÖ (M 236/99)
90. Torbjörn Bjurgert, Ryningsholm, 575 95 EKSJÖ (M 237/99)
91. Carin och Gunnar Israelsson, Heddarp, 575 95 EKSJÖ (M 238/99)
92. Fredrik Hörenius, Oberga, 573 96 TRANÅS (M 239/99)
93. Leif och Sven-Uno Johansson, Kom till måtta, 575 96 EKSJÖ (M 240/99)
94. Långanässkolan, 575 96 EKSJÖ (M 241/99)
    Ställföreträdare: Stig-Arne Tengmer, samma adress
95. Eksjö golfklubb, 827000-0576, Skedhult, 575 96 EKSJÖ (M 242/99)
    Ställföreträdare: ordföranden Christer Andersson och sekreteraren Eva Blomqvist, samma adress
96. Raymond Johnsson, Vivian Johnsson, Irene Karlsson, Kjell Linder, Roger Linder, Bengt Linder och Conny Linder (M 243/99)
    Ställföreträdare enligt lagen om förvaltning av vissa samägda jordbruksfastigheter: Vivian Johnsson, S:t Sigfridsvägen 58, 382 38 NYBRO
97. Eva och Björn Estner, Björkenäsvägen 48, 393 59 KALMAR (M 244/99)
98. Vetlanda golfklubb, 827000-7147, Box 249, 574 23 VETLANDA (M 245/99)
    Ställföreträdare: ordföranden Bosse Andersson och kanslisten Erik Tejmark, samma adress
99. Ewa och Erling Johansson, Drakulla gård, 570 13 MYRESJÖ (M 246/99)
100. Katarina Bodén, Hällinge gård, 574 94 VETLANDA (M 247/99)
101. Vetlanda pastorat, Storgatan 58, 574 31 VETLANDA (M 248/99)
102. Torsten och Yngve Svensson, Gömsjö, 570 12 LANDSBRO (M 249/99)
103. Åke Johansson, Glömsjö Karlsgård, 570 12 LANDSBRO (M 250/99)
104. Ernst-Åke Boström, Box 14, 574 21 VETLANDA (M 251/99)
105. Jonas och Bertil Jonsson, Bjädesjö, 579 13 MYRESJÖ (M 252/99)
106. Stefan Söderberg, Sävsjövägen 22, 570 12 LANDSBRO (M 253/99)
107. Anders och Pia Engström, Forsnäs, 642 95 FLEN (M 254/99)
108. Allan Ekstrand, Änga, 570 12 LANDSBRO (M 255/99)
109. Lennart Bengtsson, Rudu gård, 571 63 BODAFORS (M 256/99)
110. Växjö stift, egendomsnämnden, Box 527, 351 06 VÄXJÖ (M 257/99)
    Ställföreträdare: Bengt-Erik Lindberg, jordbruksförvaltare, samma adress
111. Lennart och Bertil Svensson, c/o Bertil Svensson, Erik Dahlbergsgatan 63 2 tr, 115 57 STOCKHOLM (M 258/99)
112. Swedish Match Industries AB, Box 1002, 574 28 VETLANDA (M 259/99)
    Ställföreträdare: Michael Olofsson, samma adress

Ombud för samtliga: Magnus Johansson, Tulunda, 570 84 MÖRLUNDA, ordförande i Emåns bevattningsförening, sökande nr 34
Biträde åt samtliga: Lennart de Maré, Jordbruksverket, 551 82 JÖNKÖPING

SAKEN

Tillstånd till vattenbortledning från Emån med biflöden för bevattningsändamål och till därmed sammanhängande åtgärder ävensom bildande av en bevattningssamfällighet, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda kommuner, Jönköpings län, och Hultsfreds, Högsby, Oskarshamns och Mönsterås kommuner, Kalmar län

---

1 DOMSLUT

Miljödomstolen lämnar med stöd av vattenlagen (1983:291) och 6 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken tillstånd med tillhörande villkor m.m. enligt följande.

1.1 Tillstånd till bevattningsuttag m.m.

A. Miljödomstolen lämnar sökandena tillstånd att på de villkor som anges i denna dom
   1. för att kompensera sökandenas bevattningsuttag ur Emåns vattensystem och utöver vad som gäller enligt äldre domar, bl.a. Södra Vedbo Häradsätts dom den 12 mars 1917 och Söderbygdens vattendomstols dom den 26 juni 1974 i mål AD 57/1970, så snart vattenföringen i Emån vid Blankaström efter den 1 maj underskrider 10 m^3 per sekund ur Solgen tappa trehundra (300) liter vatten per sekund under maj månad, tvåhundra (200) liter per sekund under juni månad samt etthundra (100) liter per sekund under juli och augusti månader;
   2. under bevattningsperioden från Emån överleda tio (10) liter vatten per sekund till Lillån (Örnabäcken) genom en befintlig anläggning vid Gåsgöl

B. Miljödomstolen lämnar tillstånd, förenade med de villkor som anges nedan i denna dom, till

1. Johan Axelsson (mål nr M 155/99) såsom ägare till fastigheterna Oskarshamn Bockara 34:38 och Hultsfred Ryningsnäs 2:3 och arrendator till fastigheterna Oskarshamn Bockara 30:1 och 33:47 att under bevattningsperioden ta ut sammanlagt 36 000 m^3 vatten ur Granhultesjön med tilloppsdike från två uttagspunkter på Bockara 33:47 och 34:38 för bevattning av dessa fastigheter och Bockara 30:1 samt 31 500 m^3 ur Emån från sex uttagspunkter på Ryningsnäs 2:3 för bevattning av denna fastighet. För uttag ur Granhultesjön med tilloppsdike skall gälla begränsningsregel (1;)
2. Sven-Olof Petersson och Niclas Petersson (M 156/99) såsom ägare till fastigheterna Oskarshamn Bockara 34:15, Högsby Elsabo 1:4 och Hultsfred Ryningsnäs 2:3 och arrendatorer till fastigheterna Högsby Elsabo 1:5 och Mellby 1:2 att under bevattningsperioden ta ut sammanlagt 30 000 m^3 vatten ur Tjuståsaån från en uttagspunkt på Elsabo 1:5 för bevattning av denna fastighet och Mellby 1:2, 20 000 m^3 vatten ur

Älgsjön från en uttagspunkt på Elsabo 1:4 och en på Elsabo 1:5 för bevattning av Bockara 34:15 och Elsabo 1:4 samt 31 500 m³ vatten ur Emån från sex uttagspunkter på Ryningsnäs 2:3 för bevattning av denna fastighet. För uttag ur Älgsjön skall gälla begränsningsregel 2 och för uttag ur Tjuståsaån skall gälla begränsningsregel 1;

5. Per-Arne Ytterbring (M 158/99) såsom ägare till fastigheterna Mönsterås Bo 1:1 och Forsa 15:1 att för bevattning av nämnda fastigheter under bevattningsperioden ta ut sammanlagt 34 000 m³ vatten ur Lillån (Örnabäcken) från en uttagspunkt på Bo 1.1;
6. AB CA Cedergren (M 159/99) såsom ägare till fastigheterna Högsby Berga 9:5 samt Mönsterås Åby 5:24 och 12:1 att under bevattningsperioden för bevattning av Berga 9:5 ta ut sammanlagt 25 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten samt för bevattning av Åby 5:24 och 12:1 ta ut sammanlagt 5 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på Åby 5:24;
7. Mönsterås kommun (M 160/99) såsom ägare av Mönsterås Åby 14:1 att för bevattning av bollplaner på denna fastighet under bevattningsperioden ta ut sammanlagt 2 500 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten;
8. Lars Läggeberger (M 161/99) såsom ägare till fastigheterna Mönsterås Ekhult 1:3 och Läggevi 8:48 att under bevattningsperioden för bevattning av Ekhult 1.3 ta ut sammanlagt 37 500 m³ vatten ur Emån från tre uttagspunkter på fastigheten samt för bevattning av Läggevi 8:48 ta ut sammanlagt 12 500 m³ vatten ur Emån från tre uttagspunkter på fastigheten;
9. Håkan Jeppson (M 162/99) såsom ägare till fastigheten Mönsterås Fliseryd 1:28 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 40 000 m³ vatten ur Emån från fem uttagspunkter på fastigheten, varav en i ett dike omkring en km från ån. För uttag ur diket skall begränsningsregel 1 gälla;
10. Stefan Hermansson (M 163/99) såsom ägare till fastigheterna Högsby Långemåla-Släthult 1:2 och Mönsterås Släthult 1:3 att under bevattningsperioden för bevattning av Långemåla-Släthult 1:2 ta ut sammanlagt 1 400 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten samt för bevattning av Släthult 1:3 ta ut sammanlagt 1 300 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten;
11. Anders Lindh och Allan Lindh (M 164/99) såsom ägare till fastigheten Högsby Hammarby 1:13 och arrendatorer till fastigheten Högsby Hammarby 9:3 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 18 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på Hammarby 9:3;
12. Bertil, Birger och Ingemar Svanström (M 165/99) såsom ägare till fastigheten Högsby Ruda 1:19 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 36 000 m³ vatten ur Emån från fyra uttagspunkter på fastigheten;
13. Tord Ek (M 166/99) såsom ägare till fastigheten Högsby Gillberga 3:4 och arrendator till fastigheterna Högsby Gillberga 3:2 och 3:9 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 5 000 m³ vatten ur Emån från två uttagspunkter på Gillberga 3:4;
14. Lars Ingvarsson (M 167/99) såsom ägare till fastigheten Högsby Berga 3:21 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 10 500 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten;
15. Mikael Eliasson och Charlotte Berggren Eliasson (M 168/99) såsom ägare till fastigheten Högsby Gillberga 2:10 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 7 200 m³ vatten ur Emån från två uttagspunkter på fastigheten;

16. Christina Dannesäter (M 169/99) såsom ägare till fastigheterna Högsby Gillberga 2:3 och 3:29 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 5 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på Gillberga 3:29;
17. Stephan Ek och Magnus Ek (M 170/99) såsom ägare till fastigheterna Högsby Staby 8:1 och Hammarby 5:1 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 10 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på Högsby Hammarby 9:3;
18. Nils-Erik Nilsson (M 171/99) såsom ägare till fastigheten Högsby Ekeby 11:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 6 400 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten;
19. Magnus Carlsson (M 172/99) såsom ägare till fastigheten Högsby Huseby 9:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 26 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten;
20. Högsby kyrkliga samfällighet (M 173/99) såsom ägare till fastigheterna Högsby Högsby 8:1 och Högsby Stora Klobo 1:224 att under bevattningsperioden för bevattning av kyrkogård på Högsby 8:1 ta ut sammanlagt 4 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten och för bevattning av kyrkogård på Stora Klobo 1:224 ta ut sammanlagt 1 500 m³ vatten ur Nötån från en uttagspunkt på fastigheten;
21. Milton Lindh, Michael Lindh och Joakim Lindh (M 174/99) såsom ägare till fastigheterna Högsby Forsaryd 1:17 och Hanåsa 16:1 och arrendatorer till fastigheten Högsby Hyltan 1:8 att under bevattningsperioden för bevattning av Forsaryd 1:17 ta ut sammanlagt 110 000 m³ vatten ur Emån från tre uttagspunkter på fastigheten och 15 000 m³ vatten ur Nötån från en uttagspunkt på fastigheten, för bevattning av Hanåsa 16:1 ta ut sammanlagt 21 000 m³ vatten ur en damm i Svensbäck på fastigheten samt för bevattning av Hyltan 1:8 ta ut sammanlagt 5 000 m³ vatten ur Nötån från en uttagspunkt på fastigheten;
22. Högsby Idrottsklubb (M 175/99) såsom ägare till fastigheten Högsby Frövi 1:32 att under bevattningsperioden för bevattning av idrottsplats på denna fastighet ta ut sammanlagt 2 500 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten;
23. Mats Schollin-Berg (M 176/99) såsom ägare till fastigheterna Högsby Virstad 4:3, 5:3 och 5:5 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 8 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på Virstad 5:3;
24. Bertil Sehammar (M 177/99) såsom ägare till fastigheten Högsby Mellby 5:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 9 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten;
25. Patrik Evertsson (M 178/99) såsom ägare till fastigheterna Högsby Virstad 1:4 och 6:3 och arrendator till fastigheterna Högsby Virstad 1:3 och 6:4 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 31 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på envar av Virstad 1:3 och 6:3;
26. Bertil Arvidsson (M 179/99) såsom ägare till fastigheten Högsby Valåkra 27:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 3 000 m³ vatten ur Emån från två uttagspunkter på fastigheten och en uttagspunkt på Valåkra 30:1;
27. Håkan Karlsson (M 180/99) såsom ägare till fastigheten Högsby Valåkra 30:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 9 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på vardera Valåkra 21:6 och 30:1;
28. Thomas Ivarsson (M 181/99) såsom ägare till fastigheten Högsby Valåkra 21:6 och arrendator till fastigheterna Högsby Drageryd 2:6, 3:5 och 5:42 att under bevattningsperioden för bevattning av Valåkra 21:6 ta ut sammanlagt 25 000 m³ vatten ur

Emån från två uttagspunkter på fastigheten och för bevattning av fastigheterna i Drageryd ta ut sammanlagt 2 300 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på Drageryd 5:42;

29. Stefan, Arne och Annica Carlsson (M 182/99) såsom ägare till fastigheterna Högsby Drageryd 1:12, 4:3 och 6:5 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 15 000 m³ vatten ur Emån vatten från en uttagspunkt på vardera Högsby Valåkra 27:1 och Drageryd 4:3 och 6:5;
30. Anders Johansson (M 183/99) såsom ägare till fastigheten Högsby Lixhult 3:3 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 18 000 m³ vatten ur Emån vatten från två uttagspunkter på fastigheten;
31. Eva Engdahl (M 184/99) såsom ägare till fastigheten Högsby Lixhult 1:3 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 6 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten;
32. Gunilla Mörstam och Sven Mörstam (M 185/99) såsom ägare till fastigheten Högsby Lixhult 2:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 7 200 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten;
33. Per-Erik Danielsson (M 186/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Avlingetorp 1:4 och delägare till fastigheten Hultsfred Gässlingsäng 1:5 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 3 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på Avlingetorp 1:4 och två uttagspunkter på Gässlingsäng 1:5;
34. Magnus Johansson (M 187/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Tulunda 10:11 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 13 000 m³ vatten ur Emån från två uttagspunkter på fastigheten och 2 000 m³ ur Järnvägsdiket från en uttagspunkt på fastigheten. För uttag ur Järnvägsdiket skall begränsningsregel (1) gälla;
35. Ann-Sofie Falk (M 188/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Stora Sinnerstad 2:25 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 1 570 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten samt sammanlagt 3 430 m³ vatten ur Järnvägsdiket från två uttagspunkter på fastigheten och en uttagspunkt på Stora Sinnerstad 1:17. För uttag ur Järnvägsdiket skall begränsningsregel (1) gälla;
36. Anders Svenssons dödsbo (M 189/99) såsom ägare till fastigheterna Hultsfred Stora Sinnerstad 1:17 och 4:27 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 10 740 m³ vatten ur Emån från tre uttagspunkter på fastigheterna samt sammanlagt 9 260 m³ vatten ur Järnvägsdiket från fyra uttagspunkter på fastigheterna. För uttag ur Järnvägsdiket skall begränsningsregel (1) gälla;
37. Nils-Göran Duvteg (M 190/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Stora Sinnerstad 2:24 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 4 500 m³ vatten ur Emån och 1 500 m³ vatten ur Järnvägsdiket från en uttagspunkt på fastigheten vid vardera ån. För uttag ur Järnvägsdiket skall begränsningsregel (1) gälla;
38. Kurt Lagergrens dödsbo (M 191/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Stora Sinnerstad 5:13 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 7 800 m³ vatten ur Emån från två uttagspunkter på fastigheten och sammanlagt 3 000 m³ vatten ur Järnvägsdiket från en uttagspunkt på fastigheten. För uttag ur Järnvägsdiket skall begränsningsregel (1) gälla;
39. Patrik Axelsson (M 192/99) såsom ägare till fastigheterna Hultsfred Stora Aby 2:3 och Ämmenäs 3:1 samt arrendator till fastigheterna Hultsfred Stora Sinnerstad 4:28 och Rosenfors 1:1 att under bevattningsperioden för bevattning av Stora Aby 2:3 ta

ut sammanlagt 87 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten och 3 000 m³ vatten ur Järnvägsdiket från en uttagspunkt på Stora Aby 5:53, att under bevattningsperioden för bevattning av Ämmenäs 3:1 ta ut sammanlagt 4 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten och sammanlagt 2 000 m³ vatten ur Silverån från en uttagspunkt på Ämmenäs 2:3, att under bevattningsperioden för bevattning av Stora Sinnerstad 4:28 ta ut sammanlagt 6 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten och sammanlagt 3 000 m³ vatten ur Järnvägsdiket från en uttagspunkt på Stora Sinnerstad 1:17 samt att under bevattningsperioden för bevattning av Rosenfors 1:1 ta ut sammanlagt 6 000 m³ vatten ur Silverån från en uttagspunkt på fastigheten. För uttag ur Järnvägsdiket skall begränsningsregel 1 gälla;

40. Björn Glindell (M 193/99) såsom ägare till fastigheterna Stora Aby 5:53 och 7:7 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 20 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på Stora Aby 5:53 och för bevattning av ett skifte av Stora Aby 5:53 ta ut sammanlagt 2 000 m³ ur Järnvägsdiket från en uttagspunkt på denna fastighet. För uttag ur Järnvägsdiket skall begränsningsregel 1 gälla;
41. Thomas Johansson (M 194/99) såsom ägare till fastigheterna Hultsfred Stora Aby 3:11 och Stora Sinnerstad 6:4 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 5 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på Stora Aby 2:3 och för bevattning av ett skifte av Stora Aby 3:11 ta ut sammanlagt 1 000 m³ vatten ur Järnvägsdiket från en uttagspunkt på fastigheten; För uttag ur Järnvägsdiket skall begränsningsregel 1 gälla;
42. Hultsfreds kommun (M 195/99) såsom ägare till nedannämnda fastigheter inom kommunen

    att under bevattningsperioden för bevattning av två fotbollsplaner på Hultsfred 3:110 ta ut sammanlagt 4 000 m³ vatten ur Hulingen (Silverån) från en uttagspunkt på fastigheten,

    att under bevattningsperioden för bevattning av två fotbollsplaner på Målilla 1:32 ta ut sammanlagt 5 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten,

    att under bevattningsperioden för bevattning av två fotbollsplaner på Virserum 8:1 ta ut sammanlagt 5 000 m³ vatten ur Virserumsån från en uttagspunkt på fastigheten,

    att under bevattningsperioden för bevattning av två fotbollsplaner på Klövdala 1:81 ta ut sammanlagt 5 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten,

    att under bevattningsperioden för bevattning av en tennisbana på Rosenfors 14:1 ta ut sammanlagt 500 m³ vatten ur Silverån från en uttagspunkt på fastigheten,

    att under bevattningsperioden för bevattning av två fotbollsplaner på Stora Sinnerstad 6:4 ta ut sammanlagt 5 000 m³ vatten ur Lillesjö (Järnvägsdiket) från en uttagspunkt på fastigheten, varvid för uttaget skall gälla begränsningsregel 1.

    att under bevattningsperioden för bevattning av Emmenäs 2:3 ta ut sammanlagt 5 000 m³ vatten ur Silverån från en uttagspunkt på fastigheten och sammanlagt 7 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på Emmenäs 3:1, samt

    att under bevattningsperioden för bevattning av Kvillerum 1:9 ta ut sammanlagt 6 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten;

43:1 Wigerth Johansson (M 196/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Tulunda 6:2 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 1 500 m³ vatten ur Emån från två uttagspunkter på fastigheten;

43:2 Gunnar Johansson (M 196/99) såsom ägare till fastigheterna Hultsfred Tulunda 2:3 och 8:11 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 1 500 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på Tulunda 2:3;

44. Per-Inge Petersson (M 197/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Åkerö 13:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 8 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten;

45. Linköpings stift, egendomsförvaltningen, (M 198/99) såsom ägare till fastigheterna Hultsfred Kvillerum 1:1, Lundtorp 1:1 och Mörlunda 1:1 samt Eksjö Ingatorp 4:1 och Bygdås 1:7 och 3:4
att under bevattningsperioden för bevattning av Kvillerum 1:1 ta ut sammanlagt 30 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten,
att under bevattningsperioden för bevattning av Lundtorp 1:1 ta ut sammanlagt 6 600 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten,
att under bevattningsperioden för bevattning av Mörlunda 1:1 ta ut sammanlagt 5 000 m³ vatten ur Emån från två uttagspunkter på fastigheten, samt
att under bevattningsperioden för bevattning av Ingatorp 4:1 och Bygdås 1:7 och 3:4 ta ut sammanlagt 7 000 m³ vatten ur Ingatorpasjön från en uttagspunkt på Ingatorp 4:1 och sammanlagt 3 000 m³ vatten ur Brusaån från en uttagspunkt på Ingatorp 4:1 och en på Bygdås 3:4. För uttag ur Ingatorpasjön och Brusaån skall begränsningsregel (1) gälla;

46. Elisabeth Johansson Danielsson (M 199/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Tveta Torp 2:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 10 000 m³ vatten ur Emån från två uttagspunkter på fastigheten;

47. Mörlunda-Tveta pastorat (M 200/99) såsom ägare till fastigheterna Hultsfred Mörlunda 1:141 och 5:1 att under bevattningsperioden för bevattning av kyrkogård på dessa fastigheter ta ut sammanlagt 4 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på Mörlunda 1:1;

48. Britt-Marie och Dennis Grybäck (M 201/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Stora Sinnerstad 6:17 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 5 700 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på Stora Sinnerstad 2:25 och en på Stora Sinnerstad 4:28;

49. Kurt Lagergrens Trävaru AB (M 202/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Stora Sinnerstad 20:2 att under bevattningsperioden för bevattning av virkeslager på denna fastighet ta ut sammanlagt 20 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten Stora Sinnerstad 5:13, samt såsom ägare till fastigheten Hultsfred Rakenäs 1:3 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 4 500 m³ vatten ur Lillån (Lindenån) från en uttagspunkt på fastigheten. För uttag ur Lillån skall begränsningsregel (1) gälla;

50. Astrid Svensson och Catharina Oscarsson (M 203/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Lilla Sinnerstad 1:2,3:4 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 17 200 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten;

51. Gunnar Pleijert (M 204/99) såsom ägare till fastigheterna Hultsfred Tveta 1:7 och Lilla Sinnerstad 1:4 och arrendator till fastigheterna Hultsfred Lilla Sinnerstad 2:3 och 3:3 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sam-

manlagt 103 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på Lilla Sinnerstad 1:4 och en på fastigheten Lilla Sinnerstad 1:2,3:4;

53. Lars Rikerth (M 205/99) såsom ägare till fastigheterna Hultsfred Lilla Aby 1:2, 1:3, 2:2, 3:2 och 3:3 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 51 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på Lilla Aby 1:2;
56. Jöran Ekselius (M 206/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Kråkeryd 1:1,2:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 6 510 m³ vatten ur Emån och 12 490 m³ vatten ur Gårdvedaån från tre uttagspunkter på fastigheten.
57. Nils och Ingrid Bragd (M 207/99) såsom ägare till fastigheterna Hultsfred Kristineberg 1:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 45 000 m³ vatten ur Gårdvedaån från en uttagspunkt på fastigheten;
58. Gunnar Olsson (M 208/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Bäckeby 7:4 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 34 500 m³ vatten ur Gårdvedaån från två uttagspunkter på fastigheten;
59. Gårdveda Norrgård Lantbruk AB (M 209/99) såsom brukare av bolagets ägares fastigheter Hultsfred Gårdveda 8:1 och Ljungby 1:8 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 86 000 m³ vatten ur Gårdvedaån från en uttagspunkt på Gårdveda 8:1 samt för bevattning av ett skifte av Ljungby 1:8 ta ut sammanlagt 4 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på denna fastighet;
60. Margareta Ottosson (M 210/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Gårdveda 9:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 60 000 m³ vatten ur Gårdvedaån från en uttagspunkt på fastigheten;
62. Bo Jonasson (M 211/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Kråketorp 2:8 samt arrendator till fastigheterna Hultsfred Slagdala 1:7, 1:13 och 1:19 och Venskögle 2:1 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 7 400 m³ vatten ur Skärvetesån och 2 300 m³ vatten ur Gårdvedaån från två uttagspunkter på Kråketorp 2:8, en på Slagsdala 1:7 och en på Venskögle 2:1;
63. Hans och Johan Riberth (M 212/99) såsom ägare till fastigheterna Hultsfred Kråketorp 2:2 samt arrendator till fastigheterna Hultsfred Kråketorp 1:3 och 1:5, Venskögle 1:2 och 1:4 och Blackelid 3:2 att under bevattningsperioden för bevattning av nämnda fastigheter i Kråketorp ta ut sammanlagt 20 200 m³ vatten ur Skärvetesån från två uttagspunkter på Kråketorp 2:2 samt att under bevattningsperioden för bevattning av nämnda fastigheter i Venskögle och Blackelid ta ut sammanlagt 2 300 m³ vatten ur Gårdvedaån från en uttagspunkt på Venskögle 1:2;
66. Följande av Vetlanda kommun företrädda sökande (M 213/99)

66.1 Bäckseda Idrottsförening såsom brukare av fotbollsplaner på fastigheten Vetlanda Storegården 1:1 att under bevattningsperioden för bevattning av planerna ta ut sammanlagt 2 800 m³ vatten ur Grumlan från en uttagspunkt på fastigheten. För uttaget skall begränsningsregel (1) gälla;

66.2 Ekenässjöns Idrottsförening såsom brukare av en idrottsplats på fastigheten Vetlanda Värmunderyd 1:1 att under bevattningsperioden för bevattning av idrottsplanen ta ut sammanlagt 2 000 m³ vatten ur Värmunderydsdammen från en uttagspunkt på fastigheten. För uttaget skall begränsningsregel (2) gälla;

66.3 Farstorps IK såsom ägare av en fotbollsplan på fastigheten Vetlanda Farstorp 3:1 att under bevattningsperioden för bevattning av fotbollsplanen ta ut sammanlagt 2 800 m³ vatten ur Farstorpsån från en uttagspunkt på fastigheten. För uttaget skall begränsningsregel (1) gälla;

66.4 Kvillsfors IF såsom brukare av en idrottsplats på fastigheten Vetlanda Ökna-Kvill 1:3 att under bevattningsperioden för bevattning av idrottsplatsen ta ut sammanlagt 2 800 m³ vatten ur Lillån vid Kvillsfors från en uttagspunkt på Ökna-Kvill 1:205;

66.6 Näshults IF såsom brukare av en fotbollsplan på fastigheten Vetlanda Serarp 1:7 att under bevattningsperioden för bevattning av fotbollsplanen ta ut sammanlagt 1 400 m³ vatten ur Serarpasjön från en uttagspunkt på fastigheten Vetlanda Serarp 1:2,2:3A;

66.7 Skede IF såsom brukare av en fotbollsplan på fastigheten Vetlanda Skede 2:4 att under bevattningsperioden för bevattning av fotbollsplanen ta ut sammanlagt 1 700 m³ vatten ur Lammåsabäcken från en uttagspunkt på fastigheten; För uttaget skall begränsningsregel (1) gälla;

66.8 Vetlanda FF såsom brukare av två fotbollsplaner på fastigheten Vetlanda Upplanda 10:1 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa planer ta ut sammanlagt 5 600 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten. För uttaget skall begränsningsregel (1) gälla;

66.9 Hvetlanda GIF såsom brukare av tre fotbollsplaner på fastigheten Vetlanda Tjustkulle 1:1 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa planer ta ut sammanlagt 7 000 m³ vatten ur Kvarndammen i Vetlandabäcken från en uttagspunkt på fastigheten. För uttaget skall begränsningsregel (2) gälla;

66.10 Ädelfors IF såsom brukare av en idrottsplats på fastigheten Vetlanda Hagabolet 1:2 att under bevattningsperioden för bevattning av idrottsplatsen ta ut sammanlagt 3 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten;

66.11 Bäckseda bevattningsförening att under bevattningsperioden för bevattning av tomter ta ut sammanlagt 4 700 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten Vetlanda Storegården 1:1. För uttaget skall begränsningsregel (3) gälla;

66.12 Bäckseda-Mossgårdsområdets bevattningsförening att under bevattningsperioden för bevattning av tomter ta ut sammanlagt 3 800 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten Vetlanda Storegården 1:1. För uttaget skall begränsningsregel (3) gälla;

66.13 Bäckseda Mossgårdsvägens bevattningsförening att under bevattningsperioden för bevattning av tomter ta ut sammanlagt 1 600 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten Vetlanda Storegården 1:1. För uttaget skall begränsningsregel (3) gälla;

66.14 Ekenässjön, Syrén- och Bellisvägens bevattningsförening att under bevattningsperioden för bevattning av tomter ta ut sammanlagt 3 200 m³ vatten ur Ekenässjön, Vetlandabäcken, från en uttagspunkt på fastigheten Vetlanda Ekenäs 2:5. För uttaget skall begränsningsregel (3) gälla;

66.15A Ekenässjön, Värmunderyds norra bevattningsförening att under bevattningsperioden för bevattning av tomter ta ut sammanlagt 2 000 m³ vatten ur Värmunderydsdammen i Vetlandabäcken från en uttagspunkt på fastigheten Vetlanda Värmunderyd 1:11. För uttaget skall begränsningsregel (3) gälla;

66.15B Ekenässjön, Värmunderyds södra bevattningsförening att under bevattningsperioden för bevattning av tomter ta ut sammanlagt 1 700 m³ vatten ur Vetlandabäcken från en uttagspunkt på fastigheten Vetlanda Värmunderyd 1:11. För uttaget skall begränsningsregel (3) gälla;

66.16 Holsby bevattningsförening att under bevattningsperioden för bevattning av tomter ta ut sammanlagt 5 500 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten Vetlanda Huskvarn 1:68. För uttaget skall begränsningsregel (1) gälla;

66.17 Karlstorps bevattningsförening att under bevattningsperioden för bevattning av tomter ta ut sammanlagt 1 200 m³ vatten ur Sällevadsån från en uttagspunkt på fastigheten Vetlanda Vimmarp 2:3. För uttaget skall begränsningsregel (1) gälla;

66.18 Kvillsfors bevattningsförening att under bevattningsperioden för bevattning av tomter ta ut sammanlagt 15 000 m³ vatten ur Emån eller Lillån från fyra uttagspunkter på fastigheten Vetlanda Ökna-Kvill 1:3 och två uttagspunkter på fastigheten Vetlanda Nyboholm 2:2;

66.19 Pauliströms bevattningsförening att under bevattningsperioden för bevattning av tomter ta ut sammanlagt 9 200 m³ vatten ur Näsbäcken, ur Snickaredammen i Pauliströmsån och ur Ramsen från en uttagspunkt på envar av fastigheterna Vetlanda Pauliström 1.1, Boanäs 3:2 och Råsa 3:109; För uttag ur Näsbäcken och Ramsen skall begränsningsregel (1) gälla;

66.20 Sjunnens bevattningsförening att under bevattningsperioden för bevattning av tomter ta ut sammanlagt 7 200 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten Vetlanda Hällaryd 1:4. För uttaget skall begränsningsregel (1) gälla;

66.21 Skede bevattningsförening att under bevattningsperioden för bevattning av tomter ta ut sammanlagt 1 400 m³ vatten ur Hällaryds kanal (Solgenån) från en uttagspunkt på fastigheten Vetlanda Hällaryd 1:4;

66.22 Pauliströms IF såsom brukare av en idrottsplats på fastigheten Vetlanda Karlstorp-Råsa 3:109 att under bevattningsperioden för bevattning av idrottsplatsen ta ut sammanlagt 2 88 m³ vatten ur Ramsen från en uttagspunkt på fastigheten Råsa 3:116. För uttaget skall begränsningsregel (1) gälla;

66.24 Vetlanda kommun, tekniska kontoret, att under bevattningsperioden för bevattning av parkmark ta ut sammanlagt 10 000 m³ vatten ur Vetlandabäcken från en uttagspunkt på fastigheten Vetlanda Mogärde 20:3. För uttaget skall begränsningsregel (2) gälla;

67. Börje Karlsson (M 214/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Kråketorp 1:4 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 10 000 m³ vatten ur Skärvetesån från tre uttagspunkter på fastigheten;

68. Göran Rosander (M 215/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Ekeflod 1:3 och arrendator till fastigheterna Ekeflod 1:2 och 1:4 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 9 000 m³ vatten ur Skärvetesån från en uttagspunkt på Ekeflod 1:3;

69. Eber Gunnarsson (M 216/99) såsom ägare till fastigheten Vetlanda Väringsnäs 1:3 och arrendator till fastigheterna Karsnäs 1:3 och Väringsnäs 2:7 att under bevattningsperioden för bevattning av fastigheterna i Väringsnäs ta ut sammanlagt 22 000 m³ vatten ur Värnen från en uttagspunkt på Väringsnäs 1:3 samt för bevattning av Karsnäs 1:3 ta ut sammanlagt 2 000 m³ vatten ur Karanäsasjön från en uttagspunkt på fastigheten. För uttag ur Värnen skall begränsningsregel (1) gälla och för uttag ur Karanäsasjön skall begränsningsregel (2) gälla;

70. Skogsstyrelsen, Trollebo skogsvårdsgård, (M 217/99) såsom ägare till fastigheten Vetlanda Trollebo 2.1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 15 000 m³ vatten ur Värnen från en uttagspunkt på fastigheten. För uttaget skall begränsningsregel (1) gälla;

71. Kjell och Per Sandahl (M 218/99) såsom ägare till fastigheterna Vetlanda Mörsebo 2:24 och Nye-Byestad 1:5 och arrendator till fastigheterna Vetlanda Mörsebo 2:3 och 11:1, Strömsberg 1:1, Solagård 1:4 och 1:5 samt Salshult 1:1 att under bevattningsperioden för bevattning av fastigheterna i Mörsebo ta ut sammanlagt 26 000 m³ vatten ur en bäck från Karanäsasjön från en uttagspunkt på fastigheten Mörsebo

2:24, för bevattning av Nye-Byestad 1:5 och Solagård 1:4 och 1:5 ta ut sammanlagt 12 000 m³ vatten ur Värnen från en uttagspunkt på fastigheten Nye-Byestad 1:5, för bevattning av Strömsberg 1:1 ta ut sammanlagt 12 000 m³ vatten ur Farstorpaån från en uttagspunkt på fastigheten samt för bevattning av Salshult 1:1 ta ut sammanlagt 15 000 m³ vatten ur Galten från en uttagspunkt på fastigheten. För uttag ur Värnen, Galten och Farstorpaån skall begränsningsregel (1) gälla och för uttag ur Karanäsasjön (bäcken) skall begränsningsregel (2) gälla;

72. MP Bolagen i Vetlanda AB (M 219/99) såsom ägare till fastigheten Vetlanda Farstorp 3:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 18 000 m³ vatten ur Farstorpaån från två uttagspunkter på fastigheten. För uttag ur Farstorpaån skall begränsningsregel (1) gälla;
73. Jan Olefors (M 220/99) såsom ägare till fastigheterna Hultsfred Hägelåkra 2:1 och 5:89 att under bevattningsperioden för bevattning av i huvudsak dessa fastigheter ta ut sammanlagt 4 500 m³ vatten ur Silverån från en uttagspunkt på envar av Hägelåkra 2.1 och 5:89;
74. Anders Johansson (M 221/99) såsom ägare till fastigheterna Hultsfred Hagelrum 1:4 och Stighult 1:5 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 50 000 m³ vatten ur Silverån från en uttagspunkt på fastigheten Hagelrum 1:4;
75. Ingatorp-Bellö pastorat (M 222/99) såsom ägare till fastigheterna Eksjö Ingatorp 5:1 och Bellö 3:1 att under bevattningsperioden för bevattning av kyrkogården på Ingatorp 5:1 ta ut sammanlagt 2 000 m³ vatten ur Ingatorpasjön från en uttagspunkt på fastigheten och för bevattning av kyrkogården på Bellö 3:1 ta ut sammanlagt 1 000 m³ vatten ur Bellen från en uttagspunkt på fastigheten. För uttag ur Ingatorpasjön skall begränsningsregel (1) gälla;
76. Christer Karlsson (M 223/99) såsom ägare till fastigheterna Hultsfred Målilla 1:38 och Ljungby 1:3 samt arrendator till fastigheterna Hultsfred Målilla 1:16 och Ljungby 1:2 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 78 000 m³ vatten ur Emån från två uttagspunkter på fastigheten Målilla 1:38;
77. Anna-Karin Larsson (M 224/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Stensryd 4:7 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 10 000 m³ vatten ur Emån från två uttagspunkter på fastigheten;
78. Arne Nelson (M 225/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Västra Årena 2:5 samt arrendator till fastigheterna Västra Årena 1:6, 1:7 och 1:12, Gårdveda 6:1 samt Östra Årena 1:10 och 1:11 att under bevattningsperioden för bevattning av fastigheterna i Västra och Östra Årena ta ut sammanlagt 28 000 m³ vatten ur Emån från tre uttagspunkter på fastigheterna Västra Årena 1:6 och 1:12 samt att under bevattningsperioden för bevattning av Gårdveda 6:1 ta ut sammanlagt 2 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten;
79. Rune Arvidsson (M 226/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Järeda 1:47 samt arrendator till fastigheterna Järeda 2:2, 2:6 och 3:14 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 10 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på vardera fastigheterna Järeda 1.47 och 2:2 samt för bevattning av ett skifte av Järeda 1:47 ta ut sammanlagt 6 200 m³ vatten från en uttagspunkt i en damm på fastigheten, så länge det finns vatten i dammen. Uttag ur Oppsjön får inte göras;

80. Lars Nelson (M 227/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Klövdala 1:8 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 25 000 m^3 vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten;
81. Göte Karlborg (M 228/99) såsom ägare till fastigheten Eksjö Lilla Kråkshult 2:7 och arrendator till fastigheten Flenshult 1:4 att under bevattningsperioden för bevattning av Lilla Kråkshult 2:7 ta ut sammanlagt 6 000 m^3 vatten ur en damm invid Storegöl på denna fastighet och för bevattning av Flenshult 1:4 ta ut sammanlagt 2 000 m^3 vatten ur Flen från en uttagspunkt på fastigheten. Uttag ur dammen får ske så länge vattnet däri räcker och för uttag ur Flen skall begränsningsregel (1) gälla;
82. Jonas Ekström, Peter Ekström och Maria C. Karlsson (M 229/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Fröreda 6:1 och arrendatorer till fastigheterna Fröreda 1:29 och Prästnäs 1:6 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 25 000 m^3 vatten ur Emån och 5 000 m^3 vatten ur Paulströmsån från två uttagspunkter på fastigheten Fröreda 6:1;
84. Clas-Anders Carlsson (M 231/99) såsom ägare till fastigheten Hultsfred Fröreda 2:11 och arrendator till fastigheten Fröreda 2:10 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 18 000 m^3 vatten ur Emån från en uttagspunkt på Fröreda 2:10;
85. Stig Kylberg (M 232/99) såsom ägare till fastigheten Vetlanda Alseda 4:8 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 20 000 m^3 vatten ur Alsedabäcken från en uttagspunkt på fastigheten; För uttag ur Alsedabäcken skall begränsningsregel (4) gälla;
86. Conny Karlsson (M 233/99) såsom ägare till fastigheterna Vetlanda Holsby 5:4 och Hällaryd 1:3 samt arrendator till fastigheterna Vetlanda Holsbyholm 7:1 och Hällaryd 2:4 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 40 000 m^3 vatten ur Solgenån från två uttagspunkter på fastigheten Holsby 5:4 och en uttagspunkt på vardera Hällaryd 1:3 och Holsbyholm 7:1;
87. Rikard Dahl (M 234/99) såsom ägare till fastigheten Vetlanda Lammåsa Kåragård 7:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 12 000 m^3 vatten ur Hemgölen (Lammåsabäcken). För detta uttag skall begränsningsregel (1) gälla;
88. Lennart Jönsson (M 235/99) såsom ägare till fastigheten Eksjö Markestad 1:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 14 000 m^3 vatten ur Solgenån från två uttagspunkter på fastigheten. För uttag ur Solgenån skall begränsningsregel (1) gälla;
89. Stefan Rydén (M 236/99) såsom ägare till fastigheten Eksjö Torsberg 1:16 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 16 000 m^3 vatten ur Havravikssjön från en uttagspunkt på fastigheten. För uttag ur Havravikssjön skall begränsningsregel (1) gälla;
90. Torbjörn Bjurgert (M 237/99) såsom ägare till fastigheten Eksjö Ryningsholm 3:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 50 000 m^3 vatten ur Kvitten från en uttagspunkt på fastigheten. För uttag ur Kvitten skall begränsningsregel (1) gälla;
91. Carin och Gunnar Israelsson (M 238/99) såsom ägare till fastigheten Eksjö Heddarp 1:9 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 8 000 m^3 vatten ur Nifsarpen från en uttagspunkt på fastigheten. För uttag ur Nifsarpen skall begränsningsregel (1) gälla;
92. Fredrik Hörenius (M 239/99) såsom arrendator till fastigheten Eksjö Kvarnarp 3:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 6 000

m³ vatten ur Kvarnarpaån från en uttagspunkt på fastigheten. För uttag ur Kvarnarpaån skall begränsningsregel (1) gälla;

93. Leif och Sven-Uno Johansson (M 240/99) såsom ägare till fastigheterna Eksjö Kom till måtta 1:1 och Långsjödal 1:1 samt arrendatorer till fastigheten Långanäs 1:1 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 28 500 m³ vatten ur Långanäsasjön (Kanalen) från en uttagspunkt på fastigheten Kom till måtta 1:1 och två uttagspunkter på fastigheten Långanäs 1:1. För uttag ur Långanäsasjön skall begränsningsregel (1) gälla;
94. Långanässkolan (M 241/99) såsom brukare av en del av fastigheten Eksjö Långanäs 1:1 att under bevattningsperioden för bevattning av trädgård och fotbollsplaner på fastigheten ta ut sammanlagt 5 000 m³ vatten ur Långanäsasjön från två uttagspunkter på fastigheten. För uttag ur Långanäsasjön skall begränsningsregel (1) gälla;
95. Eksjö golfklubb (M 242/99) såsom ägare till fastigheten Eksjö Skedhult 1:4 att under bevattningsperioden för bevattning av golfbanan på fastigheten ta ut sammanlagt 45 000 m³ vatten ur i första hand Mostorpagölen och i andra hand Norra Vixen från en uttagspunkt på fastigheten vid varje sjö. För uttagen skall begränsningsregel (5) gälla;
96. Raymond Johnsson, Vivian Johnsson, Irene Karlsson, Kjell Linder, Roger Linder, Bengt Linder och Conny Linder (M 243/99) såsom ägare till fastigheten Vetlanda Nömme 1:3 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 9 600 m³ vatten ur Solgenån från tre uttagspunkter på fastigheten. För uttag ur Solgenån skall begränsningsregel (1) gälla;
97. Eva och Björn Estner (M 244/99) såsom ägare till fastigheterna Vetlanda Hultaby säteri 1:17 och Flishult 1:6 att under bevattningsperioden för bevattning av Hultaby säteri 1:17 ta ut sammanlagt 10 000 m³ vatten ur Grumlan och för bevattning av Flishult 1:6 ta ut sammanlagt 5 000 m³ vatten ur Flögen från en uttagspunkt på vardera fastigheten. För uttag ur Grumlan och Flögen skall begränsningsregel (1) gälla;
98. Vetlanda golfklubb (M 245/99) såsom ägare av fastigheten Vetlanda Östanå 3:7 och arrendatorer till de delar av Östanå 3:1 varpå en golfbana är anlagd att under bevattningsperioden för bevattning av golfbanan ta ut sammanlagt 50 000 m³ vatten ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten Östanå 3:1. För uttag ur Emån skall begränsningsregel (6) gälla;
99. Ewa och Erling Johansson (M 246/99) såsom ägare till fastigheten Vetlanda Drakulla 1:8 och grannfastigheter att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 10 000 m³ vatten ur Grumlan från en uttagspunkt på Drakulla 1:8. För uttag ur Grumlan skall begränsningsregel (1) gälla;
100. Katarina Bodén (M 247/99) såsom ägare till fastigheterna Vetlanda Hällinge 1:12 och Hultaby 1:5 och 1:6 samt arrendator till fastigheten Vetlanda Flishult 1:2 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 16 500 m³ vatten ur Grumlan och 12 000 m³ vatten ur Flögen från tre uttagspunkter på Hällinge 1:12 och en uttagspunkt på Flishult 1:2. För uttag ur Grumlan och Flögen skall begränsningsregel (1) gälla;
101. Vetlanda pastorat (M 248/99) såsom ägare till fastigheten Vetlanda Näsby 12:1 att under bevattningsperioden för bevattning av kyrkogården på fastigheten ta ut sammanlagt 700 m³ vatten ur Flögen från en uttagspunkt på fastigheten Näsby 11:2. För uttag ur Flögen skall begränsningsregel (1) gälla;
102. Torsten och Yngve Svensson (M 249/99) såsom ägare till fastigheten Vetlanda Glömsjö 4:1 samt arrendatorer till fastigheterna Vetlanda Glömsjö 1:2 och Åhult 7:4 att under bevattningsperioden för bevattning av Glömsjö 4:1 ta ut sammanlagt 5 800

m^3 vatten ur Kroppån från två uttagspunkter på denna fastighet och för bevattning av alla dessa fastigheter ta ut sammanlagt 12 200 m^3 vatten ur Emån från två uttagspunkter på Glömsjö 4:1 och en på Åhult 7:4. För uttag ur Kroppån och Emån skall begränsningsregel 1 gälla;

103. Åke Johansson (M 250/99) såsom ägare till fastigheterna Vetlanda Glömsjö 7:1 och 8:1 samt arrendator till fastigheterna Vetlanda Glömsjö 1:5 och 5:1 och Nävelsjö 2:4 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 3 500 m^3 vatten ur Kroppån från en uttagspunkt på vardera Glömsjö 1:5 och 8:1 samt sammanlagt 3 500 m^3 vatten ur Emån från en uttagspunkt på vardera Glömsjö 8:1 och Nävelsjö 2.4. För uttag ur Kroppån och Emån skall begränsningsregel 1 gälla;
104. Ernst-Åke Boström (M 251/99) såsom ägare till fastigheterna Vetlanda Bjädesjöholm 1:2 och 2:3 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 26 400 m^3 vatten ur Bjädesjösjön från en uttagspunkt på Bjädesjöholm 2:3. För uttag ur Bjädesjösjön skall begränsningsregel 1 gälla;
105. Jonas och Bertil Jonsson (M 252/99) såsom ägare till fastigheten Vetlanda Bjädesjö 7:6 och arrendatorer till fastigheten Vetlanda Bjädesjö 7:3 att under bevattningsperioden för bevattning av Bjädesjö 7:6 ta ut sammanlagt 27 000 m^3 vatten ur Bjädesjösjön från en uttagspunkt på denna fastighet samt för bevattning av Bjädesjö 7:3 ta ut sammanlagt 2 000 m^3 vatten ur Bjädesjösjön från en uttagspunkt på denna fastighet och sammanlagt 1 000 m^3 vatten från Stora Näsgölen från en uttagspunkt på fastigheten. För uttag ur Bjädesjösjön och Stora Näsgölen skall begränsningsregel 1 gälla;
106. Stefan Söderberg (M 253/99) såsom ägare till fastigheten Vetlanda Broby 38:1 och arrendator till fastigheten Vetlanda Broby 36:1 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 10 000 m^3 vatten ur Linneån (Kroppån) från en uttagspunkt på fastigheten Broby 36:1. För uttag ur Linneån skall begränsningsregel 1 gälla;
107. Anders och Pia Engström (M 254/99) såsom ägare till fastigheten Vetlanda Trishult 6:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 30 000 m^3 vatten ur Linneån från en uttagspunkt på fastigheten. För uttag ur Linneån skall begränsningsregel 1 gälla;
108. Allan Ekstrand (M 255/99) såsom ägare till fastigheten Vetlanda Änga 2:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 24 000 m^3 vatten ur en damm invid Ängabäcken på fastigheten eller ur Emån från en uttagspunkt på fastigheten. För påfyllning av dammen från Ängabäcken skall begränsningsregel 1 gälla;
109. Lennart Bengtsson (M 256/99) såsom ägare till fastigheterna Nässjö Rudu 1:2 och 2:1 samt arrendator till fastigheten Nässjö Hägganäs 1:5 att under bevattningsperioden för bevattning av dessa fastigheter ta ut sammanlagt 20 000 m^3 vatten ur Vallsjön från en uttagspunkt på Rudu 2:1 och en på Hägganäs 1:5;
110. Växjö stift, egendomsnämnden, (M 257/99) såsom ägare till fastigheterna Nässjö Sandsjö 1:1, Sävsjö Vallsjö 2:1 och Sävsjö Grimsholmen 1:1 att under bevattningsperioden för bevattning av Sandsjö 1:1 ta ut sammanlagt 25 000 m^3 vatten ur Sandsjön och 5 000 m^3 vatten ur Uppsjön från två uttagspunkter på fastigheten samt för bevattning av Vallsjö 2:1 och Grimsholmen 1:1 ta ut sammanlagt 8 000 m^3 vatten ur Vallsjön från en uttagspunkt på fastigheten Vallsjö 2:1. För uttag ur Sandsjön och Uppsjön skall begränsningsregel 1 gälla;

111. Lennart och Bertil Svensson (M 258/99) såsom ägare till fastigheten Eksjö Mellby 10:1 att under bevattningsperioden för bevattning av denna fastighet ta ut sammanlagt 7 200 m³ vatten ur Solgen från en uttagspunkt på fastigheten;
112. Swedish Match Industries AB (M 259/99) såsom ägare till fastigheten Vetlanda Stocken 4 att under bevattningsperioden för bevattning av virkeslager på denna fastighet ta ut sammanlagt 30 000 m³ vatten ur Hargdammen i Emån från en uttagspunkt på fastigheten Vetlanda Stensåkra 3:3. För uttag ur Hargdammen skall begränsningsregel (7) gälla;

C. Miljödomstolen fastställer dessa gemensamma bestämmelser för samtliga tillstånd:

1. Med **bevattningsperiod** avses perioden fr.o.m. vecka 14 (början av april månad) t.o.m. vecka 39 (slutet av september månad) under ett och samma år.
2. Enskild tillståndshavare får för viss bevattningsperiod öka uttagen mängd vatten mot att annan tillståndshavare avstår från tillståndsgiven mängd vatten i motsvarande mån.
3. På grund av tillstånd som lämnats i denna dom får tas ut sammanlagt högst två miljoner sexhundrafemtioentusentrehundra (2 651 300) m³ vatten per bevattningsperiod.
4. Miljödomstolen erinrar sökandena om att tillstånd som lämnats i denna dom inte befriar någon från att söka tillstånd enligt annan lagstiftning.

1.2 Villkor för tillstånden

1. Uttag av vatten för bevattning får ske endast om kompensationstappning ur Solgen sker i enlighet med det tillstånd som meddelats ovan under 1.1 Tillstånd punkt A och de därtill hörande avtalen.
2. Uttag ur Lillån (Örnabäcken) får ske endast om vatten överleds från Emån till Lillån i enlighet med det tillstånd som meddelats ovan under 1.1 Tillstånd punkt A. (1)
3. Uttag ur sjöar och andra vattendrag, för vilka enligt vad som anges för enskilda sökande under 1.1 Tillstånd punkt B ovan gäller begränsningsregel 1, får inte ske då vattenföringen vid SMHI:s mätstation vid Stensåkra, Vetlanda kommun, understiger trehundra (300) l/s.
4. Uttag ur sjöar och andra vattendrag, för vilka enligt vad som anges för enskilda sökande under 1.1 Tillstånd punkt B ovan gäller begränsningsregel 2, får inte ske då vattenföringen vid SMHI:s mätstation vid Stensåkra, Vetlanda kommun, understiger fyrahundra (400) l/s. (2)
5. Uttag ur sjöar och andra vattendrag, för vilka enligt vad som anges för enskilda sökande under 1.1 Tillstånd punkt B ovan gäller begränsningsregel 3, får inte ske då vattenföringen vid SMHI:s mätstation vid Stensåkra, Vetlanda kommun, understiger trehundra (300) l/s, dock får endast träd, buskar och grönsaksland, men inte gräsmattor, på enskilda tomter bevattnas då vattenföringen vid SMHI:s mätstation vid Stensåkra understiger femhundra (500) l/s. (3)
6. Uttag ur Alsedabäcken, för vilket enligt vad som anges för en enskild sökande under 1.1 Tillstånd punkt B ovan gäller begränsningsregel 4, får inte ske då vattennivån i Lindåsasjön understiger + 206,28 m. (4)

7. Begränsningsregel 5 innebär för Eksjö golfklubb att uttag i första hand får ske ur Mostorpagölen med högst femhundra (500) m^3 per dygn intill dess att gölen avsänkts till en nivå femtio (50) cm under utloppstrummans vattengång + 200,88 m och med högst tvåhundrafemtio (250) m^3 per dygn intill dess gölen avsänkt med ytterligare 30 cm till en nivå åttio (80) cm under utloppstrummans vattengång, samt att uttag i andra hand, när uttag ur Mostorpagölen inte får göras, får ske ur Norra Vixen med högst tvåhundrafemtio (250) m^3 per dygn.
8. Begränsningsregel 6 innebär för Vetlanda golfklubb att uttag får ske med högst femhundra (500) m^3 per dygn, dock att när vattenföringen vid SMHI:s mätstation vid Stensåkra, Vetlanda kommun, understiger trehundra (300) l/s uttag får ske med högst tvåhundrafemtio (250) m^3 per dygn så länge som Grumlans nivå vid Mela överstiger nivån +181,55 m.
9. Pågående bevattning skall upphöra så snart detta kan ske och senast tjugofyra (24) timmar efter det att förutsättningarna för någon av begränsningsreglerna 1 - 6 inträtt.
10. Begränsningsregel 7 innebär för Swedish Match Industries AB att uttag ur Hargdammen får ske med högst femhundra (500) m^3 per dygn för bevattning av virkeslager samt att uttag ur dammen skall upphöra helt senast tre (3) dygn efter det att vattenföringen vid SMHI:s mätstation vid Stensåkra, Vetlanda kommun, nedgått under trehundra (300) l/s.
11. För en tillståndshavare som använder sig av möjligheten att för sin bevattning utnyttja annans tillståndsgivna vattenmängd enligt vad som är medgivet under 1.1 Tillstånd punkt C 2 ovan skall gälla samma begränsningsregel som gäller enligt de tillstånd som är givna för uttag ur den sjö eller det vattendrag som faktiskt utnyttjas för uttaget.

1.3 Övriga villkor

1. Det åligger varje tillståndshavare att iaktta sparsamhet med vattnet, särskilt under torrperioder. bl.a. genom att företrädesvis bevattna nattetid och undvika att vattna vid stark blåst.
2. Uppställning av pumpar, motorer och andra maskiner varifrån oljespill kan förekomma samt uppställning av bränsleförråd skall ske på sådant sätt att oljeläckage till vatten inte uppstår.
3. Grävning i strandkanter för intagsanordningar skall göras på sådant sätt att minsta möjliga grumling uppstår och att fiskens lekbottnar och andra speciella uppehållsplatser inte förstörs.
4. Grävning för tillståndsgiven damm i Svensbäck skall göras så att eventuella föroreningar i marken inte sprids till nedanför liggande vatten och grumling av vatten i möjligaste mån undviks. Innan grävning påbörjas skall sökandena nr 21 samråda med tillsynsmyndigheten härom.
5. Om en tillståndshavare använder sig av möjligheten att utnyttja annans tillståndsgivna vattenmängd för bevattning enligt vad som är medgivet under 1.1 Tillstånd punkt C 2 ovan, skall denne anmäla detta till bevattningssamfälligheten. Samfälligheten har rätt att förbjuda denna åtgärd om det är skäligt med hänsyn till vattentillgången eller andra särskilda förhållanden.
6. Varje tillståndshavare skall vid varje uttagsanläggning hålla en anordning för mätning av det sammanlagda vattenuttaget. Avläsningar av denna anordning skall

ske minst varannan vecka under den tid då uttag skett. Tillståndshavaren skall dels anteckna uttagen vattenmängd i en driftjournal och dels varannan vecka då uttag skett rapportera mängden uttaget vatten till bevattningssamfälligheten. Sökanden svarar själv för förvaringen av sin driftjournal.
Om en tillståndshavare använder sig av möjligheten att utnyttja annans tillståndsgivna vattenmängd för bevattning enligt vad som medgivet under 1.1 Tillstånd punkt C 2 ovan, får samfälligheten för denne besluta om tätare avläsning och rapportering.

1.4 Kontroll

1. Det åligger bevattningssamfälligheten att under bevattningsperioden hålla sig ständigt underrättad om vattenföringen vid SMHI:s mätstation vid Stensåkra, Vetlanda kommun.
2. Det åligger bevattningssamfälligheten att bygga upp och vidmakthålla en tillräcklig organisation för att samtliga berörda tillståndshavare skall kunna underrättas om sådan lågvattenföring vid Stensåkra att bevattningsrestriktion inträtt. Underrättelse härom skall tillställas dessa tillståndshavare i tid för att all bevattning skall kunna avbrytas senast tjugofyra (24) timmar efter det att vattenföringen nedgått under det värde som anges i en begränsningsregel.
3. Det åligger bevattningssamfälligheten att under bevattningsperioden hålla sig underrättad om vattenståndet i Lindåsasjön och att underrätta sökande nr 85 om sådan förändring av detta som påverkar hans tillstånd till vattenuttag.
4. Det åligger bevattningssamfälligheten att varannan vecka under bevattningsperioden journalföra det samlade vattenuttaget. Denna journal skall hos därtill av samfälligheten utsedd person hållas tillgänglig för tillsynsmyndighet och för intressenter som berörs av vattenuttaget. Samfälligheten skall anmäla till tillsynsmyndighet var journalen förvaras.
5. Det åligger bevattningssamfälligheten att under bevattningsperioden i särskild journal registrera viktiga händelser som berör bevattning, såsom tid för och omfattning av bevattningsrestriktioner, utfärdade besked till samfällighetens delägare samt de tider då kompensationstappning av vatten från Solgen görs.
6. De under 1.3 Övriga villkor punkt 6 samt under punkterna 4 och 5 ovan nämnda journalerna skall bevaras i tio år efter utgången av det år då den sista anteckningen i journalen gjordes
7. I Mostorpagölen skall på lämplig plats i närheten av den befintliga pumpstationen uppsättas en pegel på vilken vattenstånden 50 och 80 cm under utloppstrummans vattengång är utmärkta. Pegeln skall sättas upp och underhållas av sökanden nr 95, Eksjö golfklubb.

1.5 Tillstånd till byggande i vatten

Miljödomstolen lämnar sökande nr 21 tillstånd att anlägga en damm i Svensbäck på fastigheten Högsby Hanåsa 16:1

Miljödomstolen lämnar tillstånd att lägga ut fasta intagsledningar i Emån för sökande nr 66:13 från fastigheten Vetlanda Storegården 1:1, och

för sökande nr 66:18 från en uttagspunkt på fastigheten Ökna-Kvill 1:3.

Företagen skall utföras i huvudsaklig överensstämmelse med av sökandena lämnade beskrivningar och ritningar

1.6 Lagligförklaring

Miljödomstolen förklarar följande befintliga intagsanordningar vara av laglig beskaffenhet:
för sökande nr 5 intagsbrunn och ledning från brunnen till Lillån (Örnabäcken) för överledning av vatten från Emån vid Gåsgöl;
för sökande nr 7 en fast sugledning i Emån på fastigheten Mösterås Läggevi 1:3;
för sökande nr 60 ett pumphus vid Gårdvedaån på fastigheten Hultsfred Gårdveda 9:1;
för sökande nr 66:1 två intagsledningar i Grumlan på fastigheten Vetlanda Storegården 1:1;
för sökande nr 66:4 en intagsledning i Lillån vid Kvillsfors på fastigheten Vetlanda Ökna-Kvill 1.3;
för sökande nr 66:6 en intagsledning i Serarpasjön på fastigheten Vetlanda Serarp 1:7;
för sökande nr 66:9 en intagsledning i Kvarndammen i Vetlandabäcken på fastigheten Vetlanda Tjustkulle 1:1;
för sökande nr 66:10 en intagsledning i Emån på fastigheten Vetlanda Hagabolet 1:2;
för sökande nr 66:14 en intagsledning i Ekenässjön på fastigheten Vetlanda Ekenäs 2:5;
för sökande nr 66:16 en intagsbrunn och en intagsledning i Emån på fastigheten Vetlanda Huskvarn 1:68;
för sökanden nr 66:17 en intagsledning i Sällevadsån på fastigheten Vetlanda Vimmarp 2:3;
för sökande nr 80 intagsanordning med plint, pump och intagsledning vid och i Emån på fastigheten Hultsfred Klövdala 1:8;
för sökande nr 95 intagsledningar i Norra Vixen och i Mostorpagölen på fastigheten Eksjö Skedhult 1:4;
för sökande nr 98 pumphus och intagsledning vid och i Grumlan på fastigheten Vetlanda Östanå 3.1.

1.7 Besiktning

Miljödomstolen förordnar med stöd av 18 kap. 3 § vattenlagen att besiktning skall ske av
- dammen med pegel i Svensbäck
- kalibreringen av luckan i intagsanordningen vid Gåsgöl samt
- pegeln i Mostorpagölen.

Det åligger därför sökande nr 21 och bevattningssamfälligheten att anmäla till Länsstyrelsen i Kalmar län när dammen respektive överledningsanordningen i Gåsgöl färdigställts, samt sökande nr 95 att anmäla till Länsstyrelsen i Jönköpings län när pegeln satts upp. Länsstyrelserna har därefter att utse besiktningsman.

1.8 Bevattningssamfällighet

Med stöd av 6 kap vattenlagen (1983:291) föreskriver domstolen, att samtliga i denna dom behandlade tillståndshavare skall ingå i en bevattningssamfällighet, **Emåns bevattningssamfällighet,** varvid varje tillståndshavare skall ta del i samfällighetens förvaltningskostnader samt kostnader för utförande och drift av gemensamma anläggningar med det andelstal som anges i **domsbilaga 5**.

Samfälligheten har utöver vad som anges i lag de uppgifter som framgår av 1.3 Övriga villkor punkterna 5 och 6 samt av 1.4 Kontroll punkterna 1 - 6 ovan.

Beträffande bildandet och förvaltningen av samfälligheten gäller vad som stadgas i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter.

1.9 Fastställande av avtal m.m.

Miljödomstolen fastställer avtalen mellan å ena sidan Birka Nät Småland AB respektive Sundhagsfors AB samt Nissans Kraftförvaltning AB och å andra sidan sökandena genom Emåns bevattningsförening (**domsbilagorna 2 och 3**) beträffande punkterna 1, 2, 4-6 och 8-10. Som komplettering av dessa avtal föreskriver miljödomstolen följande:

- tappningsanordningen skall vara färdig att användas den 1 maj 2002;
- betalning enligt avtalens punkt 4 och 9 skall fullgöras senast den 1 maj 2002; och
- det erlagda beloppet behöver inte nedsättas utan skall utbetalas direkt till kraftbolagen.

Miljödomstolen fastställer vidare avtalet mellan Mönsterås kommun och sökandena genom Emåns bevattningsförening (**domsbilaga 4**).

1.10 Arbetstid

De i denna dom under 1.5 Tillstånd till byggande i vatten medgivna arbetena skall, vid risk att tillståndet i dessa delar annars förfaller, vara fullbordade senast den 1 maj 2007. Om förlängning av arbetstiden stadgas i 15 kap 2 § 2 st vattenlagen.

1.11 Oförutsedd skada

Anspråk enligt 15 kap 17 § vattenlagen på grund av oförutsedd skada skall för att få tas upp till prövning anmälas till miljödomstolen senast den 1 maj 2012.

1.12 Omprövning av villkor

Villkor för tillstånd som lämnats i denna dom får, med stöd av 15 kap 3 § 1 st vattenlagen omprövas för tillgodoseende av allmänna intressen. Sådan omprövning får ske tidigast den 1 maj 2012. Redan dessförinnan får omprövning ske för att tillgodose sådana allmänna intressen som berörs av väsentliga ändringar av vattenförhållandena.

Om sådan omprövning som nu sagts medför att någon sökande hindras att fullt nyttja det nu lämnade tillståndet, skall denne vara skyldig att utan ersättning tåla så stor del av förlusten som motsvarar en tiondedel av det sammanlagda värdet av den vattenmängd som tillståndet avser.

1.13 Domstolskostnader

Det åligger sökandena att betala i 20 kap 6 § vattenlagen angivna kostnader för målets behandling vid vattendomstolen och miljödomstolen enligt särskild redovisningsräkning från domstolens kansli.

- - - -

2 ALLMÄNNA ANMÄRKNINGAR

Prövningen i denna dom sker enligt 1983 års vattenlag (SFS 1983:291) med stöd av 6 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken.

Den 29 december 1998 inkom till Växjö tingsrätt, vattendomstolen, 105 mål alla med huvudyrkande om tillstånd att ta ut vatten ur Emån med biflöden för olika bevattningsändamål. Dessa överlämnades till miljödomstolen vid samma tingsrätt enligt 22 § lagen om införande av miljöbalken. Målen registrerades som M 155 – 259/99. Under handläggningen har två av målen, M 157/99 och 230/99, återkallats och avskrivits. Genom denna dom prövas de återstående 103 målen. På grund av ägarskifte begärs numera två tillstånd i mål M 196/99. I fråga om mål M 213/99 (ansökan nr 66) begärde ursprungligen Vetlanda kommun alla tillstånd för bevattning av idrottsplatser och för bevattningsuttag för villaträdgårdar. Under handläggningen har i stället de föreningar som utnyttjar bevattningen gått in som sökande och kommunen har enbart fungerat som ombud. Målet har delats i flera undernummer på det sätt som gjorts i ombudets uppställningar.

De gjorda ansökningarna har av sökandena själva numrerats från 1 till 112. De nummer i denna serie som har utelämnats avser sådana personer/markägare som hade tänkt sig delta i projektet men inte fullföljt detta. De återkallade ansökningarna hade nr 3 och 83. Likaså har ansökan nr 66:23 återkallats och avskrivits. Omnumrering för att få en enhetlig nummerserie har av praktiska skäl inte gjorts. Sökandenas nummer har använts under hela handläggningen och framgår av uppställningen under rubriken SÖKANDE ovan. De används också när hänvisning sker till enskild ansökan i denna dom.

Alla sökande har dels individuella yrkanden om rätt till vattenuttag från sjöar eller åar i Emåns vattensystem och dels gemensamma yrkanden om tappning ur sjön Solgen för att kompensera vattentillgången i huvudfåran för gjorda uttag och om bildande av en bevattningssamfällighet enligt 6 kap vattenlagen med dem som delägare.

3 BAKGRUND

3.1 Emån

Emån rinner upp i Storesjön mellan Nässjö och Sävsjö, rinner i huvudsaklig östlig riktning och mynnar i Östersjön vid Em mellan Oskarshamn och Mönsterås. Den är omkring 20 mil lång och dess tillrinningsområde har beräknats till 4 459 km^2. Detta gränsar i norr till Motala ströms vattenområde, i väster till Lagans och i söder till Mörrumsåns vattenområde. Vid utloppet har Emån en medelvattenföring av 30 m^3 vilket motsvarar en specifik avrinning av 7 l/s och km^2. Eftersom Emån rinner från Sydsvenska höglandet till kusten faller den under sitt lopp med i genomsnitt 1 m/1 000 m. Sålunda ligger inflödet av Solgenån cirka 150 m över havets nivå. Längs ån finns flera jordbruksplatåer, t.ex. vid Målilla – Mörlunda och runt Högsby.

Emån har ett flertal biflöden såsom närmare framgår av den översiktskarta av Emån med biflöden som bifogas denna dom (domsbilaga 1). De största biflödena är Solgenån, Silverån och Gårdvedaån, vardera med cirka 700 km^2 stora tillrinningsområden.

Emån är starkt reglerad. Det finns ett flertal kraftverk längs ån, t.ex. Blankaström, Högsby och Finsjö, men inga stora regleringsmagasin. Vidare görs kommunala dricksvattenuttag ur ån eller dess biflöden och den utgör recipient för flera avloppsreningsverk. Enligt en dom från år 1961 är flödet i mynningsforsen bestämmande för rätten att ta ut processvatten för nuvarande Södra Cells fabrik Mönsterås bruk. Däri stadgas bl.a. som begränsning av vattenuttaget, att under tiden 1 augusti – 15 november får genom bolagets vattenbortledning framrinningen i mynningsforsen inte minskas så, att vattenföringen där nedgår till under 3 m^3 /sek. Tillåtet vattenuttag för fabriken är högst 1,5 m^3 /sek. Flera beviljade tillstånd att avleda vatten från Emån för kommunal vattenförsörjning eller annat är begränsade med hänsyn härtill på liknande sätt.

3.2 Jordbruksbevattning m.m.

Omkring år 1975 började bevattningsmaskiner att användas inom jordbruket i Sverige. Bevattning är numera av avgörande betydelse för odling av vissa grödor som potatis och jordgubbar samt för att få tillräckliga vallskördar för allt större nötbesättningar.

Under slutet av 1980-talet och början av 1990-talet förekom ett antal år med onormalt låg nederbörd. I slutet av juli den torra odlingssäsongen 1992 meddelade länsstyrelsen i Kalmar län ett större antal bevattningsföretagare längs Emån att bevattningsuttag från ån skulle kunna komma att förbjudas. Bakgrunden härtill var, att man vid Mönsterås bruk hade konstaterat att vattenföringen den 17 juli i Emån endast var cirka 2 m^3/sek, vilket skulle få till följd att bruket inte skulle kunna använda sitt tillstånd till vattenuttag. Man hade också iakttagit jordbruksbevattning på ett flertal platser längs ån. Med hänsyn härtill ansåg bruket att icke tillståndsgivna bevattningar måste stoppas av länsstyrelsen som tillsynsmyndighet. - I ett uppföljande meddelande under hösten rekommenderade länsstyrelsen bevattnarna att söka tillstånd enligt vattenlagen.

Som reaktion på dessa skrivelser kallade LRF till ett möte om bevattning till den 16 december 1992. Vid mötet bildades Emåns bevattningsförening. Olika möjligheter att lösa situationen diskuterades, vilket resulterade i att man i april 1993 anlitade Jordbruksverket för en principutredning. Denna redovisades i december 1994.

Detta agerande kan ses mot bakgrund av några års torrsomrar vilka redan år 1989 hade gjort att regeringen uppdrog åt Jordbruksverket att i samråd med Naturvårdsverket utreda bevattningsbehovet och ge förslag till lösningar. Denna utredning förelåg då bevattningsföreningen bildades och avser efterfrågan och tillgång på vatten samt förslag till medel för konfliktlösning.

Jordbruksverkets principutredning om Emån visade att det var möjligt att åstadkomma en samordnad lösning baserad på regleringsmagasin. Förslagen har bearbetats och omarbetats vid flera tillfällen. Under arbetet har man sökt nå alla dem som skulle kunna vara intresserade av bevattningsuttag längs Emån med biflöden, inte bara jordbrukare utan även andra såsom trädgårdsodlare, kyrkliga samfälligheter och golfklubbar. Sökan-

dena i målen är de som svarat positivt på framställningen. De begär också att en bevattningssamfällighet bildas med alla som deltagare. Däremot yrkar de inte att andra som har eller söker tillstånd till vattenuttag skall anslutas till samfälligheten.

4 YRKANDEN

Varje enskild sökande har yrkat tillstånd att ta ut en viss mängd vatten för sin bevattning. Då dessa yrkanden bifalls helt, hänvisas här till domslutet.

Samtliga sökande har gemensamt yrkat följande:
Tillstånd att för bevattningsändamål på sätt närmare framgår av varje ansökningshandling leda bort vatten från Emån eller något av dess biflöden under bevattningsperioden fr o m vecka 14 t o m vecka 39 varje år, dock med normal bevattningsperiod veckorna 16-37;
tillstånd att överleda vatten, dock högst 15 liter per sekund, från Emån till Lillån (Örnabäcken) via en befintlig överledningsanläggning vid Gåsgöl;
att till vattenhushållningsbestämmelserna för Solgens reglering, fastställda genom dom 26.6 1974 (DVA 49/1974) i målet AD 57/1970, läggs tappning för bevattningsintressenterna, i enlighet med träffade avtal med Birka Nät Småland AB respektive Sundhagsfors AB och Nissans Kraftförvaltning AB;
att domstolen skall bilda en bevattningssamfällighet enligt 6 kap. vattenlagen (1983:291);
samt att man inom samfälligheten skall få fritt fördela uttagen mellan sig inom en totalram av 2 651 300 m^3 vatten per bevattningssäsong, dock att beslutade restriktioner med sikte på begränsad vattentillgång härigenom inte får åsidosättas.

Vidare har vissa enskilda sökande framställt särskilda yrkanden:
Sökande nr 7, Mönsterås kommun, har yrkat lagligförklaring av befintlig intagsanordning för bevattning av idrottsplats.
Sökande nr 21, "Bröderna Lindhs söner", har yrkat tillstånd att uppföra en dammanläggning vid Svensbäck.
Sökande nr 60, Margareta Ottosson, har yrkat lagligförklaring av befintligt pumphus.
Sökandena nr 66:1, 4, 6, 9, 10, 14, 16 och 17 har yrkat lagligförklaring av befintliga intagsledningar.
Sökandena nr 66:13 och 18 har yrkat tillstånd att lägga ut fasta intagsledningar i Emån.
Sökande nr 80, Lars Nelson, har yrkat lagligförklaring av fast intagsanordning i strandkanten.
Sökande nr 95, Eksjö golfklubb, och sökande nr 98, Vetlanda golfklubb, har yrkat lagligförklaring av sina fasta intagsanordningar, sökande nr 98 även av ett pumphus.

Sökandena har föreslagit att arbetstiden för de arbeten för vilka söks tillstånd fastställs till fem år och att tiden för anmälan av oförutsedd skada bestäms till fem år, i fråga om tillståndsgivna arbeten räknad från arbetstidens utgång och i övrigt räknad från det domen vunnit laga kraft. Vidare har sökandena föreslagit att den tid efter vilken omprövning av villkoren för tillstånden får ske fastställs till 20 år och att därvid den ersättningsfria delen enligt 9 kap 14 § vattenlagen fastställs till 1/20.

5 SÖKANDENAS REDOGÖRELSE FÖR GEMENSAMMA FÖRHÅLLANDEN

5.1 Systemutformning

Längs Emån och vissa av dess biflöden finns stora jordbruksbygder som redovisat bevattningsbehov. Området ligger inte sällan i regnskugga av Sydsvenska höglandet vilket innebär att vattenbehovet inte tillgodoses på naturligt sätt. Tätorterna och deras närområden är tätt befolkade vilket också medför behov av bevattningsvatten för trädgårdar, kyrkogårdar och allmänna anläggningar av andra slag. Ansökningarna i deras gemensamma del söker lösa uppkomna problem med konkurrens från redan tillståndsgivna intressen för utnyttjande av Emåns vatten och med beaktande av naturvårdens intressen.

Sökandenas lösning av denna problematik bygger på fyra grundprinciper:

- Alla bevattningsintressenter skall ges möjligheter att delta i den gemensamma lösningen.
- Om möjligt hela bevattningsuttaget under torrår skall kompenseras genom flödestillskott så att lågvattenföringen i Emåns utlopp inte påverkas negativt av bevattningsuttagen.
- Regleringen för att åstadkomma flödestillskott skall i så liten utsträckning som möjligt inkräkta på andra reglerings- och flödesintressen.
- Systemutformningen skall vara accepterad av tillsynsmyndigheterna och så många andra intressenter som möjligt.

Förberedelserna har pågått så länge och däri har ingått annonsering, stormöten och grannkontakter i sådan utsträckning att ingen kan sägas vara ovetande om projektets existens.

Flödestillskottet kommer från två magasin, Solgen och Bellen. Avtalen med kraftintressenterna innebär att minimitappningen från Solgen ökas under månaderna maj, juni, juli och augusti på sådant sätt att 300, 200, 100 respektive 100 l/s kan räknas bevattningsuttagen tillgodo. Av den från Bellen under månaderna juni – september förhöjda tappningen räknas 200 l/s bevattningsuttagen tillgodo. Dessa tappningar skall ske oberoende av storleken av vattenföringen med det undantaget att tappning från Solgen skall påbörjas så snart vattenföringen i Emån vid Blankaström efter den 1 maj underskrider 10 m^3/s. Med dessa tappningar täcks praktiskt taget hela bevattningsbehovet under torrår. Kompensation i fullständig mening ges dock bara för uttag nedströms magasinen. För uttagen uppströms magasinen och i emåsystemet uppströms Solgenåns inflöde kompenseras bara för uttagens inverkan på flödet i nedströmsdelarna av Emån. Detta har i och för sig varit en bärande tanke, och sökandena har också föreslagit en regel som innebär förbud mot bevattningsuttag vid låga flöden i de yttre delarna av emåsystemet.

5.2 Höjdsystem

Förekommande höjdangivelser anges i RH 70 såvida intet annat anges vid beskrivning av visst företag.

5.3 Rådighet

För rådighet åberopar sökandena 2 kap 4 § 2. vattenlagen. Vidare har det uppgivits, att alla sökande äger eller arrenderar på längre tid den mark på vilken bevattning avses ske. De har också en gemensam överenskommelse, att de har rätt att gå över varandras marker för att kunna ansluta till vattenuttag. Denna överenskommelse avses att bli inskriven i reglerna för den kommande bevattningssamfälligheten för att säkra bevattningsmöjligheterna för framtiden.

5.4 Planfrågor

På de fastigheter som avses med de olika ansökningarna om bevattningsuttag drivs i dag verksamhet av samma slag som avses i framtiden. Många jordbruksvattnare och de flesta andra sökande har redan bevattningsanläggningar som utnyttjas. Ingen jordbruksverksamhet strider mot kommunala översiktsplaner. På vissa översiktsplaner sägs inte uttryckligen att nuvarande jordbruksmark skall förbli sådan, men det betonas att jordbruksnäringen skall bevaras, de öppna landskapen skall bevaras eller liknande. Mönsterås kommun har i sin översiktsplan betonat att tillgången till vatten för jordbruket är angelägen. Eksjö kommun betonar att boskapsdrift har betydelse för det öppna landskapet.

Vad gäller bevattning av trädgårdar, idrottsplaner och kyrkogårdar bör nämnas att dessa marker normalt är detaljplanelagda och används enligt plan.

I avsnitt 8 nedan nämns planfrågor för de större anläggningar som ingår bland sökandena.

5.5 Emåns hydrologi

Sökandena har i den gemensamma bilagan L till handlingarna utrett Emåns bevattningshydrologi och de hydrologiska förutsättningarna för de planerade vattenuttagen. Utredningen har gjorts av deras biträde civilingenjören Erik Svensson. Underlaget har utgjorts av de beräknade årsbehoven vid olika punkter, den förutsatta fördelningen av uttagen under den antagna normala bevattningsperioden, veckorna 16 – 37, kartor, uppgifter rörande sjöregleringar samt äldre och nyare hydrologiska uppgifter från SMHI.

För varje vattendrag har vid flera platser av betydelse framtagits tillrinningsområdets storlek med utgångspunkt från tillgängliga SMHI-uppgifter samt med kompletteringar genom uppmätningar på topografisk karta. Praktiskt taget samtliga biflöden till Emån med väsentliga uttag visas i schematiska bilder (såsom en utveckling av erhållna underlag) med angivande av storleken av tillrinningsområdena i de olika uttagspunkterna, eventuella sjöarealer mm. För Emån i sin helhet visas en översiktsbild med samtliga biflöden och med angivande av de samlade uttagen i biflödena samt respektive uttag utmed huvudfåran. I första hand har undersökts om uttagen är fysiskt möjliga att företa, dvs. om varje ackumulerat uttag med viss marginal ryms inom den lägsta förekommande vattenföringen (LLQ) i respektive punkt. Ett studium av lågvattenföringen i olika avsnitt av Emåns flodområde (enligt diverse SMHI-uppgifter) ger vid handen följande:

I avsnitt med större tillrinningsområde, Emåns huvudfåra, ligger LLQ vid 0,5-0,7 l/s och km^2 . För det allra översta avsnittet av aktuell del av huvudfåran (en sträcka nedströms Sandsjön) kan LLQ bedömas till cirka 0,2 l/s och km^2. För de nedre delarna av större biflöden kan beräknas värden om 0,1-0,3 l/s och km^2. För mindre områden, dels i de övre delarna av större biflödena och dels i de smärre uttagsområdena som behandlas särskilt, är LLQ lägre än 0,1 l/s och km^2.

Den lägsta vattenföringen i ett antal punkter i Emån och vissa biflöden har beräknats särskilt (anges i den högra kolumnen i bilagorna L 10 - 17, l/s alternativt l/s och km^2). Av uppgifterna i dessa sammanställningar kan det bedömas att planerade maximala uttag (vecka 25) i de flesta fall finns tillgängliga inom den lägsta förekommande vattenföringen (årslägsta). Av redovisningen (bilaga L 18) framgår att samtliga ackumulerade vattenuttag utmed Emåns huvudfåra med god marginal ryms inom lågvattenföringen. För en del fall, med uttag i punkt med litet tillrinningsområde (långt uppe i systemen eller i vissa lokala områden intill Emån) görs närmare utredning beträffande möjligheterna att företa önskat uttag (se det följande).

För vissa delområden, såväl mindre som större, har SMHI uppskattat vattenföringsvärden månadsvis, däribland de lägsta förekommande värdena och angett dessa som lägsta lågvattenföring under respektive månad (för april-september), se sammanställning i bilaga L 19. Med dessa uppgifter samt tidigare publicerad vattenföringsstatistik som underlag görs en hydrologisk analys för varje uttag som kan bedömas vara "kritisk karaktär" eller inte direkt på grund av underlaget kan inses väl rymmas inom lågvattenföringen. Använd princip har då varit följande.

Den antagna normala bevattningssäsongen är alltså veckorna 16 – 37, med knappast något behov de två första och de två sista veckorna. Den för målet aktuella bevattningssäsongen har därför antagits vara veckorna 18 – 35. Uttaget har beräknats bli, under maj 22 %, juni 33 %, juli 28 % och under augusti 17 % av begärt uttag. Det maximala veckouttaget har beräknats infalla under vecka 25 (midsommartid) och vara 9 – 10 %.

För maj-augusti anges den uppskattade lägsta lågvattenföringen, LLQ. Den eventuella vattenbristen beräknas månadsvis som skillnaden mellan vattentillgången under extremår (lägsta lågvattenföring under månaden) och det angivna bevattningsbehovet i snitt under månaden. Beräkning på detta sätt av den totala vattenbristen per säsong bör ligga väl "på säkra sidan", eftersom lågvattenföringarna under de olika månaderna knappast inträffar under ett och samma år. Diverse SMHI-statistik visar att den lägsta vattenföringen för tillrinningsområden större än cirka 10 km^2 praktiskt taget aldrig inträffar före juli månad. Generellt sett inträffar de lägsta vattenföringarna i regel först i augusti-september.

Vissa delar av detta material redovisas närmare då åsträckor eller biflöden behandlas nedan i avsnitt 7.

5.6 Emåns nuvarande reglering, vattenbortledning

Emåns vattensystem är kraftigt reglerat och har varit föremål för ett stort antal domar i vattenmål. Det finns omkring 25 större reglerade sjöar, drygt 100 dammar och 43 större eller mindre kraftstationer. Vidare finns ett tiotal domar rörande vattenuttag för kommunalt eller industriellt bruk och ett sjuttiotal registrerade markavvattningsföretag.

5.6.1 Solgen och Bellen

Regleringen av dessa sjöar är av väsentlig betydelse för målet. Den redovisas därför särskilt i avsnitt 6 nedan.

5.6.2 Mönsterås bruk, vid mynningen

Mönsterås bruk ligger söder om Emåns mynning i Östersjön, mellan denna och Mönsterås samhälle. Där produceras blekt sulfatmassa och produktionen får uppgå till högst 750 000 ton per år. För denna produktion erfordras en stor mängd vatten. Södra Cell AB, tidigare Södra Skogsägarna AB, har genom dom av Söderbygdens vattendomstol 1961-11-15 erhållit tillstånd att till Mönsterås bruk från en punkt vid Emsfors avleda upp till 1,5 m^3/s råvatten från Emån. Tillståndet är dock villkorat av att flödet vid Emåns mynning i Östersjön under perioden 1 augusti – 15 november aldrig understiger 3,0 m^3/s.

5.6.3 Andra berörda tillstånd

Inga av de ovan nämnda vattenföretagen i Emån med biflöden anses berörda av de sökta uttagen. Bo-Harrtorps torrläggningsföretag av år 1954 intill Lillån (Örnabäcken) kan dock beröras. Emellertid anser sökandena att detta företag inte kommer att påverkas av den förändrade tappningen ur Solgen eller eljest av vad som nu söks.

5.6.4 Övrigt

Det finns inga vattenföretag nedströms inflödena från Solgen och Bellen som skulle kunna hindra bevattningsvatten att komma fram så att avsett ändamål inte uppnås. Det finns inga stora vattenmagasin för kraftverken och inget kraftverk får innehålla vatten, utan varje station måste släppa fram det vatten som rinner till. Dock finns viss korttidsreglering vid Ädelfors. Nedströms Ädelfors finns överhuvud inga hinder för Emåns flöde.

6 SÖKANDENAS REDOGÖRELSE FÖR ANSÖKANS GEMENSAMMA DELAR

6.1 Solgen

Solgenån är ett vänsterbiflöde till Emån, där den mynnar inne i Holsbybrunns samhälle. Uppströms sjön Solgen har den tre grenar som går samman i Havravikssjön. Den har ett tillrinningsområde uppströms Solgen om 499 km^2. Vid utloppet ur Solgen är tillrinningsområdet 640 km^2. Solgens yta är 23 km^2. Sjön är ett av de två magasin som sökandena avser att använda för tappning av kompensationsvatten för bevattningen.

Solgen är reglerad enligt utslag av Södra Vedbo häradsrätt den 12 mars 1917, ursprungligen till förmån för Solgens Vattenreglering AB. Tillstånd föreligger att fritt reglera vattenståndet mellan en dämningsgräns av +195,63 m och en sänkningsgräns av +193,78 m. Dock har "ägare till nedom liggande vattenverk" genom utslaget fått rätt att påfordra att tappningen skall vara minst lika med tillrinningen till sjön upp till en mängd av 2,5 m^3/s. – En vattendom den 20 juli 1972 i mål AD 57/1970 (deldom) har tillkommit och gäller rätten att korttidsreglera avtappningen från Solgen till förmån för kraftverken nedströms t.o.m. Ädelfors då medeltappningen under dygnet understiger 10 m^3/s. Genom korttidsregleringen får tappningen ur sjön inte bli lägre än 1,4 m^3/s. Vad som föreskrivits i denna dom ändrades ej i den slutliga domen i målet den 26 juni 1974.

Utskovet hade ursprungligen tre likadana utskovspartier, vardera med fem spettluckor. I 1972 års dom gavs tillstånd att byta ut det mellersta utskovets fem luckor mot en enda stor planlucka. Avbördningsförmågan genom planluckan är 45 m^3/s vid full öppning. Om samtliga luckor öppnas helt är avbördningsförmågan cirka 130 m^3/s.

Solgen regleras på ett ganska regelbundet sätt. Den avsänks under vintern, huvudsakligen under januari – mars, med det lägsta vattenståndet vanligen i mars månad. För de senaste 28 åren är vinteravsänkningen i medeltal 1,10 m under dämningsgränsen. Vid enstaka tillfällen utnyttjas magasinet helt genom avsänkning 1,85 m. Återfyllnad sker under våren. De högsta vattenstånden råder normalt under sommaren, maj – augusti.

Sökandena har träffat avtal med de nuvarande innehavarna av regleringsrätten i Solgen om extra avtappning ur sjön med cirka 300 l/s under maj månad, cirka 200 l/s under juni månad och cirka 100 l/s under juli och augusti månader. Denna extratappning sker så snart vattenföringen i Emån vid Blankaström, beläget mellan Mörlunda och Högsby omkring 70 km nedströms Solgenåns inflöde i Emån, efter den 1 maj underskrider 10 m^3/s. Avtalet, som består av ett huvudavtal och ett senare tilläggsavtal, bifogas domen som domsbilagorna 2-3.

Extratappningen kommer enligt vad som upplysts vid huvudförhandlingen att göras genom en av de mindre spettluckorna. En överenskommelse har träffats angående hur verkställigheten av avtalet skall ske. Överenskommelsen innebär att vissa definierade luckinställningar skall användas av praktiska skäl. Genom dessa tappas en något större vattenmängd per tidsenhet än som framgår av de skriftliga avtalen. Detta framgår av tabellen i avsnitt 6.4.

De avtalade tappningsmängderna är bestämda med beaktande av extratappningen från Bellen (se nedan) och de uträknade normala uttagen för bevattning. Tappning skall ske enligt avtalet oberoende om sökandena tar ut motsvarande mängd vatten eller ej och innebär att vattenföringen i Emån nedströms Solgenåns inflöde inte blir lägre än den skulle ha varit om de sökta bevattningsuttagen överhuvud inte hade gjorts.

Tillskottstappningen från Solgen, som innebär ett sammanlagt extra uttag av 1,8 Mm^3 under månaderna maj – augusti, innebär en "extra" avsänkning av vattenståndet med 8 cm den 31 augusti. Denna inverkan ligger inom ett högt vattenståndsregister i sjön. Om tillskottstappningen sker så snart som vattenföringen vid mätpunkten i Blankaström understiger 10 m^3/s, utgör avsänkningen av Solgen 0-8 cm under de olika åren med i snitt 2,5-3,5 cm per år. Återgång till det vattenstånd som skulle ha rått utan denna tappning antas ske så snart som vattenföringen vi Blankaström överstiger 10 m^3/s och detta äger då rum i regel under oktober månad.

Sammanfattningsvis kan sägas att Solgen regelbundet avsänks till relativt låga nivåer under årets första kvartal samt därefter uppfylls till relativt höga nivåer under sommaren. Den ringa vattenståndsavsänkning som tillskottstappningen innebär bör enligt sökandena anses försumbar med hänsyn till de annars stora vattenståndsförändringar som sker under året för frågan om inverkan på allmänna och enskilda intressen i och vid Solgen.

6.2 Bellen

Sjön Bellen har en yta av 7 km^2 och ett tillrinningsområde om 130 km^2 . Den är belägen i södra delen av Eksjö kommun. Sjön avrinner genom Pauliströmsån (även benämnd Bellenån) som mynnar i Emån strax uppströms Järnforsens samhälle i Hultsfreds kommun.

Bellen reglerades ursprungligen genom Söderbygdens vattendomstols utslag den 12 december 1919 i mål AD 17/1919. Med viss ändring av och tillägg till detta utslag förordnade Växjö tingsrätt, vattendomstolen, i dom den 24 juni 1997 i mål VA 30/96 beträffande vattenhushållningen:
"Tappningen från Bellen, som i sin helhet normalt skall ske från dammbyggnaden vid Kvill, skall utföras i enlighet med det såsom bilaga 33:1 i ansökan (aktsid 67), vilket innebär följande

1. Bellens vattenstånd får, vad på regleringsanordningarnas avbördningsförmåga beror, inte överstiga dämningsgränsen +207,16 m. I övrigt skall tappningen ned till övre gränsen för en minimizon på nivån +205,40 m, benämnd sänkningsgräns, normalt utgöra:

Vattenståndsregister	Tappning m^3/s	Tid
+207,16 - +207,00	minst 1,0	hela året
+207,00 - +206,80	0,7	hela året
+206,80 - +205,40	0,5	september – mars
+206,80 - +205,40	0,4	april – maj
+206,80 - +205,40	0,7	juni – augusti

2. Inför väntad stor tillrinning genom snösmältning ----."

Sökandena har framhållit att tappningsplanen medför att bevattningsintressena tillgodosetts under i vart fall juni – augusti med 200 l/s. Denna tappning kan enligt de erfarenheter som vunnits under åren 1968-96 hållas även under torrår. Som skäl för denna uppfattning har sökandena redogjort för de kontakter man under handläggningen av 1996 års mål hade med regleringsrättsinnehavaren Metsä Serla AB vilka resulterade i ett utkast till avtal om tappning till förmån för bevattningsintresset. Detta avtal behövde inte fullföljas eftersom Metsä Serla förklarade sig vilja stödja bevattningsintresset utan ekonomisk ersättning. Emåns bevattningsförening, dvs. representant för sökandena i nu aktuellt mål, framhöll emellertid i målet rörande Bellen vikten av en reglering i enlighet med det slutligt framlagda regleringsförslaget. – Till denna uppfattning anslöt sig även Emåns vattenförbund i och med ett uttalande om "större samordning mellan regleringsrätten, bevattningsföretagen och markanvändningen".

I handlingarna till 1996 års mål betonas nyttan av den sökta och sedermera medgivna ändringen i regleringen från olika synpunkter. Beträffande förhållandena nedströms Bellen, i Pauliströmsån och Emån, anses den förändrade regleringen positiv därigenom att låga tappningar ur Bellen enligt 1919 års regleringsbestämmelser, i vissa fall nolltappning, ersattes av garanterade vattenföringar enligt ett tappningsschema. För sökandens del var av vikt att det fanns tillgång på vatten vid Pauliströms bruk, ett pappersbruk för tillverkning av mjukpapper. Vidare betonades att det i Emån nedströms Pauliströmsåns inflöde fanns en rad intressen som i olika sammanhang framfört önskemål om förbättringar i lågvattenföringarna i vattendraget. Bland annat förelåg här den övervägande delen av bevattningsintresset i flodområdet, speciella fiskeintressen, vattentäkter och därmed sammanhängande bestämmelser mm. Den föreslagna regleringen borde vara till nytta för alla intressen i nedströmssträckan.

I domen år 1997 anges bland domskälen, att den föreslagna regleringen är av beskaffenhet att gagna även andra intressen nedströms Pauliström, vilket självfallet inte innebär någon total nytta av företaget. Detta utgjorde ett av skälen till att vattendomstolen inte fann några hinder mot de sökta företagen ur tillåtlighetssynpunkt.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har den inställningen, att den nu föreskrivna minimitappningen har tillkommit för att säkerställa naturvärdena i vattendraget och inte för att säkerställa bevattningsintresset.

6.3 Överledning vid Gåsgöl

En sökande, nr 5 Per-Arne Ytterbring, begär att få ta ut vatten för jordbruksbevattning från ett vattendrag som inte tillhör Emåns vattenområde. Han yrkar därvid tillstånd att ta ut vatten ur Lillån (Örnabäcken), och sökandena gemensamt yrkar tillstånd till överledning av vatten från Emån till denna bäck genom användande av en befintlig anläggning vid Gåsgöl.

Örnabäcken rinner upp söder om Fliseryd, går parallellt med Emån och vek ursprungligen efter tangerande av Emån vid Gåsgöl söderut mot Mönsterås, där den rinner ut i Östersjön. Tillrinningsområdet är helt sjölöst, varför ån sinar helt vid extrema torrperioder.

Genom dom i mål AD 38/1962 den 27 februari 1963 fick dåvarande Mönsterås köping tillstånd att från Emån vid Gåsgöl överleda vatten upp till en mängd av normalt 100 l/s, samt upp till 130 l/s vid visst högre vattenstånd i Emån. Uttag fick dock inte ske om Emåns vattenstånd, mätt vid Emsfors pegel, understeg 4,5 m^3/s. Detta tillstånd är numera förfallet sedan Mönsterås kommun år 1993 fått tillstånd att ta ut vatten längre upp i Emån.

Enligt vad som upplysts vid miljödomstolens syn anlades vid någon äldre tidpunkt ett förbindelsedike mellan Lillån och Emån vid Gåsgöl, vilket gjorde att Lillåns övre del mynnade i Emån. Skälet härtill sades vara, att Lillåns vatten var så förorenat att det var olämpligt för bevattning av kreaturen. I stället kan renare vatten från Emån ha svämmat över till Lillån. Detta rann genom ett utskov i dammvallen norr Östre Ven, omkring 450 m söder om Gåsgöl, som är Lillåns fortsättning mot Mönsterås. För vattenavledningen enligt 1963 års dom anlades en 450 m lång ledning av betongrör från Emån vid Gåsgöl till en öppning i nämnda dammvall. Samtidigt sattes utskovet för Lillån i vallen igen, så att ån bara fick sitt vatten genom utskovet och Lillåns övre del mynnade i Emån. Vid Emån i ledningens början finns en intagsbrunn med lucka, varigenom vattenintaget kan regleras. Möjlig överföring där är beroende av vattenståndet i Emån och uppgår till 90 l/s vid medelvattenföringen 30 m^3/s och till omkring 30 l/s vid lågvattenföringen 4,5 m^3/s. Intagsbrunnen har inte använts under lång tid och regleringsluckan måste därför sättas i stånd. I övrigt kan anläggningen användas i befintligt skick. Ritningar över vattenintaget har ingivits, aktsid. 1043 – 1044. Höjdangivelserna däri är relaterade till RH 00.

Anläggningen ägs av Mönsterås kommun, som är medsökande i målen och som har givit sitt tillstånd till användning. Kommunen har ju t.o.m. begärt överföring av en större mängd i sitt yttrande över ansökan. I målet har träffats överenskommelse rörande nyttjande och ansvar för anläggningen med sitt nya användningsområde (domsbilaga 4).

Planerat vattenuttag ur Lillån är 39 000 m^3 per säsong. Sökandena yrkar rätt att överleda 15 l/s, ty detta är vad bevattningsmaskinen tar. Bevattning kommer att ske med högst 100 timmar per vecka. I och för sig skulle 10 l/s vara tillräckligt för att klara en bevattning med 15 l/s under delar av dygnet. Överledningen måste dock ske kontinuerligt och kan av praktiska skäl inte begränsas till del av ett dygn. Luckan måste alltid stå öppen i rätt läge. Detta läge är lämpligast beräknat med hänsyn till det nominella flödet i Emån vid LQ, 6 m^3/s. Detta kan innebära att vid mycket höga flöden i Emån ytterligare högst 5 l/s överleds.

Sökandena anser sig inte ha möjlighet att av miljöskäl begära en större överföring än som nu görs. Detta skulle ankomma på kommunen, som dock inte framställt något sådant yrkande.

6.4 Vattenbehovet

Beräkningar av vattenbehovet för de enskilda sökandena och för sökandena gemensamt har utförts av deras biträde, agronomen Börje Thuresson. De har angivit det totalt sökta vattenbehovet till 2 651 300 m^3. Denna mängd utgör summan av de enskilt ansökta uttagsmängderna och fördelas mellan huvudfåran och de olika biflödena enligt en

schematisk bild i akten (aktsid 719). Därav framgår bl.a. att uttagen ur huvudfåran och biflödena uppströms Solgenåns inflöde utgör 395 400 m³, ur huvudfåran nedströms detta inflöde 1 237 900 m³, samt ur huvudbiflödena Solgenån 244 400 m³, Paulströmsån (Bellenån) 18 000 m³, Sällevadsån (Flenån) 9 200 m³, Silverån 88 500 m³ och Gårdvedaån 403 400 m³.

Uttag skall normalt ske under veckorna 16 – 37, dvs. mitten av april – mitten av september. För att möta eventuella variationer i väderlek och vattentillgång begärs dock att uttag får ske under två veckor före och två veckor efter den angivna tiden.

Vattenbehovet och dess kompensation beskrivs schematiskt i följande tabell. Vattenbehovet är då beräknat som uttagsintensitet i l/s under en "maxvecka". Kompensationstappningen från Solgen och Bellen är likaså beräknad i l/s och inkluderar den extramängd som tillförs på grund av att luckinställningen vid Solgens utlopp inte kan göras helt exakt:

April	behov 30	extratappning –
Maj	behov 303	extratappning 330
Juni	behov 410	extratappning 420
Juli	behov 301	extratappning 310
Augusti	behov 269	extratappning 300
September	behov 20	extratappning –

De yrkade uttagsmängderna hänför sig till behovet ett torrår. Med karaktäristiskt torrår avses år 25 i en 30-årig serie ordnad efter torrhet med torraste säsong år 30. Utom för det beräknade behovet ligger år 25 till grund för kostnadsfördelningen inom den planerade bevattningssamfälligheten. Det maximala uttaget på en viss fastighet kan enligt sökandenas förslag bli större, men då på bekostnad av andra deltagares lovgivna uttag, såsom detta beskrivs i yrkandet om fri fördelning av uttagen mellan deltagarna i samfälligheten.

Det normala uttaget utgör i allmänhet omkring 50 procent av det sökta. För vissa grödor såsom potatis och trädgårdväxter krävs normalt något mer vatten, upp till 60 procent av torrårsmängden. Närmare om de enskilda ansökningarna redovisas nedan i avsnitt 7 och 8.

Vatten tas inte ut i lika stor mängd varje dygn under hela bevattningssäsongen. Sökandena har redovisat (aktsid. 697) den veckovisa totala uttagsmängden och uttagsintensiteten under ett beräkningstorrår. Under maj månad ökar uttagsintensiteten från 28 l/s i början till 266 l/s sista veckan. Den största mängden tas enligt schemat ut under juni med mängder mellan 304 l/s och över 400 l/s. De största uttagen redovisas vecka 25, som normalt är midsommarveckan. Då är uttagsmängden 248 740 m³ och uttagsintensiteten 411 l/s. Under juli, veckorna 27-30, och början av augusti, veckorna 31 och 32, är intensiteten hög och jämn, 270 – 302 l/s, varefter den sjunker märkbart till ett värde vecka 37 (mitten av september) om 11 l/s.

7 SÖKANDENAS REDOGÖRELSER FÖR DE ENSKILDA ANSÖKNINGARNA BETRÄFFANDE JORDBRUKSBEVATTNING M.M.

7.1 Inledning

Som nämnts inledningsvis yrkar envar av sökandena rätt till vattenuttag för bevattning av sina marker. I detta avsnitt behandlas de ansökningar som avser jordbruksbevattning och trädgårdsbevattning samt bevattning av allmänna anläggningar såsom idrottsplatser och kyrkogårdar. De ansökningar som av domstolen ansetts behöva behandlas individuellt, golfbanor och timmerbevattningsanläggningar, redovisas i avsnitt 8 nedan. Här redovisas vad sökanden anfört för egen del beträffade vattenbehov och lagligförklaring av befintliga anläggningar samt vad som under huvudförhandlingen särskilt påpekats av andra rörande dessa ämnen. Endast sådana uppgifter som har ifrågasatts eller som har särskilt betonats under huvudförhandlingen har tagits upp. Vidare redovisas när en sökande inte vid tiden för ansökan hade en bevattningsanläggning med normalt erforderlig kapacitet. Sådan redovisning görs dock endast för sökande uppströms Solgenåinflödet i Emån eller eljest vid s.k. utliggare. Slutligen redovisas när en sökande enligt ansökningen skall omfattas av en begränsningsregel genom angivande av "begränsning 210", "begränsning 350" eller särskilda regler. Rörande innebörden av de föreslagna begränsningsreglerna hänvisas till redogörelsen i avsnitt 9.

Redovisningen följer Emåns lopp från det den rinner upp och österut. Den tar upp varje berört biflöde för sig. Redovisningen utgår från de värden som gällde i de ursprungliga ansökningarna, dvs. sammanlagt uttag av 2 661 800 m^3 per år. På grund av återkallelser har denna summa reducerats något, men detta är så litet att det inte föranlett omräkning av tabellerna.

7.2 Allmänt

Behov av vatten till ett jordbruksföretag grundar sig på en redovisning som gjorts av varje sökande-jordbrukare. Däri anges ägda eller arrenderade fastigheter och företagets driftsinriktning. Vidare anges den maximalt bevattnade arealen, vilken är beroende av möjligheterna till bevattning, och den areal som avses att bevattnas samtidigt. Skillnaden mellan dessa arealer beror på att odling av grödor som behöver bevattnas flyttas mellan olika åkrar. Därefter har maximal uttagsmängd under ett karaktäristiskt torrår beräknats med beaktande av jordarnas utseende och inriktningen av odlingen. Normalårsuttaget är oftast hälften härav, något högre då trädgårdsväxter, t.ex. jordgubbar, och potatis odlas.

För allmänna anläggningar anges på liknande sätt fastigheter, bevattnad areal och karaktäristiskt torrårsuttag. Här bör särskilt anmärkas de företag som ursprungligen gemensamt kallats ansökan nr 66, gjord av Vetlanda kommuns Va-verk. Denna ansökan har som nämnts ovan sedermera delats upp i sina 23 olika delar, var och med sin sökande. Dessa gäller främst bevattningsföreningar i kommunens olika samhällen. Föreningarna tillhandahåller sina medlemmar vatten för trädgårdsbevattning, vilket sker i stället för att de skall bevattnas med kommunalt dricksvatten, något som kommunen ser som ett allmänt intresse. Några av ansökningarna rör i stället bevattning av idrottsplatser eller

liknande, varav en kommunens egen anläggning. Två av föreningarna (66:18 och 66:19) har flera uttagspunkter.

Såsom närmare redovisats i avsnitt 6.4 avses med ett torrår, år 25 i en serie av trettio år där år 30 är det torraste.

7.3 Ansökningarna om vattenuttag

7.3.1 Emån uppströms Stensåkra

För samtliga uttag gäller begränsning 210, om annat ej anges.

Emån rinner upp i Storesjön söder om Nässjö. Den rinner bl.a. genom sjöarna Uppsjön, Sandsjön, Tjurken, Flögen och Grumlan före passagen av Stensåkra, SMHI:s mätpunkt i Vetlanda.

Ur Uppsjön och Sandsjön skall tas 30 000 m³ av sökande nr 110. Detta utgör en ringa del av tillgänglig lågvattenföring, varför uttaget betraktas som försumbart. Länsstyrelsen i Jönköpings län betonar vissa höga naturvärden inom denna sträcka. Detsamma gäller uttag ur Emån uppströms Kroppåns inflöde 15 700 m³ (sökande nr 102 och 103). Även sökande nr 108 avser att göra ett visst uttag här under vissa förutsättningar, se nedan vid Ängabäcken.

Vallsjön är reglerad till förmån för Prinsfors kraftverk. Utloppsån utgör till stor del vattenvägarna för kraftverket, varigenom mer än hälften av åsträckan är praktiskt taget ständigt torrlagd.. Nedströmsintressena är enligt vattendom skyldiga att tåla att allt vatten i sjön-regleringsdammen hålls inne. Bevattningsuttaget är angivet till 28 000 m³ (109, 110) och torde rymmas inom den lägsta tillrinningen till sjön. Det motsvarar endast 0,4 cm nivåskillnad i sjön. Normalt hålls vattenståndet ganska högt i sjön under sommaren, eftersom kraftverksdriften sker nästan uteslutande under vinterhalvåret. Trots att Vallsjön har mycket höga naturvärden och ån inte är särskilt bedömd från naturvärdessynpunkt, bedöms uttaget inte medföra någon inverkan på naturförhållandena i utloppsån och vara direkt försumbart i sjön. Uttagspunkterna i Vallsjön föreslås därför undantagna från begränsningar.

Kroppån (Linneån) är ett högerbiflöde till Emån. Ur huvudfåran skall tas 40 000 m³ (102, 106 ny anläggning och 107) uppströms sammanflödet med biflödet Gröpplebäcken och nedströms detta ytterligare 9 300 m³ (103). Ur Gröpplebäcken med först Stora Näsgölen och därefter Bjädesjösjön skall tas 56 400 m³ (104 ny anläggning och 105). Dessa uttag är högre än tillrinningen under juli – augusti. Uttagen ur Stora Näsgölen i huvudfåran kan medföra en viss avsänkning av gölen eller flyttas till den närbelägna Bjädesjösjön. Denna är större och vid extremt lågvattenförhållande kan uttagen kompenseras med en avsänkning av sjön med cirka 1 cm. Länsstyrelsen bedömer att dessa vattendrag har låga eller måttliga naturvärden. – Kroppån är recipient för avloppsreningsverket i Landsbro och Gröpplebäcken är i sitt nedersta lopp primärrecipient för ett företag i Landsbro. Länsstyrelsen framhåller, att uttagen för bevattning inte får göras så stora att det finns risk för att Kroppån eller bäcken torrläggs, både med hänsyn till

behovet av utspädning av utsläppen och till naturvärdena, vilka dock inte är särskilt väl undersökta.

Bjädesjöområdet ligger beräkningsmässigt inom det område där "begränsning 350" skall gälla. Emellertid ligger brukningsbygden kring sjön inom ett kulturhistoriskt värdefullt område, värt att bevara enligt kommunens översiktsplan. Ett aktivt bevarande har markerats genom att strandskyddet kring sjön reducerats till 50 m. Samtidigt säger planen att sjön har ett måttligt naturvärde. För att inte äventyra djurhållningen i bygden och därmed säkerställa bevarandet av den öppna kulturbygden föreslås att bevattningsuttagen 104:1 och 105:1-3 följer den generella begränsningen 210.

Ur en damm vid Ängabäcken, som mynnar i Emån strax nedströms Kroppån, skall en sökande (108) ta 24 000 m^3. Uttaget sker i grävd sidodamm som försörjs genom en intagsledning och ett kortare dike från bäcken. Bäcken nedströms innehåller kräftor och används för bevattning av ungdjur. Det finns alltså ett lokalt intresse av att det finns ett kvarvarande flöde i bäcken. Området ligger beräkningsmässigt inom "begränsning 350". Sökanden föreslår att begränsningen inte skall gälla uttag ur dammen utan intaget till bevattningsdammen, så att detta intag skall stängas när begränsningsregeln slår till. Med beaktande av att naturvårdsintresset är mindre framträdande föreslår sökanden dock att det skall anses tillräckligt med begränsning 210 för intaget. Alternativt, om dammen inte räcker, kan detta uttag göras i Emån. - Länsstyrelsen anser det mindre lämpligt att uttag överhuvud sker i bäcken.

Ur Flögen skall tre sökande (97 ny anläggning, 100 och 101) ta 17 700 m^3 och ur Grumlan fyra sökande (97-100) 89 300 m^3 och fyra sökande för trädgårdsbevattning (66:1 och 11-13) 12 900 m^3. Det största uttaget ur Grumlan representeras av Vetlanda golfklubb (98), 50 000 m^3, se härom avsnitt 8.1. Dessa uttag sker alltså i Emåns huvudfåra.

Tillrinningsområdet för Emån nedströms Grumlan är 641 km^2 och de ackumulerade uttagen blir 310 400 m^3. Uttagen uppströms Stensåkra har diskuterats i målet med hänsyn till Vetlandas tillståndsgivna uttag för vattenförsörjningen. Detta behandlas i avsnitt 9 nedan.

7.3.2 Vetlandabäcken

Vetlandabäcken, som kommer från Ekenässjön, mynnar från norr i Emån strax nedströms Stensåkra. I Ekenässjön skall ett uttag göras (66:14) om 3 200 m^3. Nedströms sjön, i Värmunderydsdammen, skall 66:2, 66:15 A och B, ta ut 5 900 m^3 och närmare mynningen skall 66:9 och 66:24 ta ut 17 000 m^3.

Bäcken är recipient för Vetlanda avloppsreningsverk och flera industrier. Genom reglering av Ekenässjön inom en regleringshöjd 0,8 m kan Vetlanda kommun hushålla med vattentillgången till förmån för sina egna behov. I en bristsituation kan bevattningsbehovet täckas genom att Ekenässjön utnyttjas. Regleringsåtgärder möjliggör att planerade uttag kan göras utan inverkan på miljöintressen, även om de utsläpp som görs behöver spädas ut. Som begränsningsregel för samtliga dessa uttag föreslås "begränsning 350".

7.3.3 Emån, sträcken Stensåkra - Solgenån

Direkt ur Emån, Hargsdammen, skall ett stort uttag göras av Swedish Match Industries AB (112), 30 000 m³. Vidare skall andra smärre uttag av fem sökande med nr 66 göras ur ån med sammanlagt 28 400 m³. Beträffande det förstnämnda uttaget hänvisas till avsnitt 8.4.

7.3.4 Alsedabäcken

Alsedabäcken är en mindre å som mynnar från söder i Emån. Därur skall ett uttag (85) om 20 000 m³ göras inne i Alseda samhälle, omkring 1 km från mynningen.

Flödet i denna å är beroende av tappningen från Lindåsasjöns regleringsmagasin, en av kommunens reservvattentäkter. Kommunen har genom dom 1959-08-10, A 56/1959, rätt att bortleda 1 640 000 m³ vatten och för detta ändamål dämma sjön på visst sätt. Det finns en överenskommelse mellan kommunen och jordbrukare kring ån, fastställd i domen, att det skall tappas så mycket vatten i Alsedabäcken att det alltid finns vatten bl.a. för att djur alltid skall kunna bevattnas i ån. Härför krävs inga stora flöden. På begäran av markägare nedströms sjön släpper man därför visst vatten i lågvattensituationer. Kommunen har i detta mål förklarat sig kunna medge att också tappa så mycket vatten som behövs för bevattningen, ty det är ett önskemål att det skall finnas en viss mängd vatten i den damm vid Alseda samhälle som sökanden anlagt, annars riskerar grundvattnet att ta slut i brunnarna i samhället, alltså ett allmänkommunalt intresse av tappning. Det var kritiskt torråret 1992, då man måste hålla inne minst 300 000 m³. Detta inträffar vid nivån +206,28 i sjön (nivån angiven i RH 00). Det har förekommit nästan varje år att åfåran är helt uttorkad, vilket torde påverka växt- och djurlivet. Det finns en nyckelbiotop uppströms det planerade uttaget som har påverkats vid uttorkning och av mänsklig verksamhet. Skogsområdet kring ån nedströms Alseda samhälle är sankt.

Vetlanda kommun kan alltså godta att bevattningsuttag sker och att tappning härför görs ned till nivån +206,28 i Lindåsasjön. Detta sker i så fall på grund av överenskommelse ty härom finns inget i den gällande regleringsdomen. På grund av vad nu anförts föreslår sökanden, att bevattningsuttaget från Alsedabäcken, som ryms inom 1 cm nivåskillnad i Lindåsasjön, undantas från generell uttagsbegränsning och i stället begränsas när kommunen av säkerhetsskäl inte kan tillgodose erforderlig extratappning inför ett eventuellt eget utnyttjande till vattenförsörjning. Denna säkerhet har av kommunen angetts till 300 000 m³ kvarvarande magasin.

Teoretiskt kan sökanden ta sitt vatten ur Emån. Det skulle kräva en 1 200 - 1 500 m lång ledning, som kostar cirka 100 000 kr, ökad årlig kostnad 10 000 kr.

7.3.5 Solgenån

Solgenån består i sin övre del av tre grenar, Nömmenån, Vixenån (eller Allmänningsån) och Kvarnarpaån. De förenas i Havravikssjön, någon mil uppströms sjön Solgen.

Ur Nömmenån skall ett uttag ske (96) 9 600 m³.

Eksjö golfklubbs (95) uttag om 45 000 m³ skall ske ur Norra Vixen (Vixenån) eller i första hand ur Mostorpagölen. Se härom vidare i avsnitt 8.2. Sjöarna Norra och Södra Vixen utgör tillsammans ett magasin eftersom förbindelseån mellan sjöarna är mycket kort. Ur Vixenån skall ytterligare två sökande (93, 94, båda nya anläggningar) göra uttag om 33 500 m³. Dessa uttag sker i Långanäsasjön eller i Kanalen, som i realiteten är en del av Långanäsasjön. Sökanden 94 bevattnar park, fotbollsplan och en trädgårdsanläggning.. Vixensjöarnas reglering redovisas i avsnitt 8.2. – Långanäsasjön ligger i nära anslutning till Eksjö tätort och uppges vara påverkad av utsläpp, jordbruksdrift och fritidsbebyggelse. Uttagen ur Vixenån ryms väl inom LLQ vid Långanäsasjön.

Ur Kvarnarpaån skall två sökande (91, 92) göra uttag om 14 000 m³. Vid Havravikssjön – sjön Kvitten - skall två sökande (89, 90) ta ut 66 000 m³ och ur Assjön uppströms Solgen ytterligare en sökande (88) 14 000 m³. Detta medför att uppströms Solgen tas ut sammanlagt 182 100 m³.

Där inte särskilt anges annat skall för uttag uppströms Solgen gälla "begränsning 210".

Ur Solgen skall tas ut 7 200 m³ (111 ny anläggning) och ur Solgenån strax före inflödet i Emån 41 400 m³ (66:21, 86).

Lammåsabäcken mynnar i Solgenån vid Skede. Härur skall uttag ske dels ur Hemgölen, där bäcken rinner upp, för jordbruksbevattning med 12 000 m³ (87) och dels nära mynningen (66:7) för bevattning av en fotbollsplan med 1 700 m³. För dessa skall gälla "begränsning 210".

Vid syn vid Hemgölen antecknades, att gölen är dämd med ett sättskibord vid en vägtrumma i utloppet. Det bedöms att behovet motsvarar en tiondedel av MLQ som inträffar under sommaren. Önskat uttag kan i de allra flesta fall göras men frekvensen av tillfällen då vattentillgången understiger behovet kan inte beräknas. Sökanden anser att "begränsning 210" är tillräcklig för uttagen.

Lammåsabäcken uppges ha fina biotoper som kan hysa höga naturvärden. Närmare uppgifter saknas dock. Lakvatten från Kleva gruva nära nedströms Hemgölen kan ha påverkat vattenkvaliteten. Med den utformning av uttaget som föreslås blir inverkan på miljöförhållandena i bäcken försumbar.

7.3.6 Emån m.m. sträckan Solgenån – Pauliströmsån

Lillån vid Kvillsfors utgör en 2 km lång sidofåra till Emån med början vid Turefors kraftverksdamm. Denna är reglerad i domar åren 1934 och 1985. Enligt den senare domen sker i en särskild dammbyggnad ett permanent utsläpp genom ett rör med 12,5 cm diameter. För normalt vattenstånd under sommaren kan genomsläppet där beräknas till 30-35 l/s. Lillån går genom bebyggelse. – Ur Lillån skall två sökande (66:4 och 66:18) på 6 uttagspunkter göra uttag för trädgårdsbevattning eller liknande för Kvillsfors samhälle. En av dessa har dessutom en uttagspunkt direkt i Emån. Sammanlagt skall

uttag ske med 15 300 m³. Dessa punkter är markerade på nyingiven kartskiss, aktsid. 1176. Samtliga uttagspunkter kan enligt sökandena undantas från begränsningar. Skälen härför är dels att tappningen från Emån är jämn och i sak oberoende av dämningsnivå, dels att uttagen är små och har pågått utan att skada uppstått i cirka 25 år.

Oppsjön ligger intill Emån med ett mycket kort bäckutlopp till Emån. Det låglänta området kring sjön ingår i våtmarker av riksintresse. Det sökta uttaget ur sjön är 6 200 m³ (79, uttagspunkt 2). Samme sökande begär rätt att direkt ur Emån i tre uttagspunkter ta ut ytterligare 10 000 m³. Denne sökande uppger att det för potatisodling anses ge bättre kvalitet om bevattning inte sker med Emå-vatten, som är mer förorenat på denna sträcka än Oppsjöns vatten. Därför har sökanden anlagt en damm på sin mark, vars vatten används tillsammans med Oppsjöns vatten för bevattningsändamål. I dammen samlas vatten upp under vinterhalvåret. "Uttagsbegränsning 350" föreslås gälla för uttagspunkt 2.

Av bilaga L 32 (aktsid. 744) framgår att uttag ur Oppsjön blir större än tillrinningen under sommaren. Länsstyrelsen i Kalmar län anser att uttag inte skall göras ur Oppsjön av denna anledning och då Järnsjön-Oppsjöns våtmarksområden är av riksintresse och bör undantas från påverkan. Sökanden bemöter detta med hänvisning till vattenkvaliteten. Det påstås dock inte, att bevattning från Emån skulle medföra kostnader utöver dem som redovisats i ansökan.

Ur själva Emån skall utöver uttag av nyssnämnda sökande (79 uttagspunkt 1) två jordbruksuttag (82, 84 ny anläggning) om sammanlagt 43 000 m³ göras.

7.3.7 Pauliströmsån

Det sker inga uttag ur Pauliströmsån uppströms sjön Bellen. I denna sjö skall ett mindre uttag, 1 000 m³, för kyrkogårdsbevattning ske (75). Nedströms Bellen söker en jordbrukare (82) ett uttag om 5 000 m³. Denne skall också göra uttag direkt ur Emån uppströms Pauliströmsåns inflöde i denna. För dessa uttag föreslås ingen uttagsbegränsning på grund av tappningen ur Bellen.

I sjön Ramsen, som via en kort å mynnar i Pauliströmsån, skall uttag som avser bevattning av villatomter och en idrottsplan ske (66:19). En uttagspunkt, nr 23, ligger i Näsbäcken uppströms och en uttagspunkt, nr 25, i Snickaredammen, som uppförts för att betjäna en lokal industri, Metsä Tissue AB. För dessa uttagspunkter föreslås "begränsning 210" gälla. Den tredje uttagspunkten, nr 24, ligger direkt i Ramsen och för den föreslås "begränsning 350". De sammanlagda uttagen omfattar 13 200 m³. – Ramsen är recipient för reningsverket och en lokal industri i Pauliström. Länsstyrelsen redovisar vissa naturvärden för ån.

7.3.8 Sällevadsån

Pauliströmsån och Sällevadsån kommer från samma platå norr om Emån och båda mynnar i denna vid Järnforsen. I Sällevadsån söks endast ett jordbruksuttag om 8 000 m³ (81), varav 2 000 m³ ur sjön Flen. – Sjön Flen ligger inom ett område med mycket högt

naturvärde enligt vattenvårdsprogrammet. Därför föreslår länsstyrelsen i Jönköpings län att det fastställs en lägsta vattenföring då inga uttag får ske.

Det större uttaget, 6 000 m³, avses ske ur en damm intill Storegöl, som i sin tur ligger i ett biflöde till Sällevadsån. Dammen fylls genom ett skogsdike under vintern. När dammen är tom, sker ingen bevattning. Uttag ur dammen, när det finns vatten däri, kan inte beröra nedströmsförhållanden annat än mycket marginellt. Uttag ur Storegöl är inte aktuellt. Därför föreslås ingen uttagsbegränsning för dammen (uttagspunkt 1) medan för uttag ur Flen (punkt 2) skall den generella uttagsbegränsningen 210 gälla.

7.3.9 Emån, sträckan Sällevadsån – Silverån

På denna sträcka skall ett flertal uttag ske, sammanlagt omkring 140 000 m³. Det är i huvudsak fråga om jordbruksbevattning från befintliga anläggningar.

7.3.10 Silverån

Också från Silverån är det främst fråga om jordbruksbevattning. Det sammanlagda uttaget ur ån med biflöden är 88 500 m³. Man har inte gjort några beräkningar rörande lågvattenflödena, eftersom uttagen är så små och några särskilda skyddsintressen inte noterats där uttagen skall ske. Den övre delen av Silverån, med skyddsvärd natur, berörs inte av uttag. Åns omgivningar består av skog ända ned till slättområdet vid Målilla strax före utloppet i Emån.

I trakten av Mariannelund rinner Silveråns huvudgren samman med Brusaån. Denna rinner genom sjöarna Hjälten och Ingatorpasjön. Nedströms Hjälten skall ett uttag om 3 000 m³ ske (45) och ur Ingatorpasjön uttag om 9 000 m³ (45, 75).

Sjön Lindens utlopp i Silverån går genom en kort å, Lillån eller Lindenån, nedströms sammanflödet med Brusaån. Ur Lillån planeras uttag om 4 500 m³ (49 uttagspunkt 2, ny anläggning).

Ur sjön Hulingen, varigenom Silverån rinner, skall ett uttag om 4 000 m³ ske (42) för idrottsplatser i Hultsfreds samhälle. Ur ån nedströms Hulingen avses fem uttag om sammanlagt 66 000 m³ (39, 42, 73 ny anläggning och 74 ny anläggning) för jordbruksbevattning och bevattning av en tennisplan.

För uttag ur Brusaån och Lindenån föreslås "begränsning 210" medan för huvudfåran, där uttagen görs i anslutning till utflödet i Emån, ingen begränsning föreslås.

7.3.11 Gårdvedaån med biflöden

Gårdvedaån är ett högerbiflöde till Emån och rinner ut i Emån mellan Målilla och Mörlunda. Den består av två huvudgrenar, Skärvetesån eller Saljenån och Virserumsån, vilka flyter samman strax norr om Virserum. Ur den förstnämnda grenen skall uttag göras ur sjön Värnen av tre sökande (69, 70 ny anläggning och 71) med sammanlagt

50 000 m³. Detta uttag ryms väl inom lågvattenföringen varför påverkan av ån, här kallad Farstorpsån, knappast har någon betydelse. Ur Farstorpsån ned till sjön Saljen skall tre sökande (66:3, 71 och 72 ny anläggning) göra uttag med sammanlagt 32 800 m³. Två sökande (69, 71) skall ur Karsnäsasjön eller den å som förbinder denna sjö med Farstorpsån ta ut 28 000 m³. Sjön har en flack uppschaktad utloppså genom i huvudsak jordbruksmark, cirka 2 km lång. Ån är starkt påverkad av odlingslandskapet medan sjön torde ha höga miljövärden. Uttag kan förlänga tiden för lågvattenföring i ån men med beaktande av dess karaktär torde detta inte medföra någon miljöpåverkan av betydelse. Större delen av dessa uttag avses göras i ån, men denna ligger på samma nivå som sjön, varför det inte har någon betydelse om uttagen sker i sjön eller i ån. – Sjön Galten har utlopp till Saljen. Ur Galten avser en sökande (71) att ta ut 15 000 m³. Ur Saljen skall inga uttag göras.

För dessa uttag föreslås följande begränsningar: "Begränsning 210" för 69 uttagspunkt 1, 66:3, 70 och 71 uttagspunkt 2 - 4, samt 72, ävensom "begränsning 350" för 69 uttagspunkt 2 samt 71 uttagspunkt 1, belägen i Karsnäsasjön.

Ur delen Virserumsån skall uttag ske i Serarpasjön (66:6) med 1 400 m³ och ur ån (42) strax före sammanflödet med Saljenån med 5 000 m³. Båda dessa uttag avser bevattning av idrottsplatser e.d. Eftersom dessa båda uttag endast utgör en marginell del av lågvattenföringen föreslås att de undantas från uttagsbegränsning.

Slutligen finns uttagspunkter i själva Gårdvedaån dels uppströms sjön Flaten av två sökande (62, 63) med 4 600 m³ och dels nedströms denna sjö av fem sökande (56-60) med sammanlagt 238 000 m³, varav 45 000 m³ till en ny anläggning (57). I miljöbeskrivningen nämns främst som betydelsefulla meanderbildningarna i jordbrukslandskapet i det nedre loppet. Enligt dom från 1988 (DVA 38/88) gäller en minsta tappning från sjön Saljen av 300 l/s, i vissa fall 500 l/s. För uttag ur ån föreslås inga begränsningar.

Länsstyrelsen i Jönköpings län anmärker på att det inte redovisats förhållandet mellan beräknat LLQ och uttagen, vilket försvårar bedömningen av uttagens påverkan på miljön.

7.3.12 Järnvägsdiket

Järnvägsdiket torde ha anlagts i samband med att järnvägen Hultsfred – Högsby – Kalmar byggdes. Det utgörs av ett flackt schaktat dike. Ån avvattnar mycket flacka marker och vid lågvatten kommer allt vatten från ett skogsområde och från mindre sjöar i nordost. Nordost om Mörlunda samhälle går ån genom Lillesjö. Nära uppströms om denna sjö ligger den större Våmmesjö. Under sommaren beräknas LLQ i hela ån till 2-3 l/s.

Hultsfreds kommun (42) avser att ta ut vatten för bevattning av idrottsplats med 5 000 m³ ur Lillesjö. Denna mängd ryms väl inom sjöns LLQ.

Själva Järnvägsdiket skall användas för jordbruksbevattning av flera brukare (34-41) som har sina marker inom det breda jordbruksområdet norr om Mörlunda. Dessa skall också ta vatten direkt ur Emån, allt beroende av varifrån uttag kan göras på kortaste

avstånd. De sammanlagda uttagen ur Järnvägsdiket är cirka 29 200 m^3, medan samma jordbrukare begär tillstånd till uttag ur Emån med cirka 230 500 m^3. Uttagen ur Järnvägsdiket ryms inte inom LLQ och för att täcka dessa kan i princip överföring av vatten från någon av sjöarna ske med en mindre avsänkning som följd.

För uttagen ur Järnvägsdiket föreslår sökandena den generella "begränsning 210". - Länsstyrelsen i Kalmar län bedömer att en viss avsänkning av dessa sjöar kan ske utan men för naturvärdena. Tillstånd till sådan överföring ligger dock inte inom ramen för dessa mål. – Det har under förhandlingen påpekats, att vattentillgången knappast tillåter att alla sökande bevattnar samtidigt och att det borde finnas en regel som hindrar att ån går torr vad på bevattningen ankommer.

7.3.13 Nötån

Nötån rinner upp söder om Virserum och rinner genom Fågelfors samhälle före utflödet i Emån. Vid Fågelfors skall en jordbrukare (21) ta ut 20 000 m^3 och församlingen för kyrkogårdsbevattning (20) ta ut 1 500 m^3. Detta utgör en mindre del av lågvattenföringen i ån, varför sökandena föreslår att uttagen inte begränsas.

7.3.14 Svensbäck

I Svensbäck, som kommer från trakten av Berga samhälle, avser sökande nr 21 att anlägga en damm för att samla upp bevattningsvatten under tider med högre flöden. Detta behandlas närmare i avsnitt 7.4 nedan. Bevattningsuttaget skall vara 21 000 m^3. Begränsning av uttag ur dammen erfordras ej enligt sökandena.

7.3.15 Lillån

Lillån, i dess övre lopp benämnd Örnabäcken, behandlas särskilt i avsnitt 6.3. Ur ån efter det att vatten från Emån förts över skall en jordbrukare (5 ny anläggning) ta ut 39 000 m^3. Denna mängd ryms väl inom den mängd som enligt förslaget skall överföras, varför uttagsbegränsning ej erfordras.

Överledningen till Lillån medför att det kommer att finnas mer vatten i Lillån nedströms Gåsgöl än som eljest skulle vara fallet, vilket är positivt för miljöintressena. Mönsterås kommun har t.o.m. föreslagit att överledningen skall bli större än som ansökts.

7.3.16 Tjuståsaån

Tjuståsaån rinner upp i trakten av Bockara och går därefter först parallellt med Emån genom bl.a. Granhultesjön för att sedan vika söderut genom Tjuståsasjön och rinna ut i Emån vid Emsfors uppströms mätstationen vid Mönsterås bruk. Härur skall en brukare (2) ta dels 20 000 m^3 ur Älgsjön och dels 30 000 m^3 före inflödet i Granhultesjön, samt en annan brukare (1) ta 36 000 m^3 ur Granhultesjön. Sistnämnda uttag avser en punkt i ett separat åkerdike nära dettas inlopp i sjön. Uttag kan göras här så länge vatten finns

tillgängligt. Det bedöms dock att diket har samma nivå som sjön. De sammanlagda uttagen ryms inom lågvattenföringen. "Begränsning 210" skall gälla. - Länsstyrelsen anför, att de avsänkningar av sjöar som kan bli följden vid lågvattenföring av uttagen kan ske utan att naturvärdena påverkas nämnvärt.

7.3.17 Emån nedströms Gårdvedaåns inflöde

Det största antalet sökande som berörs av denna dom finns i de goda jordbruksområdena kring Målilla – Mörlunda – Högsby – Finsjö. De sammanlagda uttagen ur huvudfåran på denna sträcka utgör 972 400 m^3, nämligen 407 100 m^3 uppströms Järnvägsdikets inflöde, 176 000 m^3 mellan Järnvägsdikets och Nötåns inflöden, 136 000 m^3 mellan Nötåns och Svensbäcks inflöden samt 253 300 m^3 nedströms detta ned till Fliseryd. Ett större antal sökande längs denna del av Emån har ännu inte skaffat sina bevattningsanläggningar.

Uttagspunkt nr 5 till sökanden nr 9 ligger i en sidokanal till Emån inom en sankmark, där det f.ö. sällan blir aktuellt att bevattna. Uttaget där skall vara 2 000 m^3, en mindre del av det sökta uttaget. Detta bedöms inte ha inverkan på vattentillgång eller natur ens vid torrår.

Sökandena nr 7 och 22 har idrottsplatsbevattning som ändamål.

Den angivna uttagspunkt nr 1 till sökande nr 41 är belägen i ett dike. Denna punkt omfattas ej av ansökan, eftersom sökanden eller hans granne fyller diket med bevattningsvatten från uttagspunkt nr 3 som är densamma som grannens uttagspunkt. Det är endast fråga om ett uttag av 5 000 m^3.

Här bör också särskilt nämnas ansökan nr 43. Här sökte ursprungligen Wigerth Johansson (nu 43:1) uttag med 3 000 m^3 för bevattning av sina fastigheter Tulunda 1:36 och 6.2. Efter omdisposition av markerna söker han numera ett uttag av bara 1 500 m^3 för Tulunda 6:2. För de återstående 1 500 m^3 har sonen Gunnar Johansson inträtt som sökande för de av honom ägda fastigheterna Tulunda 2:3 och 8:11 (43:2). - Uttagspunkt nr 3 till sökanden nr 43:1 är belägen i ett dike på fastigheten Tulunda 6:2 omkring 100 m från Emån. Diket har samma vattenstånd som Emån, varför uttaget anses gjort ur ån.

7.4 Tillstånd att bygga en damm i Svensbäck

Svensbäck rinner upp i trakten av Berga samhälle, rinner i sydlig riktning och mynnar i Emån nedströms Högsby kraftverk. De sista 800 m före mynningen är kulverterade. I anslutning till en numera delvis raserad kvarndamm omkring 2,5 km uppströms mynningen och inom ett större jordbruk ansöker sökandena nr 21, "Bröderna Lindhs söner", tillstånd att nyanlägga ett bevattningsmagasin i bäcken.

Hela den föreslagna anläggningen, inklusive dämningsområdet, blir belägen inom sökandenas egen fastighet Högsby Hanåsa 16:1, varför annans enskilda intressen inte påverkas.

På platsen för det föreslagna dammläget finns alltså rester av en äldre kvarndamm med stora delar av en jorddammsbyggnad tämligen intakta. Närmare uppgifter om denna äldre anläggning saknas. Dalgången uppströms dammläget har en flack botten och är 30-50 m bred med branta sidoslänter till omkring 200 m längd.

För den planerade anläggningen föreslås ett lokalt höjdsystem i vilket en fixpunkt är utsatt i en större sten väster om bassängen (se aktsid. 674). Denna har givits nivån +10,00 m.

En ny dammbyggnad föreslås bli uppförd i samma läge som den äldre dammen. Den utförs som en påbyggnad av den äldre dammen och föreslås få en krönhöjd av +9,50 m. Byggnaden förses med ett utskovsparti i betong, bestående av en lucka (typ spettlucka) med 0,4 m fri bredd och tröskelhöjden +7,20 m samt ett skibord med längden 2.7 m och krönhöjden +8,80 m. Material till jordvallen avses att hämtas inom den jordmassa som tas ur dämningsområdet genom urschaktning av detta till i snitt 0,3 m under nuvarande marknivå.

Dämningsområdet får en area av cirka 8 000 m^2 och den totala volymen i magasinet under nivån +8,80 m beräknas till 12 000 m^3. Den normala högsta dämningen blir då +8,80 m.

Bevattningsuttaget placeras i en bottenbrunn i den djupaste delen av vattenmagasinet strax uppströms dammbyggnaden. Avsikten är att magasinet normalt skall hållas fyllt och utnyttjas endast då bevattningsbehovet, i snitt 2 l/s under säsongen, överstiger tillrinningen. Hela volymen kommer att utnyttjas endast under extremförhållanden.

Sökandena föreslår att de får fritt hantera vattenmagasinet för bevattningsändamål samt att regleringsluckan skall hanteras så att nivån +8,90 m endast i undantagsfall överskrids.

Anläggningskostnaden beräknas till 180 000 kr.

Länsstyrelsen i Kalmar län har fäst uppmärksamheten på att det finns fornlämningar i anslutning till det planerade arbetet med dammen. Sökandena framhåller, att fornlämningsområdet inte påverkas av anläggandet men att de är medvetna om sina skyldigheter i förhållande till detta område. Bäcken var tidigare utlopp från Berga samhälles avloppsreningsverk. Det antas därför att restprodukter härifrån har avlagrats i den tidigare dammbotten. Sökandena avser att utföra grävningsarbeten där efter samråd med kommunens miljönämnd.

Sökandena har lämnat följande hydrologiska uppgifter: Tillrinningsområdet är 10 km^2. Högsta högvattenföringen i bäcken är 900 l/s, medelvattenföring 60 l/s, normal lågvattenföring 5 l/s och lägsta lågvattenföring 0 l/s. – Dammluckan avbördar vid full öppning och vattenståndet +8,80 m cirka 1,4 m^3/s. Skibordet tjänar som en extra säkerhet om luckan inte skulle vara i funktion och avbörda den högsta vattenföringen vid ett vattenstånd av 0,3 – 0,4 m över skibordskrönet. Sådan dämning över normalt högsta vattenstånd bedöms som undantagsfall.

7.5 Lagligförklaring

Några sökande har begärt lagligförklaring av befintliga intagsanordningar som befinner sig inom vattenområde.

Sökande nr 7, Mönsterås kommun, har en fast intagsanordning i Emån för bevattning av Fliseryds idrottsplats. Uttaget är beläget på fastigheten Läggevi 1:3 norr om Emån och består av en pumpstation i en nedgrävd brunn med fast sugledning med 6 m längd och med diametern 160 mm PVC-rör ut i Emån samt en tryckledning på åns botten och vidare söderut cirka 500 m till idrottsplatsen. Lagligförklaring begärs av den fasta sugledningen.

Sökande nr 60, Margareta Ottosson, har begärt lagligförklaring av ett pumphus beläget cirka 3 meter från strandkanten vid Gårdvedaån på fastigheten Gårdveda 9:1. Pumphuset utgörs av ett 3 x 3 meter stort plåthus med trägolv uppfört på pålar inom högsta vattenstånd. Intagsledningen är inte permanent utlagd.

Sökande nr 66:1, Bäckseda idrottsförening, bevattnar två fotbollsplaner med två olika pumpanläggningar, båda belägna på Vetlanda Storegården 1:1. Den ena har 41 mm ledning och den andra 21 mm ledning. Ledningarna är i båda fallen 20 m långa, varav cirka 10 m ligger ute i vattnet. Dessa intagsledningar begärs lagligförklarade.

Sökande nr 66:4, Kvillsfors IF, har för sin bevattning av en idrottsplan en intagsledning som är 58 m lång, 35 mm i diameter. Denna ledning begärs lagligförklarad. Fastigheten är Ökna-Kvill 1:3.

Sökande nr 66:6, Näshults IF, tar hälften av sitt vattenbehov ur Lammåsabäcken med hjälp av en 2 m lång, i vattnet utlagd intagsledning, 35 mm. Intagsledningen på fastigheten Serarp 1:7 begärs lagligförklarad.

Sökande nr 66:9, Hvetlanda GIF, bevattnar tre fotbollsplaner. Det är en fast intagsledning som önskas lagligförklarad på fastigheten Tjustkulle 1:1. Ledningen är 10 m lång och har diametern 75 mm.

Sökande nr 66:10, Ädelfors IF, begär lagligförklaring av intagsledningen till pumpanläggningen på fastigheten Hagabolet 1:2. Den är 9 m lång och har diametern 40 mm.

Sökande nr 66:14, Ekenässjön, Syrén- och Bellisvägens bevattningsförening, begär lagligförklaring av intagsledningen till sin pumpanläggning,. Den är 20 m lång och har diametern 60 mm. Fastighet är Ekenäs 2:5.

Sökande nr 66:16, Holsby bevattningsförening, har en intagsledning till sin pump vilken går ned i en brunn i en bäck i ett sankområde cirka 50 m från Emån. Lagligförklaring yrkas av intagsledningen, 6 m lång, 75 mm i diameter, och brunnen. Uttagsfastighet är Huskvarn 1:68.

Sökande nr 66:17, Karlstorps bevattningsförening, har en 50 m lång intagsledning till sin pump vilken är belägen i en byggnad. Lagligförklaring yrkas av denna ledning, som har en diameter om 50 mm.

Sökande nr 80, Lars Nelson, har begärt lagligförklaring av en fast intagsanordning belägen i strandkanten av Emån på fastigheten Klövdala 1:8. Anordningen består av en cementplint 1 x 1 m och 0,7 m hög, där pumpen är placerad. Tillhörande intagsledning utgörs av ett fast rör med bottenventil. Röret har diametern 102 mm.

7.6 Tillstånd

Sökande nr 66:13, Bäckseda-Mossgårdsvägens bevattningsförening, har en anläggning som betjänar 16 fastigheter i Bäckseda samhälle. Pumpen står i en låda i strandkanten och tas in under vintern. Föreningen begär tillstånd att lägga ut en fast intagsledning i Emån, 6 m lång med diametern 28 mm på fastigheten Storegården 1.1.

Sökande nr 66:18, Kvillsfors bevattningsförening, har 6 uttagspunkter. Uttagspunkt nr 20 är belägen direkt i Emån på fastigheten Ökna-Kvill 1:3 och det yrkas tillstånd att lägga en ledning permanent i ån. Den är 16 m lång med en diameter av 28 mm.

8 SÖKANDENAS REDOVISNING AV ANLÄGGNINGAR FÖR BEVATTNING AV GOLFBANOR OCH TRÄINDUSTRIER

Bland ansökningarna ingår fyra större anläggningar, vilka här behandlas särskilt och vilka under huvudförhandlingen behandlats ungefär på samma sätt som skulle ha gjorts om det gällt separat handlagda mål. Här avses två golfbanemål och två mål om timmerbevattning.

8.1 Vetlanda golfklubb (ansökan 98, mål 245/1999)

Vetlanda golfklubb yrkar dels lagligförklaring av intagsledningen till en pump och dels tillstånd att från Emåns huvudfåra uppströms Stensåkra, i sjön Grumlan, från en uttagspunkt på fastigheten Östanå 3:1 ta ut vatten intill en mängd av 50 000 m^3 per bevattningssäsong, dock högst 500 m^3/dygn, för bevattning av golfbana.

Klubben driver en 18-håls golfbana på mark som den arrenderar av Vetlanda kommun. Avtalet utlöper år 2022 men förlängs automatiskt på 5 år i taget om det inte sägs upp. Det ligger inom mark som enligt den fördjupade översiktsplanen av år 1993 är avsedd som tätortsnära rekreationsområde och golfbanan är där särskilt utmärkt. Detaljplan finns enbart för den av golfklubben ägda tomt på vilken en klubbstuga med restaurang är byggd. År 2001 hade klubben 1 340 aktiva medlemmar och dessutom under sommaren omkring 5 500 gästspelare.

För banan finns ett fast bevattningssystem, ursprungligen med automatiska spridare för bevattning av greener och tee samt under 2001 utbyggt med automatiska spridare även för fairways. Pumphuset ligger i strandkanten ovan högvattenstånd. Det är byggt år 1999 med bygglov. Till pumpen hör en 110 mm intagsledning omkring 4 m ut i vattnet. Pumpkapaciteten är 32 m^3/tim. Momentant och totalt vattenuttag mäts med elektromagnetisk mätare. Bevattning sker huvudsakligen nattetid. Eftersom gräset klipps mycket kort är det mycket beroende av jämn vattentillförsel. Om gräset t.ex. på greenerna torkar ut, tar det lång tid att återhämta sig. Den sökta uttagsmängden är beräknad med hänsyn härtill och till behovet under torrår.

Anläggningskostnaden kan beräknas till 600 000 kr och den årliga driftkostnaden till 75 000 kr, varvid ingen ränta beräknats på det från medlemmarna upplånade kapitalet. Klubben har en omsättning på 3,5 milj. kr och mervärdet av anläggningen beräknas till 2,5 milj. kr. Om ingen bevattning får ske, sjunker intäkterna på grund av minskat eller helt upphört spel. Det kan ta två år att återskapa greener som bränts vid vattenbrist. Ett stopp i bevattningen gör att banan får dåligt rykte, vilket under lång tid minskar intresset från spelarna, särskilt "greenfee-spelare".

Anläggningen ligger inom det av sökandena angivna begränsningsområdet, innebärande bevattningsstopp vid lågvattenföring, 210 l/s, vid Stensåkra. Med hänsyn till de stora ekonomiska värden som står på spel för golfklubben begärs undantag från begränsningsregeln. Detta bör kunna ske, med beaktande av att en dags bevattning motsvarar 0,1 mm sänkning av Grumlan, om denna inte har någon tillrinning och att ett uttag om 500 m^3 motsvarar omkring 10 % av dygnsavdunstningen. Möjligen kan man till nöds klara sig med att bevattna enbart greener och tee. Klubben ser det absoluta minimibehovet som 120 m^3/dygn för greener och tee samt 130 m^3/dygn för fairways.

Vetlanda kommun har, som närmare framgår av avsnitt 9 nedan, vissa invändningar mot uttagsbegränsningen 210 l/s vid Stensåkra och föreslår en högre begränsning för uttag uppströms Stensåkra med hänsyn bl.a. till eget lovgivet uttag ur Grumlan. Emellertid har kommunen med beaktande av de stora värden som ligger i en välskött golfbana funnit sig kunna medge en särskild begränsningsregel för golfbanebevattningen. Denna innebär att uttaget för golfbanan begränsas till den av sökanden nämnda minimibevattningen 120 m^3/dygn vid lägre flöde än 300 l/s vid Stensåkra intill dess Grumlans nivå vid Mela (utloppet) understiger +181,55 m. Denna nivå understiger med 10 cm den sänkningsgräns som SMHI har föreslagit i en aktuell utredning.

Sökanden har bestritt kommunens yrkande, att uttaget ur Grumlan måste upphöra vid nivån +181,55 m, eftersom detta får anses vara marginellt i förhållande till den naturliga avdunstningen.

8.2 Eksjö golfklubb (sökande 95, mål nr M 242/99)

Eksjö golfklubb yrkar tillstånd att från Norra Vixen och Mostorpagölen vid uttagspunkter på fastigheten Eksjö Skedhult 1:4 få ta ut maximalt 45 000 m^3 per år under bevattningssäsongen, dock högst 500 m^3 under enskilt dygn, för bevattning av golfbana samt tillstånd att för detta ändamål få avsänka Mostorpagölen intill 0,8 m under utloppsrörets nivå. Klubben yrkar vidare lagligförklaring av intagsanordningar i de nämnda sjöarna. –

Norra Vixen ingår i Vixenån eller Allmänningsån som är en av de tre åar som löper samman i Havravikssjön och bildar Solgenån. Uttagen ligger uppströms sjön Solgen.

Norra Vixen ligger inom samma område med betydelse för friluftslivet som golfbanan. Den har en area av omkring 1,7 km^2. Den är genom en kort åfåra förbunden med Södra Vixen (area 5,1 km^2), som är klassad som riksintresse på grund av sin flora. Sjöarna har praktiskt taget samma nivå. Sjöarna regleras med en dammbyggnad i Norra Vixens utlopp. Reglering sker för Eksjös vattenförsörjning och högst 40 l/s får bortledas under förutsättning att avbördningen till utloppsån inte understiger 25 l/s i särskilt mätskibord nedströms dammen. Sjömagasinen regleras inom en regleringshöjd av 0,6 m.

Mostorpagölen har ett isolerat läge inom ett tillrinningsområde av cirka 1 km^2 vid sidan av Allmänningsån med sjöarna Norra och Södra Vixen. Några speciella miljöintressen har inte uttalats beträffande gölen. Den synes vara utsatt för ett grundvattentryck, ty den har inte avsänkts speciellt mycket trots att stora uttag gjorts därur under flera år. Eftersom bevattningsuttagen inte påverkar gölen i någon större mån, bör heller inte kringliggande skogsmark påverkas. Gölen är upplåten för fiske till Eksjö fiskeklubb men nyttjas enligt sökanden mycket litet sommartid. Utloppet mot Norra Vixen sker genom en trumma under en väg, vilket utgör en naturlig begränsning för avrinning. Trummans nivå utgör också gölens normala vattenstånd. Nivån har av Eksjö kommun bestämts till +200,88 m och sockelhöjden på klubbens pumphus till +202,11 m. Vid mätningstillfället hösten 2001 låg gölens vattenyta på +201,00 m.

Golfklubben äger den fastighet, Skedhult 1:4, på vilken golfbanan är anlagd. Den har 18 hål. Klubben är en ideell förening med omkring 1 000 aktiva medlemmar. På banan spelar dessutom omkring 5 000 gästspelare årligen. Fastigheten ligger inom ett område som i kommunens översiktsplan är redovisad som tätortsnära rekreationsmark. Golfklubbens verksamhet är redovisad i planen.

I Norra Vixen finns det äldre av klubbens två vattenuttag. Detta har en pump med kapaciteten 900 l/min och en 12 m lång intagsledning, 110 mm. Den nyare anläggningen i Mostorpagölen har fyra frekvensstyrda pumpar och en för dem gemensam intagsledning, cirka 20 m lång och dimensionen 160 mm. Vattenmätare finns i båda pumphusen. Anläggningen vid Mostorpagölen är datastyrd och uttagen registreras momentant och kontinuerligt. Det går inte att samköra de två anläggningarna på grund av dessas olika konstruktion. Däremot är båda anslutna till samma bevattningsanläggning, varigenom greener, utslagsplatser och fairways bevattnas. Bevattning sker normalt nattetid. Ibland bevattnas greener dagtid. Anläggningarna blev fullt utbyggda år 2001. – Den ansökta vattenmängden behövs under en extremt varm sommar. Åren 1999 och 2000 åtgick 13 000 m^3 respektive 20 000 m^3 vatten, men då fanns ingen fairwaybevattning. År 2001 var åtgången 32 000 m^3.

Anläggningskostnaden för bevattningssystemet beräknas till 3,2 milj. kr och driftkostnaderna, inklusive kapitalkostnader, till 150 000 kr/år. Banan har stort värde för fritidsaktiviteter. En välskött anläggning ger goodwill, lockar turister och är bra reklam för kommunen. En tilltalade anläggning kan erhållas bara om bevattning kan ske. Intäkterna från green-fee-spelare beräknas till 100 000 kr per sommarmånad. Om bevattning inte sker innebär det att golfspel inte kan bedrivas och då flyr spelarna med minskade eller uteblivna intäkter som följd. Banan får då stängas för lång tid, tills den återhämtat sig.

Kostnaden för att återställa varje green och tee om dessa förstörts på grund av bevattningsstopp kan beräknas till 200 000 kr.

Golfklubbens vattenuttag ur Norra Vixen är reglerat genom ett avtal med Eksjö kommun. Avtalet innebär att uttag ur sjön endast får ske då avbördningen till utloppsån överstiger 30 l/s och då kommunens uttag för vattenförsörjning först blivit tillgodosett. Beräknat vattenuttag, motsvarande 4,3 l/s i genomsnitt, kan då ske utan att inkräkta på vattenförsörjningsintresset under alla säsonger med vattentillgång ned till ungefär normal lågvattenföring i systemet. Om hela vattenbehovet tas ur Norra Vixen skulle det medföra en avsänkning av sjön med 1 cm/dygn. – Eftersom golfklubbens nyare och bästa uttagsanläggning är den i Mostorpagölen, togs år 2001 allt vatten ur gölen. Detta medförde 0,2 m avsänkning. Den förslagna sänkningsgränsen 0,8 m under utloppstrummans nivå baseras alltså på ett extremfall.

Också denna golfbana ligger inom begränsningsområdet där bevattningsstopp inträder vid en vattenföring vid Stensåkra om 210 l/s eller lägre. Sökanden begär dock att några begränsningar inte skall föreskrivas för golfbanebevattningen. Skälen härför är samma ekonomiska argument som anförts av Vetlanda golfklubb. För Mostorpagölen föreslås en annan begränsning, nämligen att den får avsänkas ned till 0,8 m under utloppsrörets nivå. Gölen kan utan att ta skada avsänkas så mycket och detta påverkar inte vattenföringen i övrigt i emåsystemet. Sökanden föreslår att denna nivå utmärks på en pegel som sätts upp i anslutning till utloppet. – Om man vid vattenbrist skulle undvika att bevattna fairways, skulle vattenbehovet minska till hälften, alltså omkring 250 m^3 /dygn.

Eksjö fiskeklubb har yttrat sig och anfört bl.a. Klubbens huvudsakliga intresse för gölen är pimpelfiske under vintern. Under sommaren sker bara enstaka mete från stranden. Det är väsentligt att fiskstammen, som består av mört, abborre och i mindre omfattning gädda samt kräftor, bevaras. Därför förefaller en avsänkning med 80 cm som drastisk. Som en kompromiss och för att undvika totalstopp i golfbanebevattningen föreslår fiskeklubben, att begärt uttag får ske ned till 50 cm under utloppsrörets nivå samt att mellan 50 cm och 80 cm under nivån det maximala dygnsuttaget reduceras till hälften, 250 m^3/dygn. Detta är acceptabelt för fiskeklubben med tanke på hur gölen normalt reagerar hydrologiskt. – Denna kompromiss har vid huvudförhandlingen accepterats av sökanden.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har betonat de stora allmänna intressen som är förenade med Norra Vixen såsom uttag för dricksvattenförsörjningen och ansett att därför uttag ur Mostorpagölen kan vara motiverade i första hand.

Eksjö kommun, miljö- och byggförvaltningen, har förklarat att man inte har någon egentlig kännedom om Mostorpagölen.

8.3 Kurt Lagergrens Trävaru AB (sökande nr 49, mål M 202/99)

Sökanden yrkar tillstånd att från en uttagspunkt i Emåns huvudfåra på fastigheten Hultsfred Sinnerstad 5:13 för timmerbevattning på Sinnerstad 20:2 ta ut maximalt 20 000 m^3 vatten under en bevattningssäsong, dock högst 500 m^3/dygn.

Bolaget har en modern sågverksanläggning i Mörlunda på sin fastighet Sinnerstad 20:2. Man får fram 30 000 m³ sågad trävara per år och har tillstånd enligt miljöskyddslagen att producera upp till 40 000 m³. Enligt samma tillstånd får upp till 8 000 m³ timmer bevattnas årligen. Omsättningen är omkring 40 milj. kr. Bolaget har 15 årsanställda. Produktionen sker huvudsakligen för hemmamarknaden. – Sågverket är beläget på mark som i detaljplan är betecknat som industrimark utan restriktioner.

Uttagsanläggningen består av en eldriven pump med kapaciteten 36 m³/tim och en lös sugslang. Den är belägen på K Lagergrens dödsbos (sökande nr 38) fastighet Sinnerstad 5:13. Från uttaget finns en tryckledning genom skogen på denna och ytterligare en medsökandes fastigheter upp till sågverket. Uttaget från ån kontrolleras genom gångtidsmätning vid pumpen. Bevattningsanläggningen består av pump, rör och spridare vid upplagsplatsen, som skall bestå av en hårdgjord platta. Kring plattan skall finnas dräneringsdiken för avledning av överskottsvatten till en uppsamlingsbassäng. Bevattningen bygger på recirkulation av det uppsamlade dräneringsvattnet och uttag från Emån skall därför ske endast vid behov då recirkulationen inte är tillräcklig.

Nämnda bevattningsanläggning med recirkulation av vattnet och på hårdgjord mark för uppläggning av virket är föreskriven av länsstyrelsen i miljöskyddsärendet. Däri föreskrivs också att anläggningen skall vara färdigställd inför bevattningssäsongen 1995. Anläggningen finns inte ännu och bevattning har därför inte skett under och efter nämnda säsong. Det är nu aktuellt att bygga anläggningen och åter bevattna virke.

Råvarutillgången är bäst i april-maj och det kan t.o.m. vara svårt att få tag i virke framåt hösten. Virke som levereras under våren måste bevattnas för att kunna sågas i augusti-september. Det yrkade uttaget motsvarar vad som behövs som komplettering på grund av förbrukning och avdunstning för bevattning av 8 000 m³ timmer. Det föreslås inga särskilda villkor utom mätning av uttagen vattenmängd.

Anläggningskostnaden för bevattningsanläggningen inklusive hårdgöring av yta och uppsamlingsbassäng beräknas till 1 milj. kr. Den genomsnittliga årskostnaden för driften härav beräknas till 130 000 kr. Utan bevattning minskas timmervärdet med 200 kr per m³. Vinsten av bevattning blir därför 1 600 000 – 130 000 = 1 470 000 kr per år.

8.4 Swedish Match AB (ansökan nr 112, mål M 259/99)

Sökanden yrkar tillstånd att från Emån (Hargdammen) bortleda högst 30 000 m³ vatten under bevattningssäsongen, dock högst 500 m³ per dygn för bevattning av virkeslager. Uttaget sker på Vetlanda kommuns fastighet Stensåkra 3:3.

Swedish Match AB bedriver verksamhet sedan år 1907 inom numera stadsplanelagt område i Vetlanda samhälle. Verksamheten bedrivs i enlighet med regler som är upprställda i planen, som anger industritomt utan begränsning. Fabrikstomten har beteckningen Stocken 4, tidigare stg 843.

Bolaget gör ämnen till tändstickor av asp. Vid tillverkningen sågas stockarna till kubbar av lämplig längd och därav svarvas faner, vilket kräver att stockarna håller hög fukthalt. Faneret hackas sedan till tändsticksämnen. Vid tillverkningen används omkring 4 000

fm³ i månaden, sammanlagt omkring 40 000 fm³/år. Det finns på bolagets fabriksfastighet möjlighet att hålla ett lager om cirka 15 000 m³ aspvirke, värt cirka 7,5 milj. kr. Detta skulle bli helt förstört om man inte hade bevattning. Lagernivån måste hållas så hög under sommaren eftersom det knappast förekommer någon avverkning av asp under hösten. Den sammanlagda mängd virke som måste bevattnas blir därför omkring 30 000 m³ med ett värde av 15 milj. kr. – Virkeslagret och bevattningen härav är prövade och godkända av Koncessionsnämnden för miljöskydd.

Uttagsanläggningen består av en pump och en intagsledning till denna. Denna ledning hänger ovanför vattnet och uttag sker omkring en meter ned i dammen och omkring en meter från dammens botten. Anläggningen är belägen vid Hargdammen och tas in under vinterhalvåret. Från dammen trycks vattnet till industritomten. På bevattningsanläggningen cirkuleras vattnet så att vatten som spritts ut över virket och runnit av renas och samlas in i en bassäng där det återcirkuleras. Tillskott behövs för det vatten som tas upp av virket, dunstar av eller blåser bort. Upplagsplatsen är hårdgjord så att inget vatten skall tränga ner i marken.

Anläggningskostnaden för bevattningsanläggningen och lagerytan beräknas till 5 milj. kr. Driftskostnaden för anläggningen är 175 000 – 200 000 kr/år. Pumpanläggningen har eget elabonnemang så att uttagen vattenmängd kan beräknas genom kilowattimmätning. – Nyttan av uttaget värderas till värdet av det bevattnade virket, 10 – 15 milj. kr under bevattningssäsongen.

Hargdammen ligger vid sidan av Emåns huvudfåra och hör till ett mindre kraftverk som drivs av AB Vetlanda Energiverk. Vid lågvattenföring i ån kan dammen stängas, så att det alltid går minst 300 l/s i huvudfåran. Då har kraftverket redan stängts av. Från dammen bräddas också vatten till Illharjens naturvårdsområde som ligger nedanför dammen och får sitt vatten från Emån. När dammen är stängd minskar vattnet i dammen tämligen fort genom bräddningen och pumpning till fabriken. När den avsänkts nedanför intagsledningens ventil, kan inget uttag ske, vilket också innebär att dammen inte kan tömmas helt. Det behövs därför ingen särskild begränsningsregel för anläggningen, utan uttaget måste upphöra av naturliga skäl. – Det finns inget skriftligt avtal mellan kommunen och bolaget angående utnyttjandet av dammen men en samstämmighet råder vilket bl.a. tog sig uttryck i att intagsledningen flyttades från kraftverkets utloppskanal till dammen för några år sedan.

Eftersom bolaget är helt beroende av bevattningsvatten för sin verksamhet, måste det köpa kommunalt dricksvatten om uttag inte kan ske ur dammen. Bolaget har dock inget fast uttag för sådana tillfällen, utan måste lägga ut slangar på fabrikstomten från en brandpost till virkeslagret. Detta fördyrar användningen av det kommunala vattnet.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har yrkat att uttag ur dammen skall upphöra när denna stängs. Vetlanda kommuns representant har upplyst att man för underhållsarbeten på dammen i Grumlan vid Mela eller av liknande skäl ibland för kortare tid måste stänga även luckorna till Hargdammen. Detta behöver inte påverka uttagsmöjligheterna för fabriken. Det bör alltså gå en tid efter det att luckorna stängts, innan uttaget måste upphöra. Sökanden har härav dragit den slutsatsen, att den av länsstyrelsen föreslagna uttagsbegränsningen vore felaktig.

Vetlanda kommun har i övrigt som kommentar till detta uttag anfört, att man är medveten om de stora värden som står på spel för bolaget om bevattning inte får ske, och att därför uttagsbegränsning bör få ske "naturligt" när Hargdammen sänkts.

9 UTTAGSBEGRÄNSNING

I yttranden över ansökningarna har från flera håll, särskilt från länsstyrelserna, begärts att begränsningar i uttagsrätten vid låga flöden skall ställas upp. Detta gäller åtminstone för uttag som inte direkt försörjs av den föreslagna extratappningen. Det föreligger också skrivningar vari begärs mätning av vattenföring och vattenstånd gällande i stort sett samtliga berörda vattendrag. Det skall enligt dessa förslag också föreskrivas för varje vattendrag vid vilken vattenföring som uttag skall upphöra för att inte riskera att vattendraget torrläggs.

Sökandena har anfört, att de har förståelse för sådana uttagsbegränsande villkor, men att de finner det praktiskt och ekonomiskt ogörligt att anordna mätstationer i den föreslagna utsträckningen. Uppfyllande av sådana krav skulle dessutom medföra en närmast omöjlig kontrollsituation. Samtidigt skulle detta innebära, att ett antal mindre fördämningar byggdes till nackdel för fiskeintressena såsom påpekas av Fiskeriverket.

Sökandena föreslår i stället en annan lösning av kontroll- och begränsningsfrågorna. De föreslår en uttagsbegränsning gällande för i princip samtliga "utliggare". Med detta uttryck avses uttagspunkter som inte direkt försörjs av extratappningarna från Solgen och Bellen, som inte ligger i Hulingen eller nedströms denna sjö i Silverån eller som inte ligger i Saljen eller nedströms denna sjö i Gårdvedaån.

I Emåns huvudfåra inne i Vetlanda, nedströms sjön Grumlan finns en av SMHI inrättad mätstation för ständig avläsning och registrering av vattenföringen i Emån, stensåkrapegeln. Denna sköts f.n. av kommunens VA-verk och läses av varje vecka, dock oftare när man märker att vattenföringen sjunker. Annat sätt för avläsning och nytt sätt för offentliggörande av mätresultatet kan komma i framtiden.

Sökandena föreslår att uttagsbegränsning för utliggarna relateras till vattenföringen vid Stensåkra, alltså till en och endast en opartisk, officiell och fungerande flödesstation. Denna station är modern, den började användas år 1984, och sökandena har haft tillgång till registreringarna från denna tid t.o.m. år 2000. Den bör vara en lämplig referenspunkt för de mindre biflödena, eftersom vattenföringen här endast marginellt påverkas av regleringar uppströms. Tillrinningsområdet är 656 km^2 med sjöandelen 7,2 %. Detta motsvarar nära andelen för Emån totalt. Området kan dock i fråga om tillrinningen sägas representera ett något mindre tillrinningsområde, eftersom Vallsjön med tillrinningsområde 26 km^2 kan räknas bort på grund av total avstängning sommartid vid Prinsfors kraftverk.

En absolut lågvattensituation rådde i Emån under sommaren och förhösten 1992. Det lägsta värde som uppmättes vid Stensåkra var i slutet av augusti detta år 80 l/s. Längre ned i Emån, vid Blankaström, uppmättes relativt sett högre värden vid denna tid, vilket kan ha berott på regleringsåtgärder i de större biflödena. Vissa regleringsåtgärder var

dessutom "automatiska" dvs. beroende av regleringsbestämmelser såsom föreskrivna minimitappningar. En jämförelse mellan vattenföringsvärden vid Stensåkra och tidsmässigt motsvarande vid flödesstationerna Brusafors i Brusaån (biflöde till Silverån) och Forshultesjön nedre i Tjuståsaån och i viss mån Stensjöbäcken visar i stort sett samtidiga lågvattenperioder.

Sökandena har framhållit att medelnederbörden över året och i hela Emåns nederbördsområde är tämligen likartad och att avvikelserna är obetydliga med viss mindre nederbörd vid kusten i förhållande till höglandet. Sökandena har låtit göra en särskild jämförelse mellan hydrologiska data för Emån vid Stensåkra och Brusaån vid Brusafors (aktsid. 1157ff). Som underlag har använts vattenföringsuppgifter från SMHI:s mätstationer på denna båda platser för perioden 1984-2000 (Stensåkrastationen startade år 1984.) Jämförelser görs med relativa tal, l/s och km^2, eftersom avrinningsområdet för Stensåkra är omkring 2½ gånger så stort som det för Brusafors. Efter genomgång av materialet redovisas följande slutsats:
"Den sammanfallande relativa sommarvattenföringen och de i tiden väl sammanfallande lågvattenpunkterna under torrsomrar talar för att en referenspunkt i Stensåkra väl representerar situationen i de aktuella tillflödes- och biflödesgrenarna. De genomgående högre relativa flödena vid Brusafors vid extrema lågvattentillfällen och att den hittills kända mest extrema torrsommaren ingår i jämförelsen talar dessutom för att en referenspunkt vid Stensåkra ger betryggande säkerhet mot påverkbara lågvattenhändelser i dessa grenar."

I samtliga jämförda fall, såväl i sistnämnda utredning som i tidigare redovisat material, uppvisar både Brusafors och Forshultesjön nedre samma medelvärde av relativa lågvattenföring som Stensåkra. Sistnämnda station kan därför enligt sökandenas utredning anses vara representativ för hela emåområdet.

På grund av att denna slutsats ifrågasatts under målets handläggning har sökandena undersökt hur en viss bestämd uttagsbegränsning, nämligen uttagsstopp vid 210 l/s som dygnsvärde vid Stensåkra, skulle ha verkat om den varit i funktion under hittillsvarande observationsperiod för stensåkrapegeln, d.v.s. under verkliga lågflödessekvenser till skillnad från teoretiska beräkningar mot månadsvisa LLQ. För fyra redovisade kritiska uttagsavsnitt (aktsid. 1050-51) visar beräkningarna att uttagsstoppet hade varit relevant och att flödesförhållandena före uttagsstoppet var tillfredsställande i förhållande till sökt uttagsbehov. Vidare har sökandena funnit fem uttagsavsnitt längst ut i vissa grenar av biflöden där vattentillgången inte heller skulle ha räckt till helt före augusti under säsongen 1992 (aktsid. 1052-53). Behovet skulle överstiga tillgången utanför den stopperiod som bygger på gränsflödet 210 l/s vid Stensåkra. För att täcka in även dessa underskott krävs gränsflödet 350 l/s. På detta sätt har man funnit begränsningsregler som tar hänsyn till framförda önskemål om uttagsbegränsning så att varje lågflödesperiod under observationsperioden 1984-2000 beaktas.

Sökandena föreslår därför uttagsbegränsande villkor som bygger på gränsflödena 210 l/s respektive 350 l/s vid Stensåkra. Flödeskontrollen föreslås handhas av Vetlanda kommuns VA-verk som vid konstant lågflöde underrättar den blivande samfälligheten. VA-verket har accepterat att svara för flödeskontrollen Samfälligheten svarar för att berörd bevattning upphör tills flödet återhämtats genom att meddela alla de bevattnare som

omfattas av restriktion och som då skall upphöra med bevattning inom ett dygn från det att samfälligheten mottagit meddelandet.

Sökandena har gått igenom alla föreslagna uttagspunkter och angett om de skall omfattas av någon av dessa uttagsbegränsningar eller vara helt undantagna. Därvid är att märka, att vissa uttag föreslås icke vara omfattade av begränsningar trots att de definieras som utliggare, och att andra uttag föreslås bli omfattade av speciella begränsningar på grund av lokala förhållanden. En närmare genomgång härav görs i anslutning till redovisningen av varje sökande för sig i avsnitt 7.3 och 8.

Båda länsstyrelserna har framhållit att en sådan begränsningsregel innehåller för stor osäkerhet och har vidhållit sin uppfattning att det skall vara mätningar i de enskilda vattendragen till grund för begränsning av uttagen. Vidare bör anges det högsta momentana uttaget för varje uttagspunkt av det skälet att det finns risk för överuttag i vissa mindre vattendrag med skador på natur och miljö på grund av torrläggning som följd. Länsstyrelserna anser att i vart fall de angivna begränsningsbestämmande vattenflödena i Stensåkra, 210 l/s och 350 l/s, är för lågt räknade. Länsstyrelsen i Jönköpings län har på en icke detaljerad karta visat var mätställen borde anordnas, nämligen intill plaster där större uttag görs. I anslutning till vissa på detta sätt markerade platser finns redan mätställen, på andra skulle sökandena få anordna sådana.

Under huvudförhandlingen har Länsstyrelsen i Jönköpings län föreslagit, att i stället för mätning av vattenföring och vattenstånd i Emån uppströms Stensåkra och i biflödena nu skall föreskrivas
a. att de slutliga villkoren för uttagsbegränsning skall avgöras efter en prövotid av 5 år;
b. att sökandena skall åläggas att under prövotiden undersöka enligt ett särskilt program hur begränsningen bör anordnas, då med förslag vilka lägsta vattenstånd och lägsta flöden som skall gälla för de bevattningsuttag som inte kompenseras av extratappningen från Solgen;
c. att uttagsbegränsningar under prövotiden får ske enligt sökandenas förslag, dock att de två angivna flödesnivåerna höjs till 300 l/s respektive 500 l/s, samt att undantag från uttagsbegränsningar då endast medges för uttagen ur Vallsjön, Alsedabäcken, Lillån vid Kvillsfors och för Ängabäcken.
d. att som generellt villkor för prövotiden skall gälla att uttag som riskerar att torrlägga vattendrag nedströms ett bevattningsuttag förbjuds.

Länsstyrelsen i Kalmar län har samma förslag som ovannämnda a., b. och d. men begränsar dessa till att avse uttagen ur Järnvägsdiket och Tjuståsaån. Som precisering av förslag b. föreslås att man under prövotiden undersöker när vattenuttag i de aktuella åarna ger så låg vattenföring att skada på det biologiska livet i vattendraget riskeras. När ett sådant läge uppkommer, under extrema torrår, skall ett ställningstagande göras om när viss sänkning av vattenståndet i uppströms belägna sjöar skall påbörjas för att uppehålla åtminstone en naturlig vattenföring. Sådana nivåer anses uppkomma när cirka 25 procent av lågvattenföringen tas i anspråk för bevattning.

Sökandena har motsatt sig att begränsningsfrågan sätts på prövotid och hänvisat till att omprövning av villkoren i domen kan ske efter viss av domstolen bestämd tid. Denna tid föreslås bli 20 år men sökandena kan medge 15 år för det fall länsstyrelserna skulle

frånfalla sitt yrkande om prövotid. Samtidigt har sökandena framhållit, att en femårig prövotid är alldeles för kort för att rättvisande resultat skall vinnas.

Vad avser tid för uttagsbegränsningar betonar sökandena att torrperioder med så låg vattenföring att begränsningar skulle inträda inte förekommer under hela bevattningssäsongen. I handlingarna redovisas LLQ för varje månad i de berörda vattendragen och det utvisas om det då beräknas uppkomma underskott i vattentillgången. Detta betyder dock inte att det under ett visst år uppstår vattenbrist under mer än en del av bevattningssäsongen, inte ens att det uppstår under en hel månad. Som exempel nämns år 1992, då uttagsbegränsning genom att flödet vid stensåkrastationen understeg 210 l/s skulle ha uppstått under omkring en månad, tiden 29 juli – 3 september.

Vetlanda kommun har yrkat, att alla uttag uppströms Vetlandabäckens inflöde i Emån omkring 1 km nedströms Stensåkra skall upphöra vid flöden lägre än 300 l/s vid stensåkrastationen. Motivet till detta är dels att trygga vattenförsörjningen för Vetlanda – Bäcksåkra – Ekenässjön, totalt omkring 14 000 personer och ett stort antal företag, och dels att skydda Illharjens naturreservat. Det uppkommer då svårigheter att fördela vattnet mellan råvattenintaget och naturreservatet, förekomsten av flodpärlmussla hotas och biotopförbättrande åtgärder på åsträckan har troligen varit förgäves. Sökandenas förslag om uttagsstopp vid ett flöde om 210 l/s och inget uttagsstopp för golfbanan är därför av både ekonomiska och miljömässiga skäl otillräckligt. Kommunen har dock modifierat sin inställning beträffande uttagsstopp vid 300 l/s beträffande uttagen för Vetlanda golfklubb och Swedish Match AB, se avsnitt 8.1 och 8.4.

För bevattning av gräsmattor, dvs. för sådana sökande med nr 66 som begär tillstånd till trädgårdsbevattning, bör enligt kommunen begränsningen sättas högre, lämpligen vid 500 l/s vid Stensåkra. Detta kan göras utan att skador av någon betydelse uppkommer för trädgårdsägarna, vilka kan vattna vidare på träd och buskar ned till den allmänna begränsningen, 300 l/s. Därefter brukar kommunen medge bevattning utan slang på känsliga träd och buskar.

Sökandena har med anledning av Vetlanda kommuns påpekanden framhållit, att den föreslagna begränsningsregeln vid 210 l/s egentligen har dubbel innebörd. Vetlanda kommun har intressen av Emån uppströms Stensåkra, egentligen uppströms Vetlandabäckens inflöde, vilka har betydelse för Grumlans reglering och kommunens råvattenintag. En helt annan sak gäller utliggarna i hela det övriga emåsystemet. Där har sökandena räknat ut att ett lågvattenflöde vid Stensåkra om 210 l/s motsvarar ett lämpligt lågvattenflöde vid utliggarna, där uttagsbegränsningar bör sätta in av skäl som sammanhänger med uttagen där. Detta gör att utformningen av den föreslagna begränsningsregeln vidhålles.

Slutligen framhåller sökandena i detta sammanhang att en större del av dem, såväl jordbrukare som andra, redan under längre eller kortare tid bevattnat sin mark i ungefär nu sökt omfattning. Sålunda är endast omkring 2/5 av de sökande som avser att bevattna ur Emån med biflöden uppströms Solgenå-inflödet nya. Av sökandena längs Solgenån med biflöden uppströms Solgen är endast 3 av 15 nya bevattnare. För varje sökande har vid genomgången anmärkts huruvida bevattningsanläggning finns eller ej.

Såsom framgår närmare av redovisningen av enskilda motstående intressen, avsnitt 15.2, har Södra Cell AB yrkat, att sökandenas tillstånd att ta ut vatten begränsas på det sättet, att uttag endast får ske under förutsättning att vattenflödet vid Emåns mynning uppgår till 4,5 m^3/s och att sökandena åläggs att anordna ett larmsystem som ger möjlighet att avbryta alla bevattningsuttag om flödet minskar under denna gräns.

Sökandena har häremot genmält: Emforsstationen har registrerat vissa lågvattenföringar som inte tycks stå i rimlig relation till vattenföringar längre uppströms. Detta beror troligen på kortvariga variationer i någon av de nedersta kraftverksdammarna i ån. Någon direkt relation mellan vattenföringar i nedre Emån och samtliga tillrinningar i mindre biflöden i emåsystemet inklusive Emån vid Stensåkra kan således inte iakttas. Detta gäller även bortsett från ryckigheten i värdena vid Emsfors. Sökandena motsätter sig därför en styrning av bevattningsuttagen utifrån förhållandena vid Emsfors, såsom Södra Cell yrkat i målet.

10 SÖKANDENAS FÖLJDBESKRIVNINGAR

10.1 Miljökonsekvensbeskrivning

Sökandena har upprättat en miljökonsekvensbeskrivning genom sina biträden från Jordbruksverket. Man har hämtat uppgifter från kommunala översiktsplaner, förrättningen om vattenförbund för Emån (1993), en översiktlig beskrivning av Emåns avrinningsområde ingående i Emåprojektet (maj 1996) m.m. Vidare har färskare uppgifter inhämtats från länsstyrelserna. Därav framgår bl.a. följande.

Vissa delar av Emåns flodområde har klassats som riksintressen enligt dåvarande naturresurslagen. Härutöver finns ett flertal skyddsvärda objekt upptagna i länsstyrelsernas naturvårdsplaner och i kommunala planer omfattande bl.a. landskapstyper, opåverkade naturområden, hotade biotoper och arter i flora och fauna. Det finns vidare områden som angivits ha särskilt goda möjligheter till rekreation och friluftsliv.

Emåns huvudfåra från Oppsjön, som är den översta uttagspunkten, till havet utgör till allra största delen ett riksintresse. Som objekt inom naturvården har angivits "fauna, lösa avlagringar, strandzon, vattendrag" samt för Kalmar länsdel "odlingsbygd". Delen inom Kalmar län är också av intresse för friluftslivet, sportfiske och kanoting. Ån uppvisar, bl.a. med sina typiska kvillområden, en hög biologisk mångfald med ofta rik flora och fauna. I fråga om fisk är havsöringen en värdefull art, inte minst för att den storvuxna öringen erbjuder ett unikt sportfiske. Även lax reproduceras i ån. En särskilt skyddsvärd fiskart är malen som numera torde förekomma endast i de allra nedersta lugnflytande och djupare delarna av ån nedströms Fliseryd. Utter finns i ett område längs centrala Emån. Åns avrinningsområde är relativt fattigt på våtmarker beroende på tidigare utdikningar och torrläggningar. Naturreservat finns endast vid Illharjen, ett kvillområde nedströms Grumlan vid Vetlanda. Detta är främst värdefullt för många fågelarter. I fråga om kulturmiljön är mycket av det kulturhistoriska värdet knutet till odlingslandskapet och avser olika karaktäristiska och bevaransvärda byar och gårdsmiljöer.

I kommunala planer för Hultsfreds, Högsby och Mönsterås kommuner har framhållits jordbrukets nationella betydelse samt att en viktig uppgift är att bevara ett äldre kulturlandskap. Som mycket goda jordbruksområden anges platåerna utmed Emån från Målillaområdet till uppströms Fliseryd. Det anges som övergripande mål att bevattningsmöjligheterna tryggas för framtiden. Vidare framhålls bevattningens reducerande inverkan på näringsläckaget från jordbruksmarken.

Sökandena har gjort en uppskattning av inverkan från hydrologisk synpunkt av bevattningsföretagen på miljö, friluftsliv och vattenintressena i övrigt. Med stöd av denna utsägs, att några negativa effekter inte uppkommer nedströms Solgenåns inflöde samt att inverkan uppströms denna punkt blir av försumbar betydelse. Sökandena framhåller i detta sammanhang, att betydelsen av bevattningsmöjligheter uttrycks som mål i kommunala planer.

I fråga om bevattningens inverkan på kväveutlakningen hänvisar sökandena till en uppskattning härav beträffande Emån som gjorts inom Sveriges lantbruksuniversitet. Där sägs: "Om man uppskattar att kväveläckaget från jordbruksmark inom Emåns avrinningsområde uppgår till 10-15 kg/ha i medeltal och räknar med att bevattning reducerar läckaget med 30-40 % innebär det att läckaget minskar med 3-6 kg/ha. Den bevattnade arealen uppgår till cirka 3 100 ha vilket innebär att kväveläckaget till vattendragen minskar med 9-18 000 kg/år i medeltal." Under torrår, när grödorna lämnar kvar stora mängder restkväve, kan läckaget bli betydligt större och bevattning leda till att läckaget minskar betydligt mer än genomsnittsberäkningen.

Sökandena har också redovisat "nollalternativ". Där kan man tänka sig två möjliga resultat av domstolens prövning, nämligen att tillstånd till bevattningsuttag meddelas inte alls, respektive att tillstånd till bevattningsuttag från utliggarna inte ges. Det är inte helt lätt att definiera nollalternativen i bevattningsmål. Det troliga senariot är att brukare med behov av bevattning för specialgrödor och djurfoder så länge som möjligt fortsätter med bevattning trots nekade tillstånd. Detta sker då inom ramen för regeln att det är uppenbart att varken enskilda eller allmänna intressen skadas av den enskilde förtagarens uttag. Miljömässigt skulle då den positiva inverkan på växtnäringsläckage m.m. bli densamma men någon kompensationsvattentappning från Solgen skulle inte ske. Inte heller skulle några som helst begränsningar med hänsyn till lågvattenflöden förekomma, om inte tillsynsmyndigheten i de enskilda fallen ingrep. – Om bestämmelserna rörande vattenverksamhet och tillsyn i en framtid skulle få sådan utformning att bevattningsuttagen tvingades upphöra helt, blir sannolikt konsekvenserna annorlunda. Växtnäringsläckaget skulle öka, ty det finns enormt stora närsaltsförråd i marken som skulle laka ut om man slutade att odla och bevattna. Efter hand skulle en anpassning ske, vilken skulle innebära odling av andra grödor, mindre djurhållning och därmed en förbuskning av kulturbygderna, på sikt möjligen fullständig igenväxning. En sådan utveckling kan dock lindras i andra former av samverkan i bygden men då till priset av stora samhällsinsatser för bygdens bevarande.

10.2 Påverkan på fastigheter och anläggningar

Vattenuttagen är så spridda längs hela åsystemet att någon påverkan på enskilda fastigheter eller på regleringsföretag inte förekommer. Inte heller medför de intrång eller skada som skall ersättas. Bygdeavgift eller fiskevårdsavgift är ej aktuell.

Den påverkan på kraftverk som uttagen medför är så liten att den inte är ersättningsberättigad utöver den ersättning till ägarna av solgenmagasinet som överenskommits. Det är små mängder som flyttas från vintern till sommaren och de sökta åtgärderna ingriper ej i beslutade regleringar. Den ökade sommartappningen ur Solgen ryms inom tillåten tappning ur sjön och påverkar därför inte nedströms liggande fastigheter på något betydelsefullt sätt.

11 BEVATTNINGSSAMFÄLLIGHET M. M.

11.1 Samfällighetens bildande och uppgifter

Sökandena föreslår att domstolen bestämmer att samtliga sökande som genom domen får tillstånd till bevattning skall ingå i en samfällighet för bevattningsändamål. Det föreligger inga yrkanden om att andra jordbrukare eller industrier som tar vatten ur Emån med biflöden ansluts till samfälligheten. Bland de handlingar som ingivits till domstolen finns förslag till stadgar och utkast till protokoll vid bildandet av en samfällighetsförening.

Samfälligheten föreslås få följande ändamål:
- Svara för underhåll och skötsel av anordningarna för överledning av vatten till Lillån vid Gåsgöl.
- Ansvara för att larm om uttagsrestriktioner mottas och vidaresänds till berörda bevattnare.
- Kontrollera omfördelning av tillåtna vattenuttag mellan medlemmarna.
- Ansvara för sammanställning av uttag och journalföring av den sammanlagda uttagsmängden.
- Ansvara för journalföring av viktiga händelser under bevattningssäsongen, främst under perioder med uttagsrestriktioner

Kostnaderna för förvaltning och drift av samfälligheten föreslås bli fördelade mellan delägarna enligt en upprättad kostnadsfördelningslängd, domsbilaga 5.

I förslaget beträffande samfällighetsbildning upprepas den överenskommelse mellan delägarna som föreligger redan genom den i förväg bildade bevattningsföreningen:
"Delägare, som samtidigt är ägare till nedanför liggande fastighet, medger brukare av ovanför liggande fastighet att utan intrångsersättning uppföra nödvändiga intagsanordningar och ledningar. Ersättning för skada på mark och gröda skall dock utgå vid uppförandet och i samband med framtida underhåll."
Detta medgivande följer då marken oavsett växling av ägare eller brukare.

11.2 Fri fördelning av beviljat uttag

Enligt sökandenas mening skall beviljade uttagsmängder följa marken vid överlåtelse. Om arrendatorn köper marken, följer tillståndet denna. Om ett arrende upphör av annat skäl kan ett tillstånd i första hand föras över på annan mark som arrendatorn skaffar som ersättning. Överenskommelse kan också träffas att tillståndet följer arrendemarken till ny brukare. I sista hand övergår tillståndet till samfälligheten.

Sökandena har vidare begärt att tillståndsgivna uttagsmängder skall kunna utnyttjas av annan tillståndshavare efter överenskommelse. En sådan överenskommelse skall dock anmälas till samfälligheten som får motsätta sig överenskommelsen när det finns skäl härför, t.ex. vid bristande vattentillgång.

Sökandena betonar särskilt, att uttagspunkter som betecknas som utliggare inte får tillgodogöra sig annans vattenmängd, när uttag från sådan punkt är otillåtet enligt för uttagspunkten gällande begränsningsvillkor.

12 KOSTNADER OCH NYTTA

Alla kostnads- och intäktsberäkningar i målet är gjorda i 1997 års prisnivå.

Sökandena har beräknat andelstal i den gemensamma verksamheten efter begärda uttag räknade i m^3. Andelstalet anger hur stort uttaget är i procent av det totalt begärda uttaget. Denna procentsats har använts även i andra beräkningar som gjorts i målet.

Den totala anläggningskostnaden för den blivande samfälligheten är 220 000 kr, nämligen vad som betalas till regleringsinnehavarna enligt avtalen. Som driftskostnader för samfälligheten beräknas dels 5 procent härav, 11 000 kr/år, och dels den gemensamma administrationen som är kostnadsberäknad till 50 000 kr/år. Jordbrukets andel härav är 88,3 procent eller 52 980 kr.

12.1 Jordbruk

(Nedanstående beräkningar är gjorda innan tilläggsavtalet med regleringsrättsinnehavarna tillkom och är ej justerade på grund av den tillkommande engångskostnaden om 20 000 kr.)

För varje sökande har beräknats anläggningskostnaden för pumpstation med vattenmätare, fasta ledningar, flyttbara rör och bevattningsmaskin. Storleken för dessa har vid beräkningarna anpassats till företagets storlek, så att det för vissa mindre företag har antagits att småspridare används i stället för bevattningsmaskin m.m. Den genomsnittliga årskostnaden har sedan beräknats med hänsyn till dels avskrivning med olika procentsatser för anläggningen och dels rörliga kostnader med bevattningsanläggningen inberäknat arbete härmed. Den rörliga kostnaden anges vara 230 kr/ha för varje giva om 300 m^3 vid eldrift och 300 kr/ha per giva vid dieseldrift av anläggningen. Med småspridare blir kostnaden 400 kr per sådan giva.

Härtill kommer samfällighetens kostnader för driften. Denna beräknas till 20 kr per 1 000 m^3 uttaget vatten och år. Denna kostnad utdebiteras för varje delägare i samfälligheten.

Totalt för jordbruket innebär dessa uppgifter, att anläggningskostnaden är 21 963 200 kr och driftkostnaden, inklusive gemensamma kostnader, 3 767 898 kr.

Jordbrukets båtnad av bevattning utgörs främst av skördeökning. Även möjligheten att odla grödor som ger högre intäkt per hektar än de vanliga innebär en nytta. Härmed avses att för kontraktsodling av t.ex. potatis krävs tillgång till bevattning. Likaså kräver yrkesmässig odling av bär möjlighet att bevattna. Denna nytta, beräknad som ökad skörd per hektar, har beräknats för varje sökande och angivits i den enskilda ansökningarna. Den anges till 6 000 – 12 000 kg/ha för potatis, 1 090 – 3 500 kg/ha torrsubstans av hö, 500 – 1 500 kg/ha för säd och 900 kg/ha för oljeväxter och ärtor. Skillnaden mellan olika sökande beror på jordarnas karaktär och lägen.

Den sammanlagda nyttan för alla jordbrukare-sökande beräknas till 6 195 810 kr.

Jordbrukets totala överskott blir med dessa beräkningar 2 427 912 kr eller cirka 11 procent av investeringarna. Ett annat sätt att uttrycka detta är att utbytet per m^3 vatten beräknas för medelåret till 2 kr.

Som nämnts har den angivna beräkningsmodellen använts för varje sökande för sig. För dessa beräkningar hänvisas till handlingarna.

12.2 Trädgårdar m.fl.

Beträffande de anläggningar som ursprungligen sökt tillstånd genom Vetlanda kommun (66: 1 – 24) har kommunen uppgivit följande om sitt engagemang, varav också framgår den nytta som bevattningsuttagen medför: Det är ett allmänt intresse att inte dricksvatten används för bevattning. Det blev då också av allmänt intresse att kommunen engagerade sig i de många bevattningsföreningarnas reglering av sina uttag. Den ekonomiska vinningen för bevattnarna är hög, eftersom dricksvatten är dyrt. Med detta kan man på sin höjd vattna buskar och träd. Under långa tider tvingas kommunen att lägga bevattningsförbud för trädgårdstomter. Då tillåts bara bevattning av träd och buskar med kanna för att rädda dessa från uttorkning. När det gäller fotbollsplaner är det inte möjligt att använda dem om de inte bevattnas. Då kommer föreningarnas verksamhet i kläm till men för invånarna. Enligt kommunens mening är det därför såväl samhällsekonomiskt som privatekonomiskt lönsamt att tillåta bevattning med åvatten. – Bevattning beräknas ske under 10 veckor av trädgårdar och under 20 veckor för idrottsanläggningar.

Vad sålunda anförts har åberopats även av andra som söker tillstånd till bevattning av trädgårdar och idrottsplaner, liksom bevattning av kyrkogårdar.

Dessa anläggningar skall ta del i de gemensamma kostnaderna för drift av samfälligheten på samma sätt som övriga bevattnare. Alla nu avsedda sökande har befintliga anläggningar som funnits på plats under längre eller kortare tid.

12.3 Övriga anläggningar

För de fyra större anläggningar som redovisas i avsnitt 8 ovan tillkommer beräkningar med hänsyn till särskilda anläggnings- och driftskostnader för dem.

13 EMÅPROJEKTET

SMHI har automatiserade stationer för flödesmätning vid Stensåkra och Emsfors i huvudfåran och vid Brusafors i Brusaån som är ett biflöde till Silverån. Därutöver finns peglar som avläsas sporadiskt på vissa ställen.

Emåprojektet är en samverkan mellan vattenintressenter m.fl. inom hela Emåns vattenområde. Som ett pilotprojekt avser man att ta fram uppgifter rörande flöden och vattentillgång av betydelse för alla som utnyttjar eller avser att utnyttja vattnet i ån. Intressenterna finansierar verksamheten och räknar med visst bidrag från EU.

Projektet avser att inom tre år bygga ut 22 mätstationer, 12 för flödesmätning och 10 för mätning av magasinsnivåer. Målet är att tre av dessa skall finnas redan år 2001. Det skall finnas en central som tar emot alla data. Denna skall ägas och drivas av Emåns vattenförbund. Alla mätdata läggs ut på internet och det blir alltså fritt för alla intressenter att använda dem. Uppdatering skall ske en gång per dygn. I detta ingår också att lägga in larm för låga flöden. - Bevattningsintressenterna i detta mål är inte medlemmar i förbundet men kan tänka sig att bli medlemmar i framtiden.

Sökandena har förklarat sig väl medvetna om vattenförbundets mål och verksamhet. De har förklarat att de inte kan medge att begränsningar hänförs till sådana mätstationer som ännu inte finns och som man inte vet hur de verkligen kommer att fungera. Man är dock helt medveten om att en omprövning av begränsningsreglerna kan ske när den hydrologiska verksamheten kommit igång och är intrimmad. Detta kan komma att göras på sökandenas eget initiativ eller efter det att företrädare för allmänna intressen väckt talan härom.

14 VILLKOR OCH KONTROLL

Sökandena föreslår som villkor för tillstånden att ta ut vatten att de begränsningar som tidigare beskrivits och som skall anges för varje sökande för sig följs. Det kan här bli fråga om "begränsning 210", "begränsning 350" eller speciellt angivna begränsningar.

Vidare föreslås som villkor, att sökandena inom samfälligheten bygger upp en organisation som kan informera berörda delägare om uttagsstopp inom ett dygn från det att besked om restriktion erhållits.

Som övriga villkor föreslår sökandena dels ett sparsamhetsvillkor, dels ett villkor som reglerar den tillåtna fria fördelningen av vatten mellan samfällighetens delägare och dels villkor rörande mätning och registrering av uttagna vattenmängder.

Slutligen föreslår sökandena vissa kontrollbestämmelser nämligen om journalföring av viktiga händelser under bevattningssäsongen, främst perioder av bevattningsrestriktioner, och om förvaring av journaler hos samfälligheten och envar av sökandena.

I fråga om sökande 95, Eksjö golfklubb, föreslås en pegel vid Mostorpagölens utlopp intill pumpstationen för att man skall kunna avläsa hur stor avsänkning som gjorts i förhållande till vad som blir tillåtet.

15 MOTSTÅENDE INTRESSEN

15.1 Allmänna intressen

Kammarkollegiet har inte fört talan till bevakande av det allmännas rätt och intressen i målet.

Länsstyrelsen i Kalmar län har tillstyrkt ansökan. I sitt yttrande har länsstyrelsen särskilt betonat vikten av att oljedepåer och pumpar inte placeras olämpligt så att risk för oljespill ned i vattnet uppstår, samt att grävning för anläggningar i åkanter och sjöstränder utförs med stor försiktighet så att erosion eller grumling i vattnet inte orsakas. Länsstyrelsen föreslår därför att bränsledepåer och motordrivna pumpar skall placeras inom invallningar eller tråg så att eventuellt spill lätt kan samlas upp. Även traktorer som driver en pump skall uppmärksammas. All verksamhet som kan föranleda oljespill bör enligt länsstyrelsens mening placeras minst 10 m från åkanten. Vidare föreslås, att pumpgropar eller fördämningar inte får anläggas så att vattenframrinningen störs eller att störningar uppstår för fisket. Vad gäller bevattningsuttagen föreslås mer vittgående regler för avläsning och journalföring än vad sökandena föreslagit. För varje vattendrag eller sjö där uttag sker skall enligt länsstyrelsens mening anges en minimivattenföring då uttagen skall upphöra med undantag för de vattendrag och sjöar som fylls på direkt från regleringsmagasinet. Slutligen yrkas att vattenståndsmätning skall ske från fast pegel i de sjöar där viss avsänkning är avsedd att utföras. Detta behövs främst för bevattnarnas egen skull, då man därigenom har kontroll över uttagen bättre och kan visa för omgivningen, i fall av diskussion i bygden, den påverkan som en mindre avsänkning, kanske med en eller ett fåtal cm, ger. En sådan avsänkning har knappast någon betydelse från naturvårdssynpunkt och kan inte kontrolleras av tillsynsmyndigheten.

Länsstyrelsen i Kalmar län har även synpunkter på vissa enskilda ansökningar Dessa redovisas i anslutning till ansökningarna.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har inget att erinra mot de sökta uttagen ur Emån för bevattningsändamål, dock med de begränsningar som anges i yttrandet, mot anläggandet av bevattningsuttag för de 36 sökandena inom länet, mot bildandet av en bevattningssamfällighet eller mot fri fördelning, med vissa angivna begränsningar, av sökt vattenmängd mellan medlemmarna i samfälligheten. Länsstyrelsen yrkar samma villkor för

uttagen som Länsstyrelsen i Kalmar län och instämmer även i att särskilda försiktighetsåtgärder mot oljespill och grumling måste vidtas. Länsstyrelsen begär det tillägget, att även det maximala momentana uttag som inte får överskridas skall fastställas. Skälet härtill är risken för temporära överuttag i mindre vattendrag, vilka kan medföra stor skada bl.a. på naturvärden och för fisket. Man ser inte det föreslagna begränsningsvillkoret, som ansluter till Stensåkra-pegeln, som tillräckligt då denna pegel inte i alla delar är representativ. I vart fall anses 210 l/s vara för låg vattenföring för ett bevattningsstopp. Man pekar särskilt på Solgenån uppströms Solgen som en sträcka med sandjordar där det skulle kunna bli en kraftig avvikelse från flödet vid Stensåkra. Vidare bestrider länsstyrelsen sökandenas påstående, att bevattningsintresset får räkna sig tillgodo någon del av tappningen från Bellen.

I fråga om begränsning av den fria fördelningen av den tillståndsgivna uttagsmängden mellan medlemmarna måste enligt länsstyrelsens mening först fastställas hur stort det momentana uttaget får vara för varje uttagspunkt samt en lägsta vattenföring för varje vattendrag då uttaget skall upphöra.

Här bör inflikas, att sökandens förslag beträffande uttagsbegränsning byggd på vattenföringen vid Stensåkra framfördes först i sökandens påminnelser över de inkomna erinringarna. Vid huvudförhandlingen ställde sig länsstyrelserna tvivlande till förslagets lämplighet och tillförlitlighet.

Fiskeriverket ser det som en fördel att vattenutnyttjandet i Emån sker på ett samordnat och reglerat sätt. Emåns stora naturvärden måste vägas in i en prövning. Speciellt bör hänsyn tas till förutsättningarna att bevara livskraftiga stammar av de för vattensystemet unika bestånden av lax, öring och mal m.fl. Nyttjandet av sjöar som vattenmagasin för att säkerställa lågvattenföringen i Emån ses från fiskesynpunkt som en möjlighet. Det ifrågasätts dock om Bellen kan nyttjas för dessa syften eftersom reglering nyligen skett för andra syften. Verket anger, att som utgångspunkt för bevattning bör vara att denna inte sänker vattenflödet i ett vattendrag under normal lågvattenföring (NLQ). Detta anges vara speciellt viktigt i vattendrag som hyser strömvattenberoende fiskfauna, som öring, eller kräftor. För varje vattendrag och delavrinningsområde bör det upprättas särskilda vattenhushållningsbestämmelser, bl.a. med angivande av en undre gräns för vattenföring då vattenuttag inte får ske. – Överledningen till Lillån ses i sammanhanget som marginell och uttagen ur ån bör behandlas som övriga uttag. – Verket betonar vikten av registrering av vattenuttag och flöden. Vissa restriktioner för sökt fritt utnyttjande av annans tillståndsgivna uttag bör gälla med hänsyn till att byte mellan uttag ur huvudfåran och något mindre biflöde kan innebära problem. – Vidare är det viktigt att planerade anläggningar för vattenuttag utförs och utformas på sådant sätt att vattenmiljön och fiskfaunan inte påverkas negativt. Exempelvis bör inte mindre fördämningar och liknande anläggas vilka kan verka vandringshindrande för fisk.

Sammanfattningsvis ser Fiskeriverket att den endast är ett antal ansökta vattenbortledningsföretag i Emån nedströms Solgen som, genom förändring av tappningen ur sjön, flödesmässigt kan kompenseras utan att vattenföringsförhållandena ändras på ett från fiskesynpunkt mer olämpligt sätt. Verket ifrågasätter inte som helhet den redovisade ekonomiska tillåtligheten för sökta företag men önskar se att hänsynen till vattenmiljön och fiskfaunan vägs in på ett bättre sätt än vad som framgår av sökandenas redogörelser. Speciellt gäller detta de mindre avrinningsområden som avses att utnyttjas. En samlad

vattenhushållningsplan för vattensystemet ses som en fördel från fiskesynpunkt och aktuella ansökningar bör bedömas i ett helhetsperspektiv för vattensystemet. Bevattningssamfälligheten ses i detta sammanhang som positiv.

Vetlanda kommun, som har ett vattenuttag för vattenförsörjningen av Vetlanda och Ekenässjöns tätorter med tillstånd att bortleda högst 100 l/s och som ansvarar för skötsel och förvaltning av två naturreservat i anslutning till Emån nedströms Stensåkra, yrkar att samtliga bevattningsföretag uppströms Stensåkra skall upphöra då flödet understiger 300 l/s. Detta behandlas i avsnitt 9 ovan.

Mönsterås kommun, miljönämnden, yrkar att överledningen vid Gåsgöl till Lillån (Örnabäcken) bör vara 30 l/s vid ett flöde av 6 m^3/s och att överföringen i övrigt får följa Emåns variationer vid högre vattenstånd. Som skäl härför anför nämnden: Lillån är i nuläget helt avskuren från sina källflöden i och med att Örnabäcken går rakt ut i Emån. Lillån bör därför kompenseras genom överledningsanordningen vid Gåsgöl, ett alternativ är att helt återställa våtmarksområdet samt de naturliga bäckfårorna. Nämnden menar vidare att de natur- och rekreationsvärden som finns kopplade till Lillån riskerar att påverkas negativt vid ett minimiflöde av 15 l/s.

I motsats härtill yrkar Länsstyrelsen i Kalmar län beträffande överledningen att högst 10 l/s skall få överledas samt att besiktning av anläggningen beträffande handhavandet av överledningen skall utföras under den första bevattningssäsongen.

15.2 Enskilda intressen

Nissans Kraftförvaltnings AB, som berörs av målen såsom ägare till kraftverken Blankaström, Högsby, Finsjö Övre och Nedre samt del av Solgens reglering, har inga erinringar under förutsättning att tillstånd till vattenbortledning meddelas i enlighet med vad som framgår av kungörelsen i målen.

Södra Cell AB anför, att varje vattenbortledning från Emån som kan äventyra driften vid Mönsterås bruk måste bedömas som allvarlig, särskilt med beaktande av de stora ekonomiska värden som står på spel som en konsekvens av nedsatt produktion. Bolaget har genom vattendom 1961-11-15 fått tillstånd att till Mönsterås bruk avleda upp till 1,5 m^3/s råvatten från Emån, dock under förutsättning att flödet vid Emåns mynning under perioden 1 augusti – 15 november aldrig understiger 3,0 m^3/s. Bruket har tillstånd att producera upp till 750 000 ton blekt sulfatmassa per år. Vid tre tillfällen under senare år, 1992, 1993 och 1994, var tillgången på råvatten mycket knapp och marginalen var försumbar för att bruket skulle vara tvunget att stoppa produktionen för att kunna leva upp till vattendomen. Bolaget yrkar därför att sökandena får tillstånd att bortleda vatten endast under förutsättning att vattenflödet vid Emåns mynning uppgår till 4,5 m^3/s; att sökandena skall tillse att det finns ett larmsystem som svarar för att alla deltagare i den kommande samfälligheten avbryter vattenuttag när flödet i Emåns mynning understiger 4,5 m^3/s; samt att bevattningssamfälligheten skall förpliktigas att tillse att man ständigt har regleringsrätter som i volym svarar minst mot det maximalt beräknade uttaget från samfällighetens delägare. Sistnämnda yrkande innebär att bevattningssamfälligheten måste åläggas att tillse att det finns sådana regleringsrätter att vattenflödet vid Emåns mynning på 4,5 m^3/s garanteras. Detta uppfylls enligt Södra Cell inte genom vad som nu

föreslagits. – Slutligen ifrågasätts om sökandena beaktat ett avtal som Södra Cell har med Smålands Kraft AB från år 1993, vari kraftbolaget förbinder sig att under perioden 15 juli – 15 november varje år hålla ett vattenstånd i Solgen av lägst +194,40 m.

Birgitta Fransson-Karlsson, Eksjö, har uttalat farhågor för att Eksjö golfklubbs uttag i Norra Vixen och Mostorpagölen skall störa fågellivet i naturområdet. Hon begär därför att vattenuttagen skall mätas och registreras.

15.3 Sökandenas påminnelser

Vad **Länsstyrelsen i Kalmar län** anfört har föranlett bl.a. dessa påpekanden från sökandena: Samråd har skett med länsstyrelsen beträffande uttagspunkternas placering så att hänsyn till natur- och kulturvärdena har tagits då sökandenas yrkanden utformades. Anmälnings- och tillståndsprocedurer vid påträffade fornlämningar är en självklarhet och bör inte föranleda särskilda villkor. Ett villkor som innebär skydd mot oljespill och oljeförorening av vattnet medges. Många sökande använder redan nu elektriska pumpar, vilka är billigare i drift än diesel- eller traktordrivna. Villkor om pumpstationers placering minst 10 m från å- eller sjökant bestrids. Placeringen av pumphus och större fasta anläggningar kan diskuteras, men i den mån länsstyrelsen med pumpstationer avser alla former av uppfordringsanordningar, blir tiometersgränsen omöjlig från såväl teknisk/ekonomisk som miljömässig synpunkt. Antalet uttagspunkter är ca 260 stycken. Flertalet av dessa består av pump med motor placerade på fast mark intill å eller sjökant jämte sugslang eller sugrör med intagssil, som läggs ut i vattnet. För att få bästa funktion på sugledningen är den relativt grov och som regel högst 9 m lång. Ett minsta avstånd på 10 m innebär att grävningsarbeten måste utföras för att leda vattnet närmare pumpen, vilket i sig synes medföra större risk för miljöpåverkan än att pumpen står närmare åresp ektive sjökanten.

Länsstyrelsernas villkorsformulering angående uttagsmätning och vattenförings- eller vattenståndsmätning bestrids. De sökande har föreslagit uttagsmätning på praktiskt bästa möjliga sätt med avläsning varannan vecka under bevattningssäsongen, vilka efter säsongens slut samlas och sammanställs hos samfälligheten och bevaras i 10 år. Speciella vattenförings/vattenståndsmätningar saknar relevans vid sökandenas lösning av begränsningsfrågan. Vattenståndsmätningar från fasta peglar i uttagssjöar bestrids även med hänvisning till sökandens förslag enligt ovan om generell uttagsbegränsning och kontroll.

Länsstyrelsen vill begränsa överledningen till Lillån vid Gåsgöl, Mönsterås, till 10 l/s. Fiskeriverket betraktar i sin erinran den yrkade överföringen som marginell. **Mönsterås kommun** yrkar större överledning. De sökande är i och för sig tillfreds med länsstyrelsens yrkande, men vidhåller det egna yrkandet. De sökande betraktar för övrigt inte frågan om överledningen som sin, utan överlåter argumentationen till övriga parter och bedömningen till domstolen, dock att en större överledning bör förenas med vissa villkor. När det gäller handhavandet av överledningen är de sökandes förslag att överföringen ställs in på fast flöde med minimitappning enligt domstolens avgörande vid vattenföringen 6 l/s i Emån.

Enligt **Fiskeriverkets** mening bör inte den totala uttagsmängden få fördelas fritt mellan nyttjarna, utan begränsas på visst sätt. De sökande är medvetna om denna problematik och föreslår att den fria fördelningen inte kan utnyttjas vid uttagspunkter som vid aktuell tidpunkt faller under den generella uttagsbegränsningen.

Södra Cells yrkande om en begränsningsregel som bygger på flödet vid Emåns mynning bestrids. Genom bevattningsprojektets utformning kommer alla uttag, såvitt vattenföringen vid mynningen beträffar, att kompenseras genom extratappning från Solgen och Bellen. Skulle flödet vid mynningen ändå gå ned, beror detta på den klimathydrologiska situationen i stort och på hur Södra Cell sköter regleringen av sjöar nära Emsfors, så att tappat vatten verkligen rinner ned i huvudfåran. Och sökandena kommer genom samfälligheten att ha ett larmsystem för situationer då begränsningar i uttagen måste ske.

Sökandena har beträffande **Birgitta Fransson Karlssons** yrkande försäkrat att mätning av uttagen skall ske och i övrigt hänvisat till vad som sagts i målet om dessa uttag, se avsnitt 8.2.

16 DOMSKÄL

16.1 Rådighet

Eftersom ansökningarna gäller reglerings- och bevattningsföretag har sökandena erforderlig rådighet med stöd av 2 kap 4 § 1 och 2 p vattenlagen.

Frågan huruvida sökandena rent faktiskt disponerar över de arealer som avses att bevattnas och vilka villkor som kan gälla beträffande sökandenas dispositionsrätt, t.ex. längden av återstående arrendetid, har ej med begreppet rådighet att göra. Frågor av detta slag får i stället beaktas inom ramen för varje företags tillåtlighet enligt 3 kap 4 § vattenlagen.

16.2 Tillåtlighetsprövning av bevattningsuttag

16.2.1 Prövning enligt allmänna regler i 3 kap VL

Bedömning av tillåtligheten skall ske av varje enskilt bevattningsföretag med tillhörande anläggning för sig ävensom av det gemensamma företag vid Gåsgöl som sökandena avser att utföra. Bedömningen av de enskilda företagen får störst betydelse vid tillämpningen av 3 kap 4 § vattenlagen. Nyttan av reglering m.m. får därvid delas upp på respektive bevattningsföretag i proportion till den nytta som varje företag kan beräknas få.

Målen avser i de flesta fall jordbruksbevattning. Det har framkommit att det är fråga om jordbruksbygder som är lämpade för odling av specialgrödor, vilka kräver bevattning, och för intensiv djurdrift. Landskapet hålls genom odling och djurhållning öppet. Detta är i överensstämmelse med kommunernas översiktsplaner i flertalet fall och kan i vart fall inte anses strida mot allmänna planeringssynpunkter. Vad gäller övrig bevattning, såsom av golfbanor, trädgårdar, idrottsplaner, kyrkogårdar och industrier, sker detta på

mark som enligt planerna är avsedda för de ändamål för vilka de brukas. Hinder mot bevattning föreligger alltså inte med beaktande av stadgandena i 3 kap 1 och 2 §§ vattenlagen. Ej heller för de särskilda åtgärder varom fråga är i målen, som byggande av damm och överledning av vatten mellan åsystem, föreligger hinder enligt dessa bestämmelser.

Vad gäller uttagspunkternas lägen finns inga omständigheter som särskilt bör beaktas, utan de kan i jordbruksbygden placeras där de är bäst åtkomliga, alltså i anslutning till ägovägar eller liknande, utan att olägenhet uppkommer för planeringsintressena. Sökandena har samrått med länsstyrelserna rörande uttagspunkternas placering med hänsyn till natur- och fornlämningsintressen m.m. Vissa punkter har flyttats från ursprungligen tänkta lägen på grund av sådana intressen. Vid huvudförhandlingen framfördes inga synpunkter. Domstolen godtar därför uttagspunkternas yrkade lägen.

De förhållanden som tidigare behandlades i lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser och som numera är inarbetade i miljöbalken är också beaktade. Många områden som är klassade som riksintressen kan påverkas av bevattningsuttag. Bl.a. därför måste uttagen begränsas vid låga flöden. Detta behandlas särskilt nedan. Men det finns inga indikationer på att uttag vid normala flöden kommer i konflikt med naturvårdsintressena, då uttagen ändå är begränsade och skall spridas över tiden i flera månader. Härtill kommer att flertalet uttag utgörs vid befintlig verksamhet, de har alltså förekommit under längre tid så att man har kunnat iaktta verkningarna av uttagen i förhållande till andra intressen. - Det av sökanden redovisade nollalternativet, innebärande att bevattning inte får ske och inte heller görs, innebär en från flera synpunkter dålig lösning.

Det har inte framkommit att skada eller olägenhet av större betydelse för allmänna intressen (3 kap 3 § vattenlagen) skulle uppstå, varken genom själva bevattningen eller genom de anläggningar som avses att utföras.

Vad slutligen gäller frågan om företagens samhällsekonomiska tillåtlighet (3 kap 4 § vattenlagen) har sökandena visat, att samtliga ansökta företag för jordbruksbevattning uppfyller kraven på ekonomisk båtnad.

Nyttan av företag för bevattning av kyrkogårdar, trädgårdar eller idrottsplaner kan inte på samma sätt som vid jordbruksbevattning mätas i pengar. Dock blir kostnaden för alternativet att bevattna med kommunalt behandlat dricksvatten betydligt högre än kostnaden för uttag direkt ur ett vattendrag. Bevattning med dricksvatten innebär också slöseri med samhällets resurser. Behovet av bevattning är normalt stort. Med beaktande härav finner domstolen att den samhällsekonomiska nyttan av den sökta bevattningen är så stor att den överväger de små kostnader som uppstår i det större projektet samt de olägenheter som kan uppkomma.

Vad sökandena till golfbane- och industribevattning anfört beträffande kostnader och nytta godtas av domstolen.

I samtliga fall finner miljödomstolen att hinder inte möter mot de sökta företagen med hänsyn till vattenlagens tillåtlighetsregler.

Domstolen vill dock i detta sammanhang erinra om att prövning enligt vattenlagen inte innebär fullständig prövning enligt annan lagstiftning, varför det kan åligga en tillståndshavare som avser att utföra en åtgärd att söka annat tillstånd eller samråda med myndighet. En erinran härom tas därför upp i domslutet.

16.2.2 Vattenbehov

Sökandenas beräkningar av vattenbehov vid bevattning av jordbruksmark bygger på allmänt vedertagna metoder som miljödomstolen saknar anledning att ifrågasätta. Även övriga sökande har visat att de har behov av vatten i sökt omfattning.

Emellertid är Emån med biflöden hårt reglerad genom tidigare domar och vattentillgången är begränsad särskilt under torrperioder. Därför måste begränsningsregler införas, vilka skall medföra att det fortsätter att finnas vatten i vattendragen även då bevattning sker och att det tillgängliga vattnet fördelas mellan olika intressenter.

16.2.3 Begränsning av uttag

Sökandena har föreslagit att begränsningsregleringen skall hängas upp på flödet vid Stensåkra. Ett alternativ som framförts av länsstyrelserna skulle vara att mäta vattenståndet i de sjöar och flödet i varje enskilt vattendrag där uttag avses skola göras och att ange begränsningen i relation härtill. Det har också framförts farhågor att de momentana uttagen blir så stora att mindre vattendrag torrläggs till men för natur- och andra intressen.

Det har inte framlagts konkreta förslag om hur mätning av vattenstånd och flöden skulle kunna ske. Det torde vara svårt att finna lämpliga mätplatser och mätning skulle kunna medföra sådan fördyring för de enskilda bevattnarna att det i vissa fall skulle vara icke lönsamt att bevattna. Domstolen finner därför detta alternativ vara mindre lämpligt. Härtill kommer att domstolen avser att bestämma en tämligen kort tid innan omprövning av det givna regelsystemet skall kunna ske. Det är betydelsefullt att det momentana vattenuttaget i ett enskilt vattendrag inte blir alltför stort, så att det påverkar vattentillgången däri. I målet har varje sökande redovisat vilken utrustning som används eller avses att användas för bevattningen. Detta har avgörande betydelse för det momentana uttaget. Emellertid anser domstolen att det sparsamhetsvillkor som uppställs, bl.a. innebärande att bevattningstillståndet inte får överutnyttjas, tillsammans med de ekonomiska förutsättningarna för jordbruksnäringen är tillräckligt för att bevattning skall göras i flera mindre givor, spridas ut över tiden och de momentana uttagen inte skall bli skadliga. Detta innebär också att maskinkapaciteten förutsätts inte komma att ökas i någon omfattning. Någon särskild regel härom erfordras ej.

Sökandena har enligt domstolens uppfattning visat att flödet vid Stensåkra är typiskt för hela emåområdet och väl kan användas för att bygga upp enkla regler för begränsning av uttagen i hela området vid låga flöden. Emellertid ger domstolen dem rätt som invänder att det finns viss osäkerhet i Stensåkra-alternativet. Det förhållandet att nederbörd och flöden är i stort sett likartade för hela området innebär inte, att sökandenas beräkningar

rörande var gränsen skall ligga måste godtas eller läggas till grund för begränsningsreglerna. Sökandenas förslag innebär att gränserna 210 l/s och 350 l/s skall användas.

Såsom sökandena påpekar skall begränsningen vid Stensåkra användas för två olika syften, dels begränsning i Emån uppströms Stensåkra så att uttagen i Vetlanda inte störs och dels begränsning i de s.k. utliggarna. Intaget till kraftstationen i Illharjen skall stängas om vattenföringen vid Stensåkra går under 300 l/s. Denna gräns torde vara satt med beaktande av flera omständigheter kring och nedströms Stensåkra. Vetlanda kommun pekar särskilt på naturreservatet vid Illjharjen och andra naturvärden. Stor hänsyn måste också tas till möjligheterna att ta ut råvatten för drickvattenförsörjningen för Vetlanda och Ekenässjöns samhällen. Att underskrida gränsen 300 l/s för uttag uppströms Stensåkra bör därför och av säkerhets- och jämställdhetsskäl inte tillåtas. Ett undantag behandlas nedan.

Vad gäller utliggarna finner miljödomstolen att den osäkerhet som föreligger för bedömningen ger vid handen att gränsen 210 l/s är för snäv. I stället och för att förenkla tillämpningen av regelverket anses en enhetlig gräns vid 300 l/s vara rimlig.

På grund av vad nu anförts bygger miljödomstolen begränsningarna inom hela emåområdet på en gräns vid flödet 300 l/s vid Stensåkra och anger denna gräns som begränsningsregel 1.

Sökandena konstaterar att gränsen 210 l/s inte är tillräcklig för att säkra flödet i alla vattendrag utan föreslår även en begränsningsregel vid 350 l/s. Domstolen delar denna bedömning och då behövs ytterligare en generell gräns. I målet har från företrädare för allmänna intressen föreslagits att denna gräns skall sättas vid 500 l/s. Domstolen finner, då något uttryckligt motiv för gränsen utöver en skälighetsbedömning inte framförts, att säkerheten är tillfredsställande beaktad om gränsen sätts vid 400 l/s (begränsningsregel 2).

Från Vetlanda kommun, som är både företrädare för sökandena med nr 66 och företrädare för motstående intressen inom kommunen, har föreslagits ytterligare en gräns, nämligen vid en vattenföring vid Stensåkra om 500 l/s. Denna skall gälla gräsmattebevattning på villatomter och vara av betydelse för uttag uppströms Stensåkra och i Vetlandabäcken, alltså uppströms kommunens dricksvattenintag. Domstolen finner att en sådan gräns är väl motiverad och lämplig med hänsyn till hushållningen med vatten. Denna begränsningsregel 3 får betydelse endast för bevattning av villaträdgårdar.

Såsom behandlas nedan måste det bli en uppgift för den blivande bevattningssamfälligheten att hålla sig underrättad om vattenföringen vid Stensåkra och underrätta berörda tillståndshavare om att en begränsningsregel trätt in. Underrättelseskyldigheten kan inte inträda förrän vattenföringen nedgått till den bestämda mängden, alltså inte redan vid sådan nedgång i flödet att en begränsningsregel kan förmodas inträda. Skälet härför är att det inte är möjligt att avgöra hur stor flödesminskningen blir samt om och när den verkligen kommer att bli så stor som det kan antas. I stället får man tillåta en viss, kortare övergångstid mellan flödesnedgången och upphörande av pågående bevattning. Domstolen anser att det bör vara möjligt för samfälligheten att hålla sådan beredskap att dels underrättelse kan skickas ut och dels bevattningen skall upphöra inom 24 timmar efter det att begränsningsregeln trätt in.

Sökandena har vid sin genomgång av samtliga ansökningar lämnat förslag beträffande tillämpningen av begränsningsreglerna och undantag från dessa. Undantagen innebär i de flesta fall att uttag vilka i och för sig skall göras inom ett område som faller under en begränsningsregel inte skall omfattas av regeln. Vad nu sagts gäller t.ex. Silveråns och Gårdvedaåns huvudfåror samt Nötån. Miljödomstolen delar sökandenas uppfattning att någon begränsningsregel inte behöver införas i dessa fall. – I andra fall föreslår sökandena särskilda begränsningsregler för enstaka uttag, t.ex. ur dammar. För dessa görs följande bedömningar.

Uppströms Stensåkra ligger Vetlanda golfklubbs (sökande nr 98) uttag. En begränsning av detta uttag ligger redan i att högst 500 m^3 skall få tas ut per dygn. Uttaget blir ändå så stort att det kan påverka flödet vid Stensåkra. Därför är en begränsning under torrperioder nödvändig. Uttaget ligger inom det område där sökanden föreslår "begränsning 210", men domstolen anser att det finns skäl att godta en viss uppluckring av denna regel med hänsyn till de stora värden som vissa känsliga partier av golfbanan motsvarar. Uttaget sker ur Grumlan som inte påverkas så mycket om uttag får fortsätta. Miljödomstolen anser att begränsningsregel 1 för golfklubbens uttag skall innebära, att dygnsuttaget begränsas till hälften, dvs. till 250 m^3 per dygn. Då kan de känsligaste partierna av golfbanan bevattnas under en längre torrperiod. Med hänsyn till effekten av en långvarig torka bl.a. för det kommunala vattenuttaget måste dock den av Vetlanda kommun föreslgan "stoppregeln" gälla, dvs. allt uttag ur Grumlan skall upphöra då dess nivå sjunkit under den föreslagna gränsen +181,55 m. Begränsningsregel 6 utformas i enlighet härmed.

Skälen för att skapa en särskild begränsningsregel för Eksjö golfklubbs (sökande nr 95) uttag ur Mostorpagölen och Norra Vixen är i huvudsak desamma som gäller för Vetlanda golfklubbs bevattning. Uttag sker i första hand ut gölen, där man har sin nyare och mer praktiska uttagsanläggning. Detta sammanhänger bl.a. med de särskilda hänsyn som måste tas vid uttag ur Norra Vixen. Miljödomstolen anser att uttag kan göras ur gölen och att sökanden genom att godta Eksjö fiskeklubbs förslag har framlagt en god kompromiss mellan olika intressen. Uttaget skall i enlighet med ansökan begränsas till 500 m^3/dygn och ett sådant uttag torde inte påverka gölen nämnvärt under normalår. Under torrår avsänks gölen och då måste bevattningen och därmed uttaget begränsas. En avsänkning ned till 50 cm under gölens normalnivå kan dock, såsom föreslagits, accepteras. När gölen sänkts så mycket måste en begränsning sättas in. Denna skall innebära att uttaget halveras till 250 m^3/dygn. När gölen avsänkts till föreslagna 80 cm under den normala nivån, måste uttaget därur dock helt upphöra av hänsyn till fisket och naturen. Visserligen torde då även vattentillgången i Norra Vixen vara begränsad, men domstolen finner ändå att ett visst uttag då kan göras där, eftersom vattentillgången i Norra och Södra Vixen tillsammans är tämligen stor. I andra hand, alltså när uttag ur Mostorpagölen inte får göras, skall den mindre mängden vatten få tas ur Norra Vixen. Det minskade uttaget ur gölen får däremot inte kompenseras genom att uttag också görs ur sjön. På detta sätt är begränsningsregel 5 uppbyggd.

För Hargdammen råder speciella förhållanden. Swedish Match AB (sökande nr 112) har visat på ett stort och välgrundat behov av bevattningsvatten och uttag sker ur denna damm uppenbarligen efter överenskommelse med kommunen eller kommunens energibolag. Det är också lämpligt att uttaget sker ur dammen, eftersom man där kan förfoga

över vatten något friare än om det tas direkt ur Emån. Dammen kan nämligen avsänkas något utan att skada tillfogas annan, eftersom kraftverket vid låga flöden ändå är avstängt. Intagsanordningen för bevattningsvatten till fabriken är sådan att dammen inte kan avsänkas helt. Det finns alltså vatten för andra ändamål, särskilt om utsläpp behöver ske till Illharjens naturreservat. Intaget till dammen stängs då flödet i Emån vid Stensåkra understiger 300 l/s. Miljödomstolen anser därför att begränsningen 300 l/s bör gälla för bolagets uttag men att uttagsstopp kan fördröjas med några dagar utan att skada inträffar. Domstolen bestämmer denna tid till tre dygn, i stället för den generella regelns tjugofyra timmar, efter det att flödet vid Stensåkra sjunkit under 300 l/s (begränsningsregel 7).

Speciella förhållanden råder också för uttag ur Alsedabäcken (sökande nr 85). Här begränsas uttagsmöjligheten av tappningen från Lindåsasjön, vilken regleras av Vetlanda kommun med hänsyn till vattenförrådet i sjön som reservvattentäkt. Kommunen har angivit, att man måste tappa vatten ur sjön av hänsyn till sådana allmänna intressen i Alseda samhälle såsom vattentillgången i brunnarna och kreatursbevattning ur ån. Kommunen har också sagt att man kan tappa för sökandens behov intill en lägsta nivå i magasinet om +206,28 m. Annan begränsning än att bevattning skall upphöra då kommunen slutar tappa av detta skäl erfordras ej. En särskild begränsningsregel 4 med detta innehåll uppställs.

Sistnämnda fall avser endast en sökande och då borde inte bevattningssamfälligheten behöva kopplas in för att hålla sig underrättad om förhållandena. Samtidigt kan inte kommunen åläggas att underrätta sökanden nr 85 om att uttagsbegränsning inträtt, och domstolen anser att det inte är tillräckligt att ålägga sökanden att hålla sig underrättad härom. Visserligen lär i praktiken samarbetet mellan dessa två fungera, men domstolen anser ändå att samfälligheten skall ha ett ansvar för att denna liksom övriga begränsningar påpekas och journalförs. Domstolen ålägger därför samfälligheten skyldigheten att hålla sig underrättad om när begränsningsregel 4 slår till och att underrätta sökanden härom.

I målen har ytterligare begränsningar eller uttagsförbud ifrågasatts. Vad gäller Oppsjön (sökande nr 79, avsnitt 7.3.6) har länsstyrelsen framfört att uttag inte bör få göras alls av hänsyn till naturvärdena. Domstolen delar denna uppfattning och uttag ur Oppsjön tillåts därför inte. Emellertid ligger dammen uppströms Oppsjön invid ett skogsdike som åtminstone under torrår torde torka ut under sommaren. Intet hindrar sökanden att i början av året fylla sin damm. Detta vatten bör utan begränsning få användas för bevattning. Någon begränsningsregel för uppfyllning av dammen erfordras inte.

Dammen invid Storegöl (sökande nr 81, avsnitt 7.3.8) fylls endast från ett skogsdike, främst under vårvintern. Någon begränsning av bevattningsuttaget erfordras inte.

Järnvägsdiket (avsnitt 7.3.12) går genom ett stort jordbruksområde och används av flera jordbrukare för bevattning av närliggande marker. Diket torde ha ersatt ett antal smärre bäckar mot Emån i samband med järnvägsbygget. Fallet i diket är litet och detta bedöms kunna bli helt torrt på naturlig väg vissa somrar. Det är inte möjligt att mäta flödet däri på ett tillfredsställande sätt och domstolen anser att skada på växt- och djurliv inte uppstår om diket töms tillfälligtvis genom bevattning. Begränsningsregel 1 skall gälla för diket och därigenom sker inga uttag under torrperioder. Det kan inträffa att vattnet

inte räcker för alla dem som vill bevattna därur under tid då bevattning är tillåten. Domstolen anser att någon särskild regel om minimiflöde inte kan införas och heller inte erfordras. Det bör här anmärkas, att utredningen i målet pekar på möjligheten att kompensationstappa ur ovanför liggande sjöar. Yrkande om tillstånd härtill är dock inte framfört och prövas därför inte.

Sökandena har begärt att vid Gåsgöl få överleda 15 l vatten per sekund från Emån till Lillån (Örnabäcken). För det sökta bevattningsuttaget är dock en överledning av 10 l/s tillräcklig, eftersom bevattning inte sker kontinuerligt över lång tid utan begränsas till delar av dygnet. Miljödomstolen anser sig inte ha möjlighet att på talan av bevattnare av hänsyn till miljön medge större överledning än 10 l/s.

Sökandena synes av bekvämlighetsskäl vilja ha överledningsanläggningen öppen året runt. Detta är dock inte föremål för prövning i målet utan ansökan gäller överledning under bevattningsperioden. Tillståndet måste då begränsas till denna tid.

Södra Cell AB har yrkat, att alla uttag skall upphöra då flödet vid Emsfors nedgått till 4,5 m^3/s. En sådan begränsning gäller för de flesta bevattningsuttag som tillåtits efter det att bolaget fick tillstånd till sitt uttag. Emellertid avser varje enskilt uttag ur Emån med biflöden relativt små mängder och de största uttagen görs högt upp i systemet. Uttagen kan i viss mån kompenseras på naturlig väg nedströms. Vidare görs samtliga tillstånd i de nu prövade målen beroende av att kompensationstappning ur Solgen och Bellen sker. Denna tappning är minst lika stor som de samlade uttagen. Det skall därför inte uppstå någon vattenbrist vid Emåns mynning beroende på uttag som görs av sökandena i dessa mål. Härtill kommer att det inte redovisats annat än mycket översiktligt vilka extratappningar och andra åtgärder som Södra Cell AB kan vidta. Över dessa och andra åtgärder för att möjliggöra sitt uttag råder bolaget ensamt. Flera av de tappningar som bolaget avtalat om torde inte vara prövade av vattendomstol och dessas verkningar kan därför inte bedömas. Av nu redovisade skäl finner miljödomstolen att den föreslagna regeln inte behövs för att trygga Södra Cell AB:s tillståndsgivna vattenuttag vid Emsfors.

16.3 Kompensationstappning

Principen för ansökan i dessa mål är att alla bevattningsuttag skall kompenseras genom extra tappning ur sjöar-magasin, så att flödet i Emåns nedre del totalt inte minskar. Genom de avtal som sökandena slutit med innehavarna av regleringsrätten till Solgen och – av skäl som nedan anförs – genom fastställd tappning ur Bellen har sökandena uppfyllt detta principmål. Uppfyllelsen utgör då en förutsättning för att bevattningsuttag skall få ske. Detta föreskrivs som ett villkor för tillstånden.

16.3.1 Uttag ur Solgen

Miljödomstolen finner att de träffade avtalen väl kan förenas med tidigare fastställda vattenhushållningsbestämmelser för Solgen och, som nyss anförts, att extratappningen ur Solgen är nödvändig för att bevattning skall få göras i sökt omfattning. Avtalen bör därför fastställas i vad som de angår frågor av betydelse för målen. Hit hör då även den ersättning som skall betalas enligt avtalen.

Enligt avtalen får domstolen bestämma när kompensationstappningen skall påbörjas och därmed när avtalen skall börja gälla. Även om verkställighetstillstånd inte begärts i målen och därför inte kan prövas, anser domstolen att man kan anta att bevattning i enlighet med givna tillstånd kan påbörjas redan kommande bevattningssäsong. Avtalen skall då börja gälla den 1 maj 2002.

Engångsersättningar skall enligt 16 kap. vattenlagen normalt nedsättas hos länsstyrelsen om inte panträttshavarna medger annat. Emellertid anser miljödomstolen att den överenskomna ersättningen är utan betydelse för panträttshavares rätt och att därför medgivande enligt 16 kap 2 § vattenlagen inte erfordras. Ersättningen kan då utbetalas direkt till regleringsrättsinnehavarna. Detta bör ske samtidigt som tillståndet tas i anspråk, alltså senast den 1 maj 2002.

16.3.2 Bellens reglering

Sökandenas redovisning och handlingarna i målet angående Bellens reglering visar med tillräcklig tydlighet, att ett av skälen för de uppställda tappningsreglerna var att tillfredsställa bevattnares intressen. Även om inte en tappning av just 200 l/s för dessa intressen nämns, anser domstolen att ökningen av tappningen från 400 l/s i mars-april till 700 l/s under sommaren visar att i vart fall 200 l/s kan tillgodoräknas bevattningsintressena. Domstolen godtar alltså sökandenas resonemang i detta avseende, vilket utgör grund för domstolens ställningstagande rörande kompensation ovan.

16.4 Villkor för tillstånden

Såsom redovisas under 16.3 bör uttag få ske endast om kompensationstappningen ur Solgen görs enligt avtalet. Detta är ett grundläggande villkor för tillstånden. Likaså bör uttag ur Lillån (Örnabäcken) villkoras av att överledningen från Emån till Lillån fungerar som redovisats.

Vidare bör de under 16.2.3 diskuterade begränsningsreglerna tas upp som villkor för tillstånden. En begränsningsregel som gäller för ett visst lovgivet uttag skall också gälla för uttag från samma uttagspunkt eller ur samma vattendrag i det fall bevattnaren har träffat överenskommelse med annan bevattnare att den senares uttagsrätt får tillgodgöras (jfr nedan avsnitt 16.11). Det skall alltså inte vara möjligt att kringgå en begränsningsregel genom att utnyttja annans rätt, som kanske på den plats där den är prövad får utnyttjas obegränsat.

I detta sammanhang bör också behandlas en annan regel, som i domslutet tas upp under 1.3 Övriga villkor punkt 5. Samfälligheten måste ha möjlighet att förbjuda utnyttjade av den fria fördelningsrätten med hänsyn främst till vattentillgången. Även om ett givet tillstånd kan utnyttjas fullt ut i ett visst vattendrag, kan det – generellt eller vid vissa förhållanden - innebära olägenheter om ytterligare uttag görs där. Detta kan märkas på det sättet, att vattentillgången eller flödet minskar oroväckande, trots att någon begränsningsregel inte gäller. Det får alltså inte inträffa att ett vattendrag torrläggs på grund av omfördelat uttag, inte ens tillfälligtvis. Omfördelning kan också förbjudas på grund av

tidigare erfarenheter av gällande eller extra uttag. Tillsynsmyndigheten kan uttala farhågor. Samfälligheten måste alltså ständigt samla erfarenheter och uppgifter för att kunna fullgöra sitt åliggande.

16.5 Övriga villkor och kontroll

Ett sedvanligt sparsamhetsvillkor bör ställas upp, men med beaktande av den på många platser begränsade vattentillgången skärper domstolen detta genom ett krav att bevattning företrädesvis skall ske under sådana vind- och andra avdunstningsförhållanden som gynnar bevattningens effektivitet. En sådan sparsamhet har bevattnarna själva nytta av. Villkoret innebär att onödig och slentrianmässig bevattning kan beivras.

Vidare är det mycket viktigt att utförandet av och åtgärder i samband med bevattningen inte medför skador på naturen. Risken för oljeskador är stor om försiktighet inte iakttas, eftersom traktorer eller brännoljedrivna motorer ofta används för att driva pumpar. Domstolen finner det olämpligt att i domen ställa upp specifika regler för uppställning av sådana motorer med tillbehör. Det föreligger olika förutsättningar för pumpning på olika ställen och hänsyn måste tas till dessa. I stället ges en allmän regel, som dels utgör en påminnelse för bevattnaren och dels ger myndigheterna möjlighet att ingripa.

Såsom Fiskeriverket påpekat, bör inte grävning få ske i strandkanten för att förbättra uttagsmöjligheterna om detta medför men för fisket. Vid tveksamhet om rätten att gräva bör bevattnaren överväga att flytta uttaget något eller samråda med fiskesakkunnig t.ex. inom kommunen.

Länsstyrelserna har också påmint om att grävning eller andra liknande åtgärder inte får ske om dessa medför skada på fornlämning. Eftersom miljödomstolens tillstånd enligt vattenlagen inte innebär att tillståndsprövning enligt annan lagstiftning får åsidosättas, finns inte skäl att uppställa ett särskilt villkor härom. Däremot är det brukligt och lämpligt att påminna om denna innebörd av tillståndsprövningen.

På grund av tillståndens innehåll, måste alla uttag mätas. Hur detta sker bör inte regleras, eftersom det finns flera metoder, men mätningen måste vara tillförlitlig och kunna granskas. Avläsning av mätningsanordningen skall ske regelbundet och domstolen anser att avläsning varannan vecka normalt är tillräcklig. Avläsningarna skall dokumenteras i driftjournal och för uppföljningens inom området skull rapporteras till samfälligheten. Denna skall sammanställa uppgifterna på lämpligt sätt, normalt per biflöde till Emån. Domstolen finner inte att detta arbete blir alltför betungande för den enskilde eller för samfälligheten, eftersom det numera finns möjligheter att rapportera på billiga och icke personalkrävande sätt, t.ex. genom telefax eller via internet.

Det fordras också viss kontroll av uttagsmängder m.m. Detta blir en uppgift främst för samfälligheten och behandlas därför nedan i avsnitt 16.10.

16.6 Lagligförklaring

Vissa sökande har begärt lagligförklaring av befintliga fasta intagsanordningar. Då dessa alltjämt skall användas för den bevattning som tillåts och då hinder häremot inte framkommit, finner miljödomstolen att de skall förklaras vara lagliga.

Vid Gåsgöl finns en anläggning för överledning av vatten till Lillån (Örnabäckens nedre lopp). Anläggningen används inte längre utan har ersatts med en annan för Mönsterås kommuns vattenförsörjning. Dess tillstånd torde därför ha förfallit. Emellertid begärs nu att den skall få sättas i stånd och användas. Detta betyder att anläggningen måste på nytt göras laglig. Eftersom ingen motsatt sig överledningen och anläggningen är lämplig för detta ändamål, finner miljödomstolen skäl föreligga för en lagligförklaring. Särskilt tillstånd för nödvändiga reparationer och andra iståndsättningsåtgärder erfordras inte.

16.7 Tillstånd till byggande

Två sökande har begärt tillstånd att lägga ut och permanent bibehålla intagsledningar till anläggningar för villaträdgårdsbevattning. Dessa tillstånd bör beviljas.

I Svensbäck har sökandena nr 21 begärt tillstånd att anlägga en damm för uppsamling av bevattningsvatten. Denna kommer att fylla sitt ändamål och andra fastighetsägare påverkas inte av dämningen eller av bevattning ur dammen. Platsen är lämpligt vald med beaktande av att en damm funnits där tidigare. Miljödomstolen beviljar därför det sökta tillståndet.

I målet har uppgivits att i den äldre dammbotten kan finnas avlagringar från avlopp. Då grävning skall ske häri och detta kan medföra grumling och förorening av vatten nedströms i bäcken och i Emån, skall föreskrivas att grävning skall ske i samråd med tillsynsmyndigheten.

16.8 Prövotid

Såsom närmare redovisas i avsnitt 9 föreslår länsstyrelserna, att målen inte skall avgöras slutligt nu utan att tillstånden till uttag skall bestämmas endast för en prövotid om fem år och därefter prövas slutligt. Hänvisning har skett till 13 kap 49 § vattenlagen. Avsikten skulle då vara att sökandena under prövotiden enligt ett särskilt program skall undersöka vad som bör vara de lämpligaste uttagsbegränsningarna för varje enskilt vattendrag. Sökandena har motsatt sig att målet behandlas på detta sätt.

Miljödomstolen finner att en tid av fem år, dvs. fem bevattningssäsonger är för kort för att ge tillräckligt underlag för den bedömning som avses. Det behövs hydrologiskt minst sju år, möjligen ännu längre tid, för att en torrsommar skall inträda. Detta är det viktigaste skälet mot den föreslagna handläggningen. Domstolen finner det vidare tveksamt om prövotidshandläggning lagligen ryms inom det åberopade lagrummet. I vart fall kan ingen noggrann ekonomisk bedömning av de yrkade vattenföretagen göras, om man

skall räkna med att det efter fem år kan uppställas andra och kanske strängare regler för bevattningen. Målet kan då inte prövas alls, vilken följd inte kan vara avsedd med lagrummet.

Det är visserligen riktigt att det råder viss tveksamhet om den rätta begränsningen för åtskilliga uttag och miljödomstolen har på grund härav skärpt de föreslagna begränsningsreglerna. Omprövning i den av länsstyrelserna föreslagna riktningen kan under alla förhållanden ske efter tio år, den tid som är normal enligt miljöbalken och som domstolen finner lämplig att i förevarande fall föreskriva även enligt vattenlagen. Härigenom uppnås såväl sökandenas mål att få en klar dom som länsstyrelsernas önskemål om viss prövotid.

16.9 Besiktning

Det finns några anordningar som tillåts enligt denna dom och som är så betydelsefulla för tillämpningen av domen att det inte bör överlåtas till en sökande att på egen hand verkställa den. Här åsyftas pegeln i Mostorpagölen och dammen i Svensbäck i vilken en pegel måste finnas för att den skall kunna användas på ett riktigt sätt. Även inställningen av överledningsanordningen i Gåsgöl har sådan betydelse. För dessa bör därför föreskrivas att de skall besiktigas av en officiellt utsedd besiktningsman som har att rapportera besiktningsresultatet till länsstyrelsen och till domstolen för kännedom.

16.10 Bevattningssamfällighet

Enligt 6 kap. 1 § 1 st vattenlagen får, om flera ansöker om tillstånd till vattentäkt för bevattning ur samma vattentillgång och vattnet behöver fördelas mellan dem, vid meddelande av tillstånd bestämmas att tillståndshavarna skall utgöra en samfällighet för sådan fördelning (bevattningssamfällighet). Bland sökandena i dessa mål råder enighet om att samtliga sökande-bevattnare skall ingå i en sådan samfällighet.

Visserligen krävs enligt vattenlagen inget särskilt yrkande i denna fråga, men miljödomstolen finner att det finns behov och förutsättningar att bilda en bevattningssamfällighet för Emån med biflöden med samtliga nu behandlade sökande som deltagare. Det har inte framkommit att det finns särskilda skäl att med stöd av nyssnämnda paragrafs andra stycke ta in andra tillståndshavare som tar i anspråk samma vattentillgång i samfälligheten.

En bevattningssamfällighets verksamhet styrs av lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter samt av vad som särskilt föreskrivits i domen och i lag, varvid särskilt erinras om stadgandena i 15 kap 15 och 16 §§ vattenlagen. Det ankommer inte på miljödomstolen att fastställa det ingivna förslaget till stadgar utan dessa skall föreläggas samfällighetens konstituerande stämma.

Däremot har miljödomstolen att fastställa andelstal för fördelningen av samfällighetens förvaltningskostnader och kostnader för utförande och drift av gemensamma anläggningar. Domstolen saknar anledning till anmärkning mot det av sökandena upprättade förslaget till andelstal för fördelning av kostnader inom samfälligheten. Detta bifogas

domen som domsbilaga 5. Miljödomstolen anser att sökandenas överenskommelse om andelstal med hänsyn till arten och omfattningen av bevattningsföretagen måste anses vara utan väsentlig betydelse för eventuella borgenärer med panträtt i berörda fastigheter. Vid sådant förhållande erfordras enligt 6 kap 7 § vattenlagen inte något särskilt medgivande från dem.

Ovan har på flera ställen angivits, att det bör läggas särskilda uppgifter för tillämpningen av begränsningsreglerna på samfälligheten. Således bör det vara samfälligheten som håller sig underrättad om vattenföringen vid Stensåkra och underrättar de delägare som blir berörda av sådan nedgång i vattenföringen att en begränsningsregel träder in. Detta skall ske så snabbt att bevattningen avbryts så gott som omedelbart när detta skett. Någon förskjutning innan pågående bevattning avbryts får dock tolereras. Detsamma gäller som ovan anförts vattenståndet i Lindåsasjön. Samfälligheten bör också åläggas att sammanfatta och journalföra vattenuttag samt att anteckna sådana viktiga händelser inom samfälligheten som är av intresse för bevattningen och som bör kunna kontrolleras i efterhand. Hit hör tappningen från Solgen, bevattningsrestriktioners inträde och avslutande samt meddelanden härom till deltagarna. Med hänsyn till dessa uppgifter blir det viktigt att samfälligheten har något slags kansli, alltså en sådan organisation att meddelanden kan sändas dit och samfälligheten i övrigt kan fullgöra sina åligganden.

16.11 Fri fördelning av beviljade uttag

Det har i målet ifrågasatts, om fri fördelning av beviljade uttag mellan sökandena skall få ske, eftersom det är svårt att förutse verkningarna långt ute i utliggarna om man dit flyttar uttag som ursprungligen prövats såsom mera centralt gjorda. Särskilt gäller detta miljöhänsynen och risken att man, om än tillfälligt, torrlägger en åsträcka.

För att inte domen skall behöva omprövas vid ägarskiften och ändringar av arrenden och av skäl i övrigt som sökandena anfört anser miljödomstolen det vara rimligt att tillståndshavarna får omfördela beviljade vattenmängder mellan sig i viss utsträckning. Detta kan vara aktuellt t.ex. om en gröda kräver mer vatten än som antagits vid ansökan, men skall inte användas för utöka bevattnad areal och inte utnyttjas med användande av andra uttagspunkter än de tillståndsgivna. Det kan inte heller få förekomma att någon överlåter ett tillstånd till någon utomstående utan domstolens prövning, vilket i så fall sker i ett helt nytt mål.

Miljödomstolen uppställer som villkor för uttagen att kompensationstappning skall ske. Bevattningsintressenterna har genom avtal och denna domstolsprövning skaffat sig magasinsvatten, liksom andra intressenter i Emåns vattensystem gjort. För detta vatten betalar de ersättning enligt avtalen. Vattnet bör inte minst därför få utnyttjas där det bäst behövs med hänsyn till nu förekommande och framtida odling. Givetvis skall de uppställda begränsningsreglerna gälla även för omfördelat uttag, och då enligt regeln för det vattendrag och den plats där uttaget faktiskt skall göras. Detta har behandlats i avsnitt 16.2.3. Samfälligheten ges vidare en särskild roll för kontrollen av omfördelade uttag, vilket behandlas i avsnitt 16.4 och innebär t.o.m. att omfördelning kan förbjudas. Utöver den egenkontroll av uttags rimlighet i förhållande till naturvärden och andra miljöfaktorer, vilken skall utföras av den enskilde och av samfälligheten, erinrar domstolen om den tillsyn och kontroll som utövas av länsstyrelserna enligt miljöbalken. Genom dessa

kontroller ges ytterligare möjligheter att hindra skadligt utnyttjande av den fria fördelningsrätten. Domstolen beaktar slutligen i detta sammanhang den relativt korta tid, tio år, som bestäms för omprövning av villkor, se vidare avsnitt 16.13.

Av nu angivna skäl finner miljödomstolen att yrkad fri fördelning av beviljat vattenuttag inom bevattningssamfälligheten skall tillåtas enligt de nu angivna principerna.

Den närmare hanteringen av omfördelning får ses som en inre angelägenhet för samfälligheten. Dock måste en föreskrift om anmälningsplikt m.m. ligga till grund för denna hantering. Domstolen finner det också angeläget att samfälligheten övervakar omfördelning inom känsliga områden såsom har närmare behandlats i avsnitt 16.4.

16.12 Arbetstid

Sökandena har föreslagit att arbetstiden för de arbeten som erhållit tillstånd enligt denna dom bestäms till fem år. Denna tid är rimlig. Av praktiska skäl anges tiden till fem år efter det månadsskifte som infaller närmast efter tiden för överklagande av domen.

16.13 Oförutsedd skada och omprövning av villkor

Den tid inom vilken anmälan av oförutsedd skada skall ske för att enligt 15 kap 17 § vattenlagen kunna tas upp till prövning har av sökandena föreslagits till fem år. Domstolen anser dock att denna tid är för kort med hänsyn till att en torrperiod kan ligga tämligen långt framme i tiden. Fem år är dock tillräcklig för anmälan beträffande skada som beror på de tillståndsgivna arbetena. Samma tid kan därför bestämmas för alla delar av målet. Denna tid bestäms därför till tio år från det domen vunnit laga kraft, av praktiska skäl angiven med datum på det sätt som nyss nämnts.

Tiden för omprövning av villkor skall enligt 15 kap 3 § sättas mellan 10 och 30 år efter lagakraftdagen. Sökandena har föreslagit 20 år. Som anförs ovan bör en anpassning ske till miljöbalken, och säkerhetsöverväganden gör att tiden inte kan sättas så lång som sökandena föreslår. Domstolen anser att minst tio bevattningssäsonger bör förflyta innan omprövning aktualiseras. Tiden enligt nyssnämnda lagrum bestäms därför till den 1 januari 2013.

Vid omprövning av villkoren kan en sökande komma att hindras att fullt ut utnyttja det tillstånd som erhållits genom domen. Han är då skyldig utan ersättning tåla sådant intrång i viss utsträckning. Av hänsyn till allmänna intressen, särskilt miljöintressen, bestämmer miljödomstolen detta till värdet av 1/10 av den vattenmängd som tillståndet avser.

16.14 Rättegångskostnader

Ingen sakägare har begärt ersättning för rättegångskostnader.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 6 (Dv 950)
Överklagande till miljööverdomstolen senast den 25 april 2002

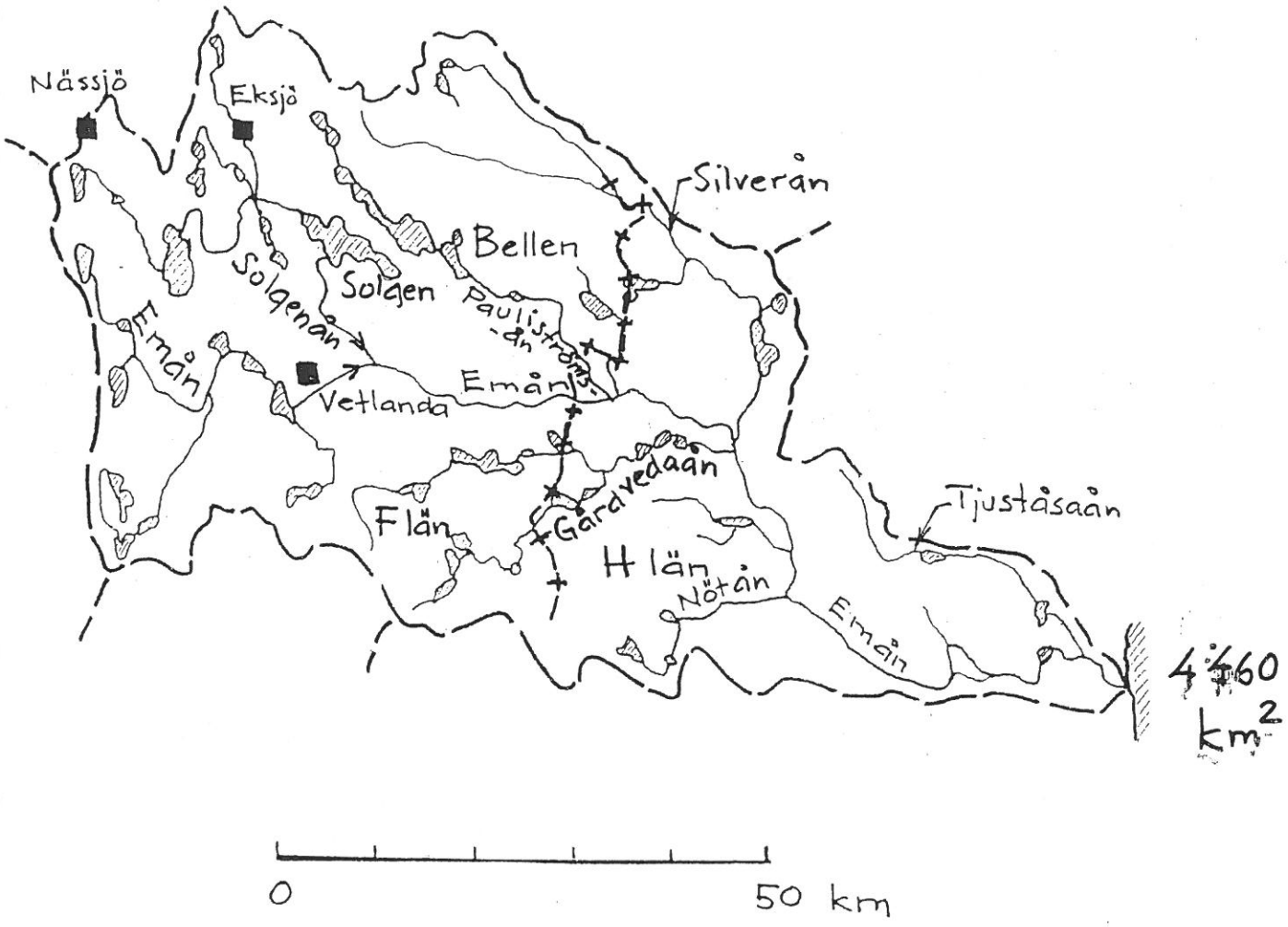
På miljödomstolens vägnar

A Palm **Ingvar Erlandsson**

I avgörandet har deltagit f lagmannen Anders Palm, ordförande, f fastighetsrådet Ingvar Erlandsson, miljöråd, samt Kjell Karlsson och Leif Brynolf, sakkunniga.
Skiljaktig mening av Brynolf, se protokollet

Doms bilaga 1

Översiktskarta av Emåns flodområde

Domsbilaga 2

AVTAL

Mellan å ena sidan **Birka Nät Småland AB** och **Nissans Kraftförvaltning AB**, här kallade Regleringsrättshavarna, och å andra sidan **Emåns Bevattningsförening**, här kallad Bevattningsföreningen, träffas följande avtal.

1. Reglerinsrättshavarna kompenserar Bevattningsföreningens uttag för bevattning i Emåsystemet genom extra tappning från Solgenmagasinet vid regleringsdammen i Värne. Birka Nät AB beaktar därvid den extra tappningen vid korttidsåterregleringen i Ädelfors.
2. Den extra tappningen sker under månaderna maj-juli så snart vattenföringen i Emån vid Blankaström efter den 1 maj underskrider 10 m^3/s. Extratappningen skall då utgöra ca 300 l/s under maj månad, 200 l/s under juni månad och 100 l/s under juli månad. Regleringsrättshavarna inhämtar under aktuell period information om vattenföringen vid Blankaström.
3. Extratappningen enligt ovan sker genom tappningsanordning beskriven i bilaga till detta avtal.
4. Bevattningsföreningen kompenserar Regleringsrättshavarna med engångsbeloppet 200 000 (tvåhundratusen) kronor för anläggningskostnad och inkalibrering av tappningsanordningen samt kraftförluster och drift av extratappningen för all framtid.
5. Avtalet börjar gälla när miljödomstolens dom i de för Emån samordnade bevattningsmålen har vunnit laga kraft. Parterna är ense om att låta domen omfatta fastställelse av detta avtal med de justeringar som kan föranledas av utgången i bevattningsmålen. Fastställelsen förutsätts också omfatta frågorna om tidpunkter för tappningsanordningens färdigställande och betalningen av kompensationen.
6. Om, som förutsätts, Emåns Bevattningssamfällighetsförening bildas, övergår avtalet att gälla mellan Regleringsrättshavarna och samfällighetsföreningen.
7. Detta avtal har upprättats i fyra likalydande exemplar av vilka avtalsparterna tagit var sitt exemplar och ett exemplar ingivits till Växjö tingsrätt, miljödomstolen.

Karlstad 2000-05-05 Malmö den 2000-05-18 Tulunda den 2000-05-22

Anders Lehman

Bo England
Birka Nät
Småland AB

Arne Nilsson
Nissans Kraft-
förvaltning AB

Magnus Johansson
Emåns Bevattnings-
förening

Domsbilaga 3

ORIGINALAKT

Tillägg till avtal mellan Birka Nät Småland AB, Nissans Kraftförvaltning AB och Emåns Bevattningsförening den 22 maj 2000 angående extratappning från Solgenmagasinet vid regleringsdammen i Värne

Mellan å ena sidan Sundshagsfors Kraft AB och Nissans Kraftförvaltning AB, här kallade Regleringsrättshavarna, och å andra sidan Emåns Bevattningsförening, här kallad Bevattningsföreningen, träffas följande tilläggsavtal. (Birkas kraftintressen i området har överförts till Sundshagsfors AB).

8. Den extra tappningen under punkten 2 i det ursprungliga avtalet utsträcks till att gälla även under augusti månad och då med 100 l/s.
9. Bevattningsföreningen kompenserar Regleringsrättshavarna med engångsbeloppet 20 000 (tjugotusen) kronor för denna tilläggstappning.
10. Det ursprungliga avtalet gäller i övrigt även för detta tilläggsavtal.

Karlstad 5 dec 2001	Malmö 2001-12-06	Tulunda 2001-12-13
Robert Karlsson Sundshagsfors AB	Arne Nilsson Nissans Kraft- förvaltning AB	Magnus Johansson Emåns Bevattnings- förening

Domsbilaga 4

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Ink. 2002 -04- 0 2

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Miljödomstolen
Ink. 2002 -04- 0 2
Akt...../.....
Aktbil.....rot.....

AVTAL

Mellan Mönsterås kommun och Emåns Bevattningsförening träffas följande avtal rörande överledning av vatten från Emån vid Gåsgöl via kommunens överledningsanordning till Lillån.

1. Kommunen medger att överledningsanordningen får utnyttjas för överledning av vatten i den utsträckning som bestäms av Miljödomstolen i dom rörande Emån som ytvattentäkt för bevattning.
2. Kommunen restaurerar överledningsanordningen och dess regleringsfunktion i den utsträckning som erfordras enligt nämnda dom.
3. Bevattningsföreningen betalar upp till hälften av restaureringskostnaden. Kommunen fakturerar godkänt belopp efter utförd restaurering.
4. Kommunen vidmakthåller överledningsfunktionen så länge överledningstillståndet gäller.
5. Avtalet börjar gälla när ovannämnda dom vunnit laga kraft. Domen kan efter domstolens gottfinnande omfatta fastställelse av detta avtal.
6. Om, som förutsätts, Emåns Bevattningssamfällighetsförening bildas, övergår avtalet att gälla mellan kommunen och samfällighetsföreningen.
7. Detta avtal har upprättats i tre likalydande exemplar av vilka avtalsparterna tagit var sitt och ett exemplar ingivits till Växjö Tingsrätt, Miljödomstolen.

Mönsterås 020327

Mönsterås kommun

.....

Roland Åkesson

Kom styr ordf

Tulunda 020327

Emåns Bevattningsförening

.....

Magnus Johansson

Ordf

Domsbilaga 5

2001-11-29

Förslag till andelstal för Emåns bevattningssamfällighet

Sökande nr	Namn, Ort	Andelstal %
1	Johan Axelsson, Berga	2,55
2	Sven-Olof och Niclas Petersson, Berga	3,07
5	Per-Arne Ytterbring, Mönsterås	1,28
6	AB C A Cedergren, Fliseryd	1,13
7	Mönsterås kommun, Mönsterås	0,09
8	Lars Läggeberger, Fliseryd	1,89
9	Håkan Jeppsson, Ruda	1,51
10	Stefan hermansson, Ruda	0,10
11	Anders och Allan Lindh, Högsby	0,68
12	Bertil, Birger och Ingemar Svanström, Ruda	1,36
13	Tord Ek, Ruda	0,19
14	Lars Ingvarsson, Högsby	0,40
15	Mikael Eliasson och Charlotte Berggren Eliasson, Bromma	0,27
16	Christina Dannesäter, Högsby	0,19
17	Stephan och Lars Magnus Ek, Högsby	0,38
18	Nils-Erik Nilsson, Högsby	0,24
19	Magnus Carlsson, Högsby	0,98
20	Högsby Kyrkliga Samfällighet, Högsby	0,21
21	Bröderna Lindhs Söner, Högsby	5,70
22	Högsby Idrottsklubb, Högsby	0,09
23	Mats Schollin-Borg, Högsby	0,30
24	Bertil Sehammar, Högsby	0,34
25	Patrik Evertsson, Högsby	1,17
26	Bertil Arvidsson, Högsby	0,11
27	Håkan Karlsson, Berga	0,34
28	Thomas Ivarsson, Högsby	1,03
29	Stefan, Arne och Annica Carlsson, Högsby	0,57
30	Anders Johansson, Högsby	0,68
31	Eva Engdahl, Högsby	0,23
32	Gunilla och Sven Mörstam, Högsby	0,27

2001-11-29

Sökande nr	Namn, Ort	Andelstal %
33	Per-Erik Danielsson, Mörlunda	0,11
34	Magnus Johansson, Mörlunda	0,57
35	Ann-Sofie Falk, Vimmerby	0,19
36	Anders Svenssons dödsbo, Mörlunda	0,75
37	Nils-Göran Duvteg, Mörlunda	0,23
38	Kurt Lagergrens dödsbo, Mörlunda	0,41
39	Patrik Axelsson, Målilla	4,75
40	Björn Glindell, Vimmerby	0,83
41	Thomas Johansson, Målilla	0,23
42	Hultsfreds kommun, Hultsfred	1,60
43:1	Wigerth Johansson, Mörlunda	0,05
43:2	Gunnar Johansson, Mörlunda	0,06
44	Per-Inge Pettersson, Mörlunda	0,30
45	Egendomsnämnden i Linköpings stift, Linköping	1,95
46	Elisabeth Johansson Danielsson, Mörlunda	0,38
47	Mörlunda-Tveta pastorat, Mörlunda	0,15
48	Britt-Marie och Dennis Grybäck, Mörlunda	0,22
49	K. Lagergrens Trävaru AB, Mörlunda	0,92
50	Astrid Svensson och Catharina Oscarsson, Mörlunda	0,65
51	Gunnar Pleijert, Mörlunda	3,88
53	Lars Rikerth, Målilla	1,92
56	Jöran Ekselius, Målilla	0,72
57	Nils och Ingrid Bragd, Målilla	1,70
58	Gunnar Olsson, Målilla	1,30
59	Gårdveda Norrgård Lantbruks AB, Målilla	3,39
60	Margareta Ottosson, Målilla	2,26
62	Bo Jonasson, Virserum	0,37
63	Hans och Johan Riberth, Virserum	0,85
66:1	Bäckseda Idrottsförening, Vetlanda	0,11
66:2	Ekenässjöns Idrottsförening, Ekenässjön	0,08
66:3	Farstorps IK, Vetlanda	0,11
66:4	Kvillsfors IF, Kvillsfors	0,11
66:6	Näshults IF, Åseda	0,05
66:7	Skede IF, Vetlanda	0,06
66:8	Vetlanda FF, Vetlanda	0,21

2001-11-29

Sökande nr	Namn, Ort	Andelstal %
66:9	Hvetlanda GIF, Vetlanda	0,26
66:10	Ädelfors IF, Holsbybrunn	0,11
66:11	Bäckseda Bevattningsförening, Vetlanda	0,18
66:12	Bäckseda -Mossgårdsområdets bevattningsför:g, Vetlanda	0,14
66:13	Bäckseda Mossgårdsvägens bevattningsförening, Vetlanda	0,06
66:14	Syrén och Bellisvägens bevattningsförening, Ekenässjön	0,12
66:15 A	Värmunderyds norra bevattningsförening, Ekenässjön	0,08
66:15 B	Värmunderyds södra bevattningsförening, Ekenässjön	0,06
66:16	Holsby bevattningsförening, Holsbybrunn	0,21
66:17	Karlstorps bevattningsförening, Mariannelund	0,05
66:18	Kvillsfors bevattningsförening, Kvillsfors	0,58
66:19	Pauliströms bevattningsförening, Pauliström	0,35
66:20	Sjunnens bevattningsförening, Holsbybrunn	0,27
66:21	Skede bevattningsförening, Pauliström	0,05
66:22	Pauliströms IF, Vetlanda	0,11
66:24	Vetlanda Tekniska kontor, Vetlanda	0,37
67	Börje Karlsson, Virserum	0,38
68	Göran Rosander, Virserum	0,34
69	Eber Gunnarsson, Nye	0,90
70	Trollebo skogsvårdsgård, Vetlanda	0,57
71	Kjell och Per Sandahl, Nye	2,45
72	MP bolagen i Vetlanda ab, Vetlanda	0,68
73	Jan Olefors, Målilla	0,17
74	Anders Johansson, Målilla	1,89
75	Ingatorp-Bellö pastorat, Ingatorp	0,11
76	Christer Karlsson, Målilla	2,94
77	Anna Karin Larsson, Huskvarna	0,38
78	Arne Nelson, Järnforsen	1,13
79	Rune Arvidsson, Järnforsen	0,61
80	Lars Nelson, Järnforsen	0,94
81	Göte Karlborg, Mariannelund	0,30
82	Jonas och Peter Ekström och Maria Karlsson, Järnforsen	1,13
84	Clas-Anders Carlsson, Järnforsen	0,68
85	Stig Kylberg, Holsbybrunn	0,75
86	Conny Karlsson, Vetlanda	1,51

2001-11-29

Sökande nr	Namn, Ort	Andelstal %
87	Rikard Dahl, Vetlanda	0,45
88	Lennart Jönsson, Eksjö	0,53
89	Stefan Rydén, Eksjö	0,60
90	Torbjörn Bjurgert, Eksjö	1,89
91	Carin och Gunnar Israelsson, Eksjö	0,30
92	Fredrik Hörenius, Uppsala	0,23
93	Leif och Sven-Uno Johansson, Eksjö	1,07
94	Långanässkolan, Eksjö	0,19
95	Eksjö golfklubb, Eksjö	1,70
96	Vivian Johnson m fl, Nybro	0,36
97	Eva och Björn Estner, Kalmar	0,57
98	Vetlanda Golfklubb, Vetlanda	1,89
99	Ewa och Erling Johansson, Myresjö	0,38
100	Katarina Bodén, Vetlanda	1,07
101	Vetlanda pastorat, Vetlanda	0,03
102	Thorsten och Yngve Svensson, Landsbro	0,68
103	Åke Johansson, Landsbro	0,26
104	Ernst-Åke Boström, Vetlanda	1,00
105	Bertil och Jonas Jonsson, Myresjö	1,13
106	Stefan Söderberg, Landsbro	0,38
107	Pia och Anders Engström, Flen	1,13
108	Allan Ekstrand, Landsbro	0,90
109	Lennart Bengtsson, Bodafors	0,75
110	Egendomsnämnden Växjö stift, Växjö	1,43
111	Bertil och Lennart Svensson, Ruda	0,27
112	Swedish Match Industries AB, Vetlanda	1,13

Summa andelstal, % 100,00